

VLAAMS PARLEMENT

ZITTING 1995-1996

5 JULI 1996

REGLEMENT-AANPASSINGEN

VERSLAG

**namens de Commissie voor Reglement en Samenwerking
uitgebracht door mevrouw Mieke Van Hecke**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Norbert De Batselier

Vaste leden : de heren Leo Delcroix, Johan De Roo, Marc Olivier, Herman Suykerbuyk, Johan Weyts ;

de heren André Denys, Jacques Devolder, Francis Vermeiren ;

de heren Norbert De Batselier, Patrick Hostekint, Jacques Timmermans ;

de heren Filip Dewinter, Luk Van Nieuwenhuysen ;

de heer Paul Van Grembergen ;

de heer Jos Geysels.

Plaatsvervangers :

de heer Joachim Coens, mevrouw Mia De Schamphelaere, de heren John Taylor, Walter Vandenbossche, mevrouw Mieke Van Hecke ;

de heren Ward Beysen, Marc Cordeel, Mandus Verlinden ;

de heren Gilbert Bossuyt, Marcel Logist, Michiel Vandenbussche ;

mevrouw Marijke Dillen, de heer Jan Penris ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh ;

mevrouw Vera Dua.

DAMES EN HEREN,

Uw commissie voor Reglement en Samenwerking heeft op donderdag 27 juni 1996 een reeks aanpassingen aan het reglement van het Vlaams Parlement onderzocht.

1. Toelichting bij de werkwijze

Als basis voor de bespreking werd uitgegaan van een tekst die door een ambtelijke werkgroep was voorbereid.

Deze ambtelijke werkgroep kreeg als opdracht om het reglement aan te passen aan de nota "Toekomstige werking Vlaams Parlement-Herwaarden en versterken" opgesteld door Voorzitter Norbert De Batselier en op 14 maart 1996 door de erkende politieke fracties goedgekeurd.

Met deze nota wordt beoogd de grondslag te leggen voor een nieuwe politieke cultuur en daaraan beantwoordende vernieuwde werkmethodes.

De verschillende politieke fracties kregen de gelegenheid hun opmerkingen op de ontwerp-tekst te formuleren.

Afgesproken werd enkel die aanpassingen door te voeren die resulteerden uit de nota van 14 maart 1996. In de loop van de maand september zal de commissie voor het reglement opnieuw samenkomen om kennis te nemen van de reeds voorliggende en andere eventueel nog in te dienen voorstellen tot wijziging van het reglement.

Sommige belangrijke innovaties, zoals het bezorgen van de teksten van voorontwerpen van decreet aan de volksvertegenwoordigers op het ogenblik dat deze door de regering aan de adviesraden worden bezorgd, kunnen niet in het reglement worden opgenomen. Omwille van de te respecteren eigenstandigheid van Parlement enerzijds en Regering anderzijds kan het reglement niet ingrijpen hierop. De regering kan zich hiertoe hoogstens eenzijdig verbinden.

2. Inhoudelijke toelichting

2.1. Belangrijkste aanpassingen en nieuwe bepalingen gerangschikt in de volgorde van de artikelen van het reglement

– de commissievergaderingen alsook de vergaderingen van adviescomités en werkgroepen zijn in beginsel openbaar (artikelen 31 en 33bis) ;

– om in behandeling te kunnen worden genomen in de commissies moet een ontwerp of voorstel van decreet minstens zeven dagen voordien aan de Vlaamse Volksvertegenwoordigers worden rondgedeeld (artikelen 62 en 64) ;

– voor de ontwerpen en voorstellen van decreet kan in de regel iedere fractie binnen de zeven dagen na de ronddeling van het commissieverslag een reflectienota indienen bij de voorzitter van het Vlaams Parlement ; deze reflectienota's vormen de basis voor de beraadslaging in de plenaire vergadering (artikelen 32, 38 en 63bis) ;

– er wordt een nieuwe invulling gegeven aan het begrip beleidsnota. Binnen de zes maanden na het aantreden van een nieuwe regering wordt per departement van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap een geïntegreerde beleidsnota ingediend. Zij bevatten de grote strategische keuzen en opties van het beleid voor de duur van de regeerperiode. De beraadslaging gebeurt rechtstreeks in plenaire vergadering en

wordt afgesloten met een stemming, eventueel een met redenen omklede motie of een motie van wantrouwen (artikel 70 bis) ;

- de beleidsbrieven krijgen een nieuwe functie. Zij worden elk jaar uiterlijk bij de indiening van de begrotingen door elk lid van de Vlaamse regering bij het parlement ingediend. Zij bevatten een overzicht van de uitvoering van de begroting tijdens het lopende begrotingsjaar en geven aan op welke wijze de Vlaamse regering het regeerakkoord uitvoert en gevolg geeft aan de door het parlement goedgekeurde moties en resoluties. De beleidsbrieven worden samen met de begroting naar de diverse commissies verwezen. Tot besluit van het debat in commissie kan eveneens een motie van aanbeveling worden ingediend (artikel 71) ;

- op initiatief van het Vlaams Parlement kunnen jaarlijks ten hoogste twee themadebatten worden gehouden op basis van een maatschappelijke beleidsnota opgesteld door een commissie ad hoc. Het themadebat wordt rechtstreeks in plenaire vergadering gehouden en kan worden besloten met de indiening van een motie van aanbeveling (artikel 72) ;

- de septemberverklaring van de Vlaamse regering wordt voortaan ook opgenomen in het reglement (artikel 75bis) ;

- behoudens de schorsing van de antwoordtermijn van 11 juli tot 31 augustus, opent het niet-tijdig beantwoorden van de schriftelijke vragen door de verantwoordelijke minister voor de vraagstellende volksvertegenwoordigers het recht om deze schriftelijke vragen om te zetten in een mondelinge vraag in de commissie (artikel 80) ;

- de actuele interpellaties worden afgeschaft, de actuele vragen in plenaire worden behouden ;

- de vragen om uitleg in commissie worden eveneens afgeschaft. In de commissie kunnen voortaan mondelinge vragen van actuele aard worden gesteld. De procedure is analoog met deze van de actuele vragen in plenaire vergadering (artikel 81bis) ;

- de interpellaties blijven behouden en kunnen zowel in plenaire als in commissie plaatsvinden ; het uitgebreid Bureau oordeelt over de ontvankelijkheid ervan en over de verwijzing naar plenaire of commissievergadering ; er wordt uitdrukkelijk gesteld dat de interpellaties dienen te worden gehouden binnen de maand na hun verwijzing door het uitgebreid Bureau (artikel 82).

2.2. Andere vermeldenswaardige aanvullingen of verbeteringspunten

- de voorzitters van fracties die niet vertegenwoordigd zijn in het Bureau worden in kennis gesteld van alle beslissingen van het Bureau (artikel 6, punt 4) ;

- er wordt uitdrukkelijk gesteld dat het uitgebreid Bureau de gehele politieke werking van het Parlement coördineert (artikel 9, punt 1bis) ;

- er wordt voorzien in de reglementaire mogelijkheid voor het Bureau om zijn bevoegdheden inzake financiën, personeelsaangelegenheden en beheer te delegeren aan een of meer secretarissen (artikel 11, punt 3) ;

- er wordt voor het begrip fracties een verband gelegd tussen de volksvertegenwoordigers die een fractie wensen te vormen en de lijsten waarop zij door het kiezerskorps zijn verkozen (artikel 14) ;

- de bepaling dat, na een zonder gevolg gebleven stemming in commissie, in een nadien bijeengeroepen commissie over hetzelfde onderwerp kan worden gestemd ongeacht het aantal aanwezige leden wordt opgeheven (artikel 26) ;

- een lijst van de fractiemedewerkers wordt bij het begin van elk zittingsjaar aan de voorzitter van het Vlaams Parlement bezorgd (artikel 31, punt 5 b) ;

- het verslag van de openbare commissievergaderingen vermeldt voortaan de namen en voornamen van de leden die het woord hebben gevoerd ; bovendien is het wenselijk dat de verslaggever bij zijn verslaggeving het ontwerp of voorstel van decreet zo duidelijk mogelijk maatschappelijk kadert (artikel 32, punt 2) ;

- de mogelijkheid om adviescomités en werkgroepen op te richten door het uitgebreid Bureau wordt in het reglement uitdrukkelijk opgenomen. De regeling inzake werkwijze van deze comités en werkgroepen is analoog aan deze van de commissies (artikel 33bis) ;

- als een onderwerp reeds in een openbare commissie aan bod kwam, wordt de spreektijd in de plenaire vergadering gehalveerd (artikel 38, punt 5) ;

- de beraadslaging over de begroting in plenaire vergadering beperkt zich tot een algemeen debat en duurt ten hoogste drie dagen ; enkel de minister-president en de voor de begroting bevoegde minister antwoorden op de gestelde vragen (artikel 78) ;

- voortaan kunnen de in het Vlaams Parlement ingediende verzoekschriften door de voorzitter van het Vlaams Parlement ook naar de ombudsman van de Vlaamse regering worden verzonden (artikel 88, punt 1) ;

- alle aanwervingen, benoemingen en bevorderingen van het personeel van het Vlaams Parlement geschieden voortaan volgens objectieve criteria (artikel 91, punt 2) ;

- de bepaling dat de voorzitter van het Vlaams Parlement ook de commissie voor Financiën en Begroting voorziet, wordt middels een overgangsbepaling opgeheven bij de eerstvolgende ontbinding van het Vlaams Parlement.

2.3 Aanpassingen van terminologische aard

Ingevolge de bepalingen van het bijzonder decreet van 2 april 1996, wordt "Vlaamse Raad" vervangen door "(Vlaams) Parlement".

Ingevolge de resolutie door de plenaire vergadering op 13 juni 1996 aangenomen, wordt een "lid [van de Raad]" voortaan "(Vlaams) volksvertegenwoordiger" genoemd.

Er werd ook op aangedrongen een oplossing te vinden

- voor het probleem van de uitsluitend mannelijke verwijzingen naar functies door het gebruik van sekseneutrale formuleringen,

- en voor het probleem van de leesbaarheid van het Reglement in het algemeen.

3. Bespreking van de voorgestelde aanpassingen

ALGEMENE AANPASSINGEN

In de tekst van het Reglement de volgende wijzigingen aanbrengen :

A. de woorden "Vlaamse Raad" telkens vervangen door de woorden "(Vlaams) Parlement".

B. de woorden "lid van de Vlaamse Raad" en "leden van de Vlaamse Raad" telkens vervangen door de woorden "(Vlaams) volksvertegenwoordiger" en "(Vlaamse) volksvertegenwoordigers".

C. de woorden "Waalse Gewestraad" telkens vervangen door de woorden "Waals Parlement".

D. de woorden "niet-gemandateerde spreker" telkens vervangen door de woorden "overige spreker".

ALGEMENE VERANTWOORDING

Ingevolge de bepalingen van het bijzonder decreet van 2 april 1996 betreffende de benaming van de Vlaamse Raad zijn de termen "Vlaamse Raad" en "lid van de Vlaamse Raad" overal vervangen door de termen "(Vlaams) Parlement" en "(Vlaams) volksvertegenwoordiger". Een gelijkaardige vervanging is doorgevoerd van de term "Waalse Gewestraad" naar "Waals Parlement".

De term "voorzitter van de Vlaamse regering" is overal aangepast aan de gangbare term "minister-president van de Regering".

De verwijzingen naar de artikelen 39, 127, 128 en 129 van de Grondwet zijn overal vervangen door de duidelijkere verwijzingen naar gewest- en gemeenschapsaangelegenheden.

De term "strijdige" is overal vervangen door de meer neutrale term "andersluidende".

De term "niet-gemandateerde spreker" is overal vervangen door de term "overige spreker". Het is immers gebleken dat er behalve de sprekers die van hun fractie geen mandaat hebben gekregen, ook sprekers kunnen voorkomen die geen lid zijn van een fractie en als onafhankelijke zetelen. Het zou uiteraard niet correct zijn die volksvertegenwoordigers uit te sluiten van het recht om het woord te voeren, maar anderzijds kunnen ze ook niet betiteld worden als "niet-gemandateerden", omdat er geen fractie is die ze wel of niet zou kunnen mandateren.

Bij de bepalingen die de ronddeling aan de volksvertegenwoordigers van de parlementaire stukken voorschrijven, worden telkens ook de leden van de Vlaamse regering toegevoegd. Zij krijgen in werkelijkheid deze stukken trouwens nu al.

Artikel 5

Op de voorlaatste en laatste regel de woorden "inzake aangelegenheden bedoeld in artikel 39 van de Grondwet" vervangen door het woord "gewestaangelegenheden".

Artikel 6

Een punt 4 toevoegen dat luidt als volgt :

"4. De voorzitters van de fracties, met inbegrip van de voorzitters van de fracties die niet vertegenwoordigd zijn in het Bureau, worden in kennis gesteld van alle beslissingen van het Bureau."

VERANTWOORDING

In het kader van de openheid en toegankelijkheid van het Parlement is ook een grotere informatiedoorstroming intern wenselijk. Vandaar dat alle fracties, ook die die niet in het Bureau zetelen, moeten worden geïnformeerd over de beslissingen van het Bureau.

Artikel 8

Aan dit artikel de volgende woorden toevoegen :

" , onverminderd de toepassing van artikel 9, punt 1bis ".

VERANTWOORDING

De toevoeging verduidelijkt dat de regeling van onvoorziene of dringende aangelegenheden van politieke aard in geen geval kan worden onttrokken aan het uitgebreid Bureau.

Artikel 9

Na punt 1 een nieuw punt 1bis invoegen, dat luidt als volgt :

"1bis. Het uitgebreid Bureau coördineert de hele politieke werking van het Parlement, inzonderheid de plenaire vergaderingen, de commissievergaderingen en de vergaderingen van de fracties.

Het uitgebreid Bureau pleegt ten minste driemaal per jaar overleg met de voorzitters van de commissies teneinde een planning te bepalen op middellange termijn. "

VERANTWOORDING

Opdat het Parlement een grotere rol zou kunnen spelen in de samenleving en een echt beslissingsorgaan zou kunnen worden, is een degelijke planning van de werkzaamheden vereist. Het uitgebreid Bureau is daartoe het meest geschikte orgaan, zowel via overleg met de commissievoorzitters als via rechtstreekse coördinatie van alle vergaderingen.

Artikel 10

In punt 1 op de vijfde, zesde, zevende en achtste regel de zinsnede "aangelegenheden bedoeld in artikel 39 van de Grondwet en welke onderwerpen betrekking hebben op aangelegenheden bedoeld in artikelen 127, 128 en 129 van de Grondwet" vervangen door de zinsnede "gewestaangelegenheden en welke onderwerpen betrekking hebben op gemeenschapsaangelegenheden".

Artikel 11

Een punt 3 toevoegen, dat luidt als volgt :

"3. Het Bureau kan van zijn bevoegdheden inzake financiën, personeelsaangelegenheden en beheer van de gebouwen delegatie verlenen aan één of meer secretarissen, onverminderd de bepalingen van de artikelen 89, 90 en 91. "

VERANTWOORDING

In de groeiende instelling die het Parlement is, moet het mogelijk zijn ook in hoofde van het Bureau een taakverdeling door te voeren door het verlenen van delegatie aan de secretarissen inzake financiën, personeel en beheer van de gebouwen.

Artikel 14

A. Punt 1 vervangen door wat volgt :

"1. De volksvertegenwoordigers kunnen zich tot fracties verenigen volgens de lijsten waarop zij door het kiezerskorps verkozen zijn.

Een volksvertegenwoordiger kan slechts deel uitmaken van één fractie."

B. Punt 2 vervangen door wat volgt :

"2. De leden die een fractie vormen, delen de samenstelling en het bestuur ervan mee aan de voorzitter van het Parlement."

Om te worden erkend, moet een fractie bij het begin van de zittingsperiode uit ten minste zeven volksvertegenwoordigers bestaan."

VERANTWOORDING

Punt 1 werd geïnspireerd door artikel 18 van het reglement van de Belgische Senaat. De formulering legt een verband tussen fractie en kiezerskorps om politieke overloperij te ontmoedigen.

Punt 2. Anderzijds wil men het bestaan van een fractie, die bestaat uit minstens zeven leden, niet laten afhangen van het eventuele overlopen van deze leden tijdens deze zittingsperiode.

Artikel 15

In punt 4, vierde lid, littera a) vervangen door wat volgt :

" a) in geval van door het Parlement uit de volksvertegenwoordigers te verrichten benoemingen en voordrachten geniet de kandidaat die het langst lid is geweest van het Vlaams Parlement, en bij gelijke anciënniteit de jongste kandidaat in jaren de voorkeur ;"

VERANTWOORDING

Sinds de eerste rechtstreekse verkiezingen van het Vlaams Parlement en de afschaffing van het dubbelmandaat kan de formulering "met het langst ononderbroken parlementair mandaat" concreter worden ingevuld en directer worden toegespitst op de eigen instelling : "die het langst lid is geweest van het Vlaams Parlement". Onder Vlaams Parlement worden ook de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap en de Vlaamse Raad begrepen. Tegelijk kan ook worden gebroken met de vroegere beperking tot ononderbroken mandaten : die beperking was immers niet rechtvaardig ten aanzien van volksvertegenwoordigers die weliswaar zeer lang in het Parlement zetelden, maar eens een onderbreking in hun mandaat hadden.

Artikel 16

In punt 2 op de derde regel het artikel "77, punt 1," schrappen.

VERANTWOORDING

De verwijzing naar artikel 77, punt 1, dat ook handelde over het voorzitterschap van de commissie voor financiën en begroting, wordt weggelaten omdat de desbetreffende bepaling in artikel 77, punt 1 weggelaten wordt. Zie de verantwoording aldaar.

Artikel 18

Het eerste lid vervangen door wat volgt :

"Op voorstel van een commissie kan het uitgebreid Bureau een of meer subcommissies benoemen, waarvan het samenstelling, opdracht en werkwijze bepaalt."

VERANTWOORDING

Het is raadzaam het uitgebreid Bureau een coördinerende rol te verlenen bij de oprichting van subcommissies.

AFDELING II

Bijeenroeping, aanwezigheid en orde in de vergaderzaal

In het opschrift het woord ", aanwezigheid" schrappen.

Artikel 19

A. Aan punt 1 een tweede lid toevoegen, dat luidt als volgt :

"De commissies vergaderen niet tijdens plenaire vergaderingen, tenzij met toestemming van het Parlement of van het uitgebreid Bureau."

VERANTWOORDING

Voor de goede werking van het Parlement is het niet aangewezen dat commissievergaderingen plaatshebben tijdens plenaire vergaderingen. In dringende aangelegenheden kan het echter niet anders, vandaar de uitzondering die het Parlement of het uitgebreid Bureau steeds kunnen toestaan.

B. In punt 4, tweede lid op de eerste regel de woorden "47 en 48" vervangen door de woorden "47, 48 en 49".

VERANTWOORDING

Het is evident dat ook artikel 49 mutatis mutandis van toepassing is op de commissievergaderingen.

C. De punten 5, 6 en 7 schrappen.

VERANTWOORDING

Punten 5 tot en met 7 betreffende de aanwezigheid in de vergaderzaal zijn verplaatst naar artikel 31, dat over de openbaarheid en de toegang tot de vergadering gaat. Beide delen van het Reglement zijn immers nauw met elkaar verbonden. Vandaar ook de aanpassing van het opschrift van afdeling II.

Artikel 20

A. Punt 1, b) vervangen door wat volgt :

"b) Begrotingsaangelegenheden en beleidsbrieven, ontwerpen van decreet en samenwerkingsakkoorden hebben voorrang, onverminderd de bepalingen van littera c. "

VERANTWOORDING

Weglating van de woorden "en in voorkomend geval beleidsnota's" aangezien de beleidsnota's rechtstreeks in plenaire vergadering worden behandeld.

B. Punt 2 vervangen door wat volgt :

"2. Ontwerpen en voorstellen van decreet en voorstellen van resolutie over hetzelfde onderwerp worden samen behandeld."

VERANTWOORDING

Dit punt is herschreven in een meer algemene zin, tengevolge van de heersende praktijk : ook voorstellen van resolutie worden in samenhang behandeld.

AFDELING IV

Behandeling van ontwerpen van decreet, beleidsnota's, beleidsbrieven, samenwerkingsakkoorden, voorstellen van decreet, voorstellen van resolutie, voorstellen tot wijziging van het reglement, interpellaties, vragen om uitleg en andere onderwerpen

A. In het opschrift op de eerste regel het woord "beleidsnota's," schrappen.

B. In het opschrift op de laatste regel de woorden "vragen om uitleg" vervangen door de woorden "*mondelinge vragen*".

Artikel 21

A. In punt 1, eerste lid op de eerste en tweede regel de woorden "in voorkomend geval de beleidsnota's" schrappen.

B. In punt 1, eerste lid op de voorlaatste regel de woorden "vragen om uitleg" vervagen door de woorden "*mondelinge vragen*".

VERANTWOORDING

Weglating van de beleidsnota's, die voortaan rechtstreeks in plenaire vergadering worden behandeld, en vervanging van de vragen om uitleg door de mondelinge vragen.

C. De punten 2 tot en met 4 en 6 tot en met 9 schrappen.

VERANTWOORDING

Punten 2 tot en met 4 en 6 tot en met 9 handelen over de commissieverslagen en horen daarom beter thuis in artikel 32.

Artikel 22

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

Dit artikel is samengevoegd met artikel 82. De bepalingen over de interpellaties in commissie en in plenaire vergadering lopen dermate parallel dat ze beter in hetzelfde artikel worden opgenomen.

AFDELING VI

Vragen om uitleg

Artikel 23

Afdeling VI met artikel 23 schrappen.

VERANTWOORDING

De vragen om uitleg in de commissies worden geschrapt. Immers wat voor de enen een vraag om uitleg was, was voor de anderen een interpellatie. Het onderscheid tussen interpellaties in commissie en vragen om uitleg was te fel afgezwakt.

Artikel 26

A. In punt 2, eerste lid, op de tweede en derde regel de woorden "30 minuten" vervangen door de woorden "één uur".

B. In punt 2, eerste lid, op de vijfde, zesde en zevende regel de zinsnede "nadat de volgende vergadering is vastgelegd op een zo nabij mogelijk tijdstip na verloop van ten minste vierentwintig uur" vervangen door de zinsnede "na behandeling van de op de agenda voorkomende interpellaties. De zonder gevolg gebleven stemming wordt herhaald bij het begin van de volgende op een zo nabij mogelijk tijdstip vastgelegde vergadering.".

C. In punt 2, het tweede lid schrappen

VERANTWOORDING

De procedure ingeval het quorum niet wordt bereikt, was verschillend naargelang het om een commissievergadering dan wel om een plenaire vergadering ging. Het verdient aanbeveling beide procedures gelijk te schakelen. De procedure van de plenaire vergadering komt hier in de plaats van de oude commissieprocedure. Daarenboven zou het weinig democratisch zijn om bij een tweede commissievergadering te laten stemmen ongeacht het aantal aanwezigen.

Artikel 27

Dit artikel vervangen door wat volgt :

"Artikel 27

1. Behoudens andersluidende reglementsbepalingen worden alle besluiten bij volstrekte meerderheid van stemmen genomen.

2. Bij staking van stemmen is het behandelde onderwerp verworpen.

De bepalingen van de artikelen 42 en 43, tweede en derde lid gelden ook in commissie."

VERANTWOORDING

De bepalingen van de artikelen 27 tot en met 29 zijn eigenlijk dezelfde als die van de artikelen 42 en 43, tweede en derde lid. Daarom is het aangewezen te verwijzen naar die artikelen in plaats van ze helemaal te hernemen.

Artikel 28

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording bij artikel 27.

Artikel 29

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording bij op artikel 27.

Artikel 30

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

De tekst van artikel 30 wordt verplaatst naar artikel 31. Ingevolge de nieuwe redactie van artikel 31 hoort de bepaling van artikel 30 beter daar thuis.

AFDELING X

Openbaarheid van de vergadering

In het opschrift na de woorden "Openbaarheid van" de woorden "en toegang tot" invoegen.

Artikel 31

Dit artikel vervangen door wat volgt :*"Artikel 31*

1. De commissievergaderingen zijn in beginsel openbaar.

2. Besloten zijn :

a) de vergaderingen van de commissies voor de geloofsbrieven en de commissie voor de vervolgingen ;

b) de vergaderingen van de commissies wanneer zij de orde van de werkzaamheden of administratieve aangelegenheden regelen.

3. Bij tweederde meerderheid kan elke commissie beslissen met gesloten deuren te vergaderen.

4. Alle volksvertegenwoordigers hebben toegang tot de vergaderingen van de commissies en kunnen er het woord voeren, onverminderd de bepalingen van artikel 85, punt 4. Zij zijn er alleen stemgerechtigd als ze er lid van zijn. Tot de vergaderingen van de commissies voor de geloofsbrieven en van de commissie voor de vervolgingen hebben alleen de leden van die commissies toegang.

De betrokken leden van de Regering en hun medewerkers hebben toegang tot de vergaderingen van de commissies, met uitzondering van die van de commissie voor de geloofsbrieven en van de commissie voor de vervolgingen. De betrokken leden van de Regering kunnen er het woord voeren.

Het voor de vergadering van de commissie vereiste personeel van het Parlement heeft toegang tot de vergaderzaal.

Andere personen dan die bedoeld in de voorgaande leden van dit punt en in de punten 5 en 6, hebben alleen toegang tot de openbare commissievergaderingen.

5. a) Behoudens andersluidende beslissing van de commissie mogen de volksvertegenwoordigers zich door één medewerker per fractie laten bijstaan.

b) Medewerker van een fractie is al wie hetzij op de loonlijst van een fractie van het Parlement staat hetzij als vaste medewerker aan een fractie is verbonden maar niet op de loonlijst van het Parlement staat.

Bij het begin van elk zittingsjaar overhandigt elke fractie aan de voorzitter van het Parlement de lijst van medewerkers die de fractieleden kunnen bijstaan.

De griffier en de in artikel 91 bedoelde personeelsleden kunnen geen medewerker van een fractie zijn.

c) De medewerker verlaat de vergadering zodra en zolang de commissie aldus beslist.

De medewerker heeft geen toegang tot de vergadering indien geen volksvertegenwoordiger van de betrokken fractie aanwezig is.

De medewerker heeft geen toegang tot de vergaderingen van de in artikelen 3 en 86 bedoelde commissies noch tot die van de commissies die de voorzitter van het Parlement bepaalt.

d) Naam en hoedanigheid van de medewerker worden voor iedere vergadering aan de voorzitter van de commissie meegedeeld.

De medewerker mag niet het woord voeren en is niet stemgerechtigd.

6. a) De vergaderingen van de commissie voor financiën en begroting of van een subcommissie ervan mogen door een of meer afgevaardigden van het Rekenhof met raadgevende stem worden bijgewoond.

De vergaderingen van andere commissies mogen door een of meer afgevaardigden van het Rekenhof met raadgevende stem worden bijgewoond voor aangelegenheden die de voorzitter van het Parlement bepaalt.

b) Naam en hoedanigheid van de afgevaardigde of afgevaardigden van het Rekenhof worden voor iedere vergadering aan de voorzitter van de commissie medegedeeld.

c) De afgevaardigde of afgevaardigden van het Rekenhof verlaat of verlaten de vergadering zodra en zolang de commissie aldus beslist of zodra de aangelegenheid waaromtrent om advies van het Rekenhof wordt verzocht, is afgehandeld.

7. De subcommissies vergaderen met gesloten deuren. "

VERANTWOORDING

Artikel 31 moet volledig worden herschreven tengevolge van de principiële openbaarheid van de commissievergaderingen. Uitzonderingen blijven : geloofsbrieven, vervolgingen, regeling van de werkzaamheden en administratieve aangelegenheden. Zoals de plenaire vergadering kan iedere commissie besluiten met gesloten deuren te vergaderen. Hiervoor is een tweederde meerderheid vereist. Subcommissies blijven met gesloten deuren vergaderen, omdat het vaak hun opdracht is om decreetteksten te schrijven in gezamenlijk overleg tussen de fracties. De aanwezigheid van pers en publiek zou dan storend werken.

In punt 5 is de definitie van een fractiemedewerker opgenomen conform de beslissing van het Bureau van 10 maart 1993. Ingevolge de depolitisering van de diensten van het Parlement is voor alle duidelijkheid toegevoegd dat personeelsleden van het Parlement geen fractiemedewerker kunnen zijn.

Bovendien werden de bepalingen van de artikelen 19 en 30 betreffende de aanwezigheid in en de toegang tot de vergaderzaal uit die artikelen gelicht, om ze op te nemen in artikel 31, waar ze inhoudelijk thuishoren. Het opschrift werd dienovereenkomstig aangepast.

Artikel 32

Dit artikel vervangen door wat volgt :

"Artikel 32

1. De commissies benoemen bij volstreekte meerderheid uit hun vaste of plaatsvervangende leden een of meer verslaggevers, onverminderd de bepalingen van artikel 81bis, punt 6.

2. *Op verzoek van de commissie of het Parlement wordt het verslag bij het Parlement uitgebracht, onverminderd de bepalingen van punt 8.*

Het verslag bevat de voornamen en namen van de volksvertegenwoordigers die hebben deelgenomen aan de besprekingen in openbare commissievergaderingen, een synthese van de besprekingen en, in voorkomend geval, de tekst aangenomen door de commissie. De verslaggever kan in zijn verslag het ontwerp of voorstel maatschappelijk kaderen.

Er kan ook mondeling verslag worden uitgebracht.

3. *De voorzitter van de commissie keurt het verslag goed, tenzij een lid vraagt dat het aan de commissie ter goedkeuring wordt voorgelegd.*

4. *De commissieverslagen worden gedrukt en ten minste drie dagen voor de algemene bespreking in plenaire vergadering aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering rondgedeeld.*

Voor ontwerpen en voorstellen van decreet wordt, met het oog op de toepassing van artikel 63bis, de in het eerste lid bedoelde termijn verlengd met ten hoogste zeven dagen. Deze verlenging geldt niet als de commissie gebruik maakt van de bepalingen van artikel 63bis, punt 3. De verlenging geldt evenmin voor de ontwerpen van decreet houdende de middelen- of algemene uitgavenbegroting, houdende eindregeling van de begroting en houdende instemming met verdragen of samenwerkingsakkoorden.

De tekst van een overeenkomstig punt 2, derde lid uitgebracht mondeling verslag wordt zo spoedig mogelijk gedrukt en aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering rondgedeeld.

5. a) *Met eenparigheid van stemmen kan een commissie beslissen dat over ontwerpen of voorstellen van decreet of resolutie die in de commissie zonder wijzigingen en zonder belangrijke opmerkingen zijn aangenomen, geen verslag wordt uitgebracht.*

b) *Ten minste drie dagen voor de algemene bespreking in plenaire vergadering wordt aan de volksvertegenwoordigers een lijst rondgedeeld die de opschriften en nummers van de in littera a bedoelde ontwerpen en voorstellen alsmede de beslissing van de commissie vermeldt.*

6. *In geval van mogelijke nieuwe uitgaven ten gevolge van enig voorstel van decreet of amendement waarvoor vooraf in de nodige middelen moet worden voorzien, kan de commissie het betrokken lid van de Regering voor de eindstemming in commissie verzoeken aan de commissie ofwel een nota te bezorgen met een raming van de nieuwe uitgaven en met opgave van de middelen om die uitgaven te bestrijden, ofwel zijn met redenen omkleed voorstel tot afwijzing mee te delen.*

Het verslag vermeldt in voorkomend geval dat noch nota noch voorstel tot afwijzing is ingekomen.

7. *De voorzitter van de commissie bepaalt de termijn waarbinnen het betrokken lid van de Regering gehouden is de door de commissie gevraagde en voor het verslag noodzakelijke bijkomende informatie te verstrekken.*

8. *De voorzitter van het Parlement deelt eventueel aan de voorzitters van de commissies mee binnen welke termijn de verslagen over de aanhangige zaken moeten worden ingediend.*

9. *De voorzitter van het Parlement kan ook om materiële redenen beslissen dat statistische gegevens of cijfermateriaal in tabelvorm niet in het verslag worden opgenomen maar bij het secretariaat ter inzage liggen. Hiervan wordt in het verslag melding gemaakt.*

10. De voorzitter van het Parlement kan, als hij het nodig acht, de in punt 9 bedoelde maatregel toepassen op antwoorden die leden van de Regering op in de commissie gestelde vragen hebben gegeven. Ook hiervan wordt in het verslag melding gemaakt."

VERANTWOORDING

Heel wat bepalingen stonden oorspronkelijk in artikel 21, maar horen beter thuis bij de bijzondere bepalingen inzake het verslag (artikel 32).

Punt 2. Om een maximale openbaarheid van de commissievergaderingen te verwezenlijken, worden de namen en voornamen van de volksvertegenwoordigers die aan de besprekingen in openbare commissievergaderingen hebben deelgenomen, in het verslag opgenomen. Dat verslag mag niet louter een proces-verbaal zijn, maar moet een synthese zijn waarin tot uiting komt hoe de commissie tot haar conclusies is gekomen. Het spreekt vanzelf dat, als de commissie een tekst aanneemt die verschilt van het ontwerp of voorstel, de door de commissie aangenomen tekst in het verslag wordt opgenomen, zoals de praktijk trouwens is.

Punt 4. Aangezien voor ontwerpen en voorstellen van decreet een reflectietijd wordt ingevoerd van zeven dagen, moet ook de termijn voor de ronddeling van het verslag worden uitgebreid, tot tien dagen dus. De reflectietijd geldt niet voor begrotingen (met inbegrip van de aanpassingen van de begroting, het financiedecreet en de voorlopige twaalfden), verdragen en samenwerkingsakkoorden.

Artikel 33

A. In punt 2, a) op de tweede en derde regel de woorden "in voorkomend geval van een beleidsnota of" vervangen door het woord "een".

B. In punt 2, c) op de voorlaatste en laatste regel de woorden "in voorkomend geval van een beleidsnota of" vervangen door het woord "een".

C. In punt 3 op de voorlaatste en laatste regel de woorden "leden van de raad" vervangen door de woorden "volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering".

VERANTWOORDING

De beleidsnota's worden niet meer behandeld in commissie.

Bij de bepalingen die de ronddeling aan de volksvertegenwoordigers van de parlementaire stukken voorschrijven, worden telkens ook de leden van de Regering toegevoegd. Zij krijgen in werkelijkheid deze stukken trouwens nu al.

HOOFDSTUK XIbis (nieuw)

Een nieuw hoofdstuk XIbis met een nieuw artikel 33bis invoegen, dat luidt als volgt :

"HOOFDSTUK XIbis

Adviescomités en werkgroepen

Artikel 33bis

Het uitgebreid Bureau kan een of meer adviescomités en werkgroepen oprichten, waarvan het benaming, samenstelling, voorzitterschap, opdracht en werkwijze bepaalt. Ieder adviescomité en iedere werkgroep is samengesteld op grond van de in artikel 15 bedoelde evenredige vertegenwoordiging.

Ieder adviescomité en iedere werkgroep brengt verslag uit bij de plenaire vergadering of bij het uitgebreid Bureau.

De bepalingen van artikel 31, punten 1, 2b), 3, 4 en 5 inzake openbaarheid van en toegang tot de commissievergaderingen zijn van overeenkomstige toepassing voor de vergaderingen van de adviescomités en werkgroepen."

VERANTWOORDING

Nu reeds bestaan er een adviescomité en werkgroepen in de schoot van het Vlaams Parlement. Zij hebben echter geen basis in het Reglement. Het nieuwe artikel 33bis moet in die lacune voorzien. Omdat het hier gaat om instrumenten die zeer soepel moeten kunnen worden aangepast aan de parlementaire noodwendigheden, is aan het uitgebreid Bureau een ruime bevoegdheid gegeven inzake de oprichting, benaming, voorzitterschap, samenstelling, opdracht en werkwijze van de adviescomités en werkgroepen. Nochtans moet het uitgebreid Bureau zich, wat de samenstelling betreft, houden aan een democratisch politiek evenwicht door middel van een evenredige vertegenwoordiging van de fracties.

Artikel 34

Punt 1 vervangen door wat volgt :

"1. Het uitgebreid Bureau bereidt de vergaderingen van het Parlement voor en stelt de agenda voor, waarbij wordt vermeld welke onderwerpen betrekking hebben op gewestaangelegenheden en welke onderwerpen betrekking hebben op gemeenschapsaangelegenheden."

VERANTWOORDING

De verwijzingen naar de artikelen 39, 127, 128 en 129 van de Grondwet zijn overal vervangen door de duidelijkere verwijzingen naar gewest- en gemeenschapsaangelegenheden.

Artikel 35bis (nieuw)

Een nieuw artikel 35bis invoegen, dat luidt als volgt :

"Artikel 35bis

Op de agenda van de plenaire vergaderingen worden rechtstreeks geplaatst :

1. het regeerakkoord, de beleidsnota's, de verklaringen en de mededelingen van de Regering, met inbegrip van de in artikel 75bis bedoelde verklaring ;

2. de themadebatten ;

3. de actuele vragen en de door het uitgebreid Bureau naar de plenaire vergadering verwezen interpellaties ;

4. de door de voorzitter naar de plenaire vergadering verwezen verzoekschriften ;

5. alle onderwerpen die het Parlement of het uitgebreid Bureau voor rechtstreekse behandeling in plenaire vergadering aanwijst."

VERANTWOORDING

Voor de duidelijkheid enerzijds en voor een betere planning van de werkzaamheden van het Parlement en een zorgvuldige opstelling van de agenda van de plenaire vergaderingen anderzijds, is het aangewezen in het Reglement een artikel op te nemen dat de aangelegenheden vermeldt die rechtstreeks in plenaire vergadering worden behandeld.

Artikel 36

A. Op de tweede regel na de woorden "de voorzitter" het woord "vooraf" invoegen.

B. Een tweede lid toevoegen, dat luidt als volgt :

De bepalingen in het eerste lid doen geen afbreuk aan de bepalingen van het Statuut van het Lid van het Vlaams Parlement.

VERANTWOORDING

Het is evident dat verontschuldigingen vooraf gebeuren. Dat is ook nodig voor de goede gang van zaken in plenaire vergadering, bijvoorbeeld om rekening te kunnen houden met de afwezigheid van bepaalde verslaggevers of sprekers.

In het Statuut van het Lid van het Vlaams Parlement staan ook een aantal bepalingen die betrekking hebben op de gewettigde afwezigheid. Die bepalingen hebben een ander doel dan en staan los van de beleefdheidsverontschuldiging in dit artikel.

Artikel 37

A. In punt 6 op de tweede regel de woorden "De leden en de ministers" vervangen door de woorden "De volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering".

B. In punt 7 op de laatste regel de woorden "aan de leden" vervangen door de woorden "volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering".

VERANTWOORDING

Het is niet logisch dat de Handelingen wel en het Beknopt Verslag niet aan de leden van de Regering zou worden rondgedeeld. Vandaar deze toevoeging, die trouwens strookt met de huidige praktijk.

Artikel 38

A. Punt 2 vervangen door wat volgt :

"2. De voorzitter verleent beurtelings aan iedere fractie het woord en houdt daarbij rekening met de door de fractie bepaalde volgorde van haar sprekers."

B. Een nieuw punt 4bis invoegen, dat luidt als volgt :

"4bis. Bij ontwerpen en voorstellen van decreet wordt het debat enkel gevoerd over de conclusies van de commissie en in voorkomend geval de reflectienota's en de amendementen ingediend na het verslag. De verslaggever neemt plaats naast de voorzitter en waakt met hem over de naleving van de bepalingen van punten 4 en 4bis."

C. Aan punt 5 een tweede lid toevoegen, dat luidt als volgt :

"Als het onderwerp reeds is behandeld in een openbare commissievergadering, worden de in het eerste lid, littera a) bedoelde spreektijden gehalveerd."

D. In punt 6 op de eerste regel de woorden "Voor bijzondere aangelegenheden kan het uitgebreid Bureau" vervangen door de woorden "Het uitgebreid Bureau kan".

E. In punt 7, eerste lid, op de derde regel het woord "uitgezonderd" vervangen door het woord "inbegrepen".

F. In punt 8, aan het eerste lid de volgende zin toevoegen :

"De voorzitter kan hun vragen te besluiten als hij oordeelt dat het Parlement voldoende is ingelicht.".

VERANTWOORDING

Punt 2. Voor de goede werking van de plenaire vergaderingen is het aangewezen dat de fracties beurtelings aan het woord komen. De volgorde van inschrijving van de sprekers waarborgt dit niet. De huidige bepaling dat de voorzitter beurtelings het woord kan verlenen aan een spreker voor en een spreker tegen is ontoepasbaar, omdat men uiteraard niet op voorhand weet wie voor zal pleiten en wie tegen.

Punt 4bis. Om een herhaling van de debatten in openbare commissievergaderingen te vermijden, wordt het debat over de ontwerpen en voorstellen van decreet enkel gevoerd over de conclusies van de commissie, de eventuele reflectienota's en de amendementen ingediend na het verslag. Aangezien de voorzitter van het Parlement niet op alle openbare commissievergaderingen aanwezig kan zijn, zal hij ook niet steeds kunnen controleren of de sprekers niet in herhaling vallen. Daarom is het nodig om de verslaggever naast de voorzitter te laten plaats nemen, om hem in dat gedeelte van de taak te kunnen bijstaan.

Punt 5. Als een onderwerp reeds is behandeld in een openbare commissievergadering, volstaat een gereduceerde spreektijd in plenaire vergadering.

Punt 6. Om voldoende soepel te kunnen inspelen op de omstandigheden en noodwendigheden, moet het uitgebreid Bureau ertoe worden gemachtigd andere spreektijden te bepalen dan die in het Reglement, voor alle aangelegenheden en niet alleen voor de bijzondere.

Punten 7 en 8. Hoewel in artikel 37 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen is bepaald dat ministers het woord moet worden verleend wanneer zij het vragen, betekent dit nochtans niet dat zij het debat mogen monopoliseren, bijvoorbeeld door in herhaling te vallen. De voorzitter krijgt de bevoegdheid om ook hun spreektijd te beperken of, als het Parlement voldoende is ingelicht, de ministers te vragen te besluiten. Eenzelfde regel geldt voor de verslaggevers.

Artikel 40

Dit artikel vervangen door wat volgt :

"Het Parlement zet zijn vergadering besloten voort bij beslissing van de voorzitter of op schriftelijk verzoek van ten minste vijf leden. De beslissing of het verzoek maakt melding van het agendapunt dat besloten moet worden behandeld.

Het Parlement beslist daarna bij volstrekte meerderheid of de vergadering in het openbaar wordt voortgezet ter behandeling van dat agendapunt.

Na de behandeling van dat agendapunt zet het Parlement zijn vergadering alleszins in het openbaar voort.".

VERANTWOORDING

Artikel 40 is herschreven om, duidelijker dan in de vroegere tekst, te beschrijven wat er in de praktijk gebeurt bij besloten vergaderingen. De vroegere term "hervat" deed namelijk vermoeden dat de vergadering geschorst zou zijn of dat het betrokken agendapunt zou worden herbegonnen, wat niet het geval is : ze loopt gewoon door tijdens het sluiten of heropenen van de deuren.

HOOFDSTUK XIV

"Hoofdstuk XIV" vervangen door "Afdeling VII".

VERANTWOORDING

De artikelen 41 tot en met 45 vormen eigenlijk geen afzonderlijk hoofdstuk, maar horen thuis bij de bepalingen over de plenaire vergadering in hoofdstuk XIII. "Hoofdstuk XIV" moet derhalve worden vervangen door "Afdeling VII".

Artikel 41

A. In punt 1, eerste lid, c) op de tweede regel het woord "elektrisch" vervangen door het woord "elektronisch".

B. In punt 1, eerste lid, d) op de eerste en tweede regel de woorden "bij oproeping met stembiljetten uitgebracht" vervangen door de woorden "hetzij bij oproeping met stembiljetten hetzij elektronisch uitgebracht".

C. In punt 2, eerste lid op de tweede regel na het woord "regeerakkoorden," het woord "beleidsnota's" invoegen.

D. In punt 2, tweede lid op de zevende regel de woorden "die leden" vervangen door het woord "hen".

E. In punt 7, het eerste lid vervangen door wat volgt :

"Hoofdelijke stemmingen worden op de agenda vermeld met aanduiding van dag en uur."

VERANTWOORDING

Punt 1. De nieuwe steminstallatie maakt een geheime stemming mogelijk. Gezien de technologische evolutie wordt het woord "elektrisch" vervangen door het woord "elektronisch".

Punt 2. Ook over beleidsnota's zal voortaan hoofdelijk moeten worden gestemd, aangezien zij een verdere (departementale) verfijning van het regeerakkoord inhouden.

Punt 7. Aangezien de heersende praktijk zo is dat op alle agenda's van plenaire vergadering wordt vermeld dat ook na 17 uur kan worden gestemd, is het aangewezen het Reglement hieraan aan te passen en het eerste lid van punt 7 in meer algemene bewoordingen te schrijven.

Artikel 44

In punt 4 op de zesde en zevende regel de woorden "en actuele interpellaties" schrappen.

VERANTWOORDING

De verwijzing naar de actuele interpellaties moet worden weggelaten, aangezien zij worden afgeschaft.

HOOFDSTUK XV

"Hoofdstuk XV" vervangen door "Afdeling VIII".

VERANTWOORDING

De artikelen 46 tot en met 48 vormen eigenlijk geen afzonderlijk hoofdstuk, maar horen thuis bij de bepalingen over de plenaire vergadering in hoofdstuk XIII.

HOOFDSTUK XVI

"Hoofdstuk XVI" vervangen door "Afdeling IX".

VERANTWOORDING

Artikel 49 vormt eigenlijk geen afzonderlijk hoofdstuk, maar hoort thuis bij de bepalingen over de plenaire vergadering in hoofdstuk XIII.

TITEL II

In het opschrift van titel II na het woord "samenwerkingsakkoorden" de woorden "themadebatten," invoegen.

Artikel 50

Op de derde, vierde en vijfde regel de woorden "aangelegenheden bedoeld in artikel 39 van de Grondwet dan wel op aangelegenheden bedoeld in artikelen 127, 128 en 129 van de Grondwet" vervangen door de woorden "gewestaangelegenheden dan wel op gemeenschapsaangelegenheden".

Artikel 51

In punt 1, het tweede lid vervangen door wat volgt :

"Elke motie wordt gedrukt en aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering rondgedeeld."

VERANTWOORDING

Bij de bepalingen die de ronddeling aan de volksvertegenwoordigers van de parlementaire stukken voorschrijven, worden telkens ook de leden van de Regering toegevoegd. Zij krijgen in werkelijkheid deze stukken trouwens nu al.

Artikel 52

A. In punt 2, het vierde lid vervangen door wat volgt :

"Bij ontvankelijkheid wordt elke motie gedrukt en aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering rondgedeeld."

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij artikel 51.

B. Een punt 3bis invoegen, dat luidt als volgt :

"3bis. Wanneer de voorzitter in spoedeisende gevallen om mededeling van het advies verzoekt binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, wordt het verzoek om spoedbehandeling met bijzondere redenen omkleed."

C. Punt 4 vervangen door wat volgt :

"4. Elk advies wordt gedrukt en aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering rondgedeeld."

VERANTWOORDING

Punt 3bis. Zoals in de wetgeving op de Raad van State is bepaald (artikel 84), moet het verzoek om spoedbehandeling met bijzondere redenen omkleed zijn.

Artikel 53

Punt 3 vervangen door wat volgt :

"3. Elk advies wordt gedrukt en aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering rondgedeeld."

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij artikel 51.

Artikel 54

In punt 1, het derde lid vervangen door wat volgt :

"Elke motie wordt gedrukt en aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering rondgedeeld."

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij artikel 51.

Artikel 56

Punt 2 vervangen door wat volgt :

"Bij ontvankelijkheid wordt elke motie gedrukt en aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering rondgedeeld."

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij artikel 51.

Artikel 58

A. In punt 2, het tweede lid vervangen door wat volgt :

"Bij ontvankelijkheid wordt de motie gedrukt en aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering rondgedeeld."

B. In punt 4, het tweede lid vervangen door wat volgt :

"Bij ontvankelijkheid wordt de motie gedrukt en aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de regering rondgedeeld."

C. Punt 7 vervangen door wat volgt :

"7. Elk advies wordt gedrukt en aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering rondgedeeld."

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij artikel 51.

Artikel 59

A. In punt 1, na a) een nieuw punt invoegen, dat luidt als volgt :

"a)bis hetzij tot besluit van een overeenkomstig artikel 70bis behandelde beleidsnota ;".

VERANTWOORDING

Ook tot besluit van de behandeling van de beleidsnota's moeten met redenen omklede moties mogelijk zijn. Het gaat immers om documenten die zeer belangrijk zijn voor het beleid.

B. In punt 1, b) vervangen door wat volgt :

"b) hetzij tot besluit van een overeenkomstig artikel 82 behandelde interpellatie na het antwoord van een lid van de Regering."

VERANTWOORDING

Vereenvoudiging ingevolge herschikking.

C. Punt 2 vervangen door wat volgt :

"2. Bij ontvankelijkheid wordt elke motie gedrukt en aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering rondgedeeld."

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij artikel 51.

D. In punt 4, eerste lid, op de vierde regel de woorden "de indiening ervan" vervangen door de woorden "het verstrijken van de indieningstermijn".

E. In punt 4, na het eerste lid een nieuw lid invoegen, dat luidt als volgt :

"Ingeval een motie van wantrouwen is ingediend over hetzelfde onderwerp, worden de met redenen omklede motie en de motie van wantrouwen tijdens dezelfde plenaire vergadering in stemming gebracht, in voorkomend geval in afwijking van de bepaling van het eerste lid."

VERANTWOORDING

De agendering gebeurt ten minste vijf dagen na het verstrijken van de indieningstermijn. Vroeger was dat vijf dagen na de indiening van de motie, maar aangezien moties over hetzelfde onderwerp niet noodzakelijk op dezelfde dag worden ingediend, schept dat problemen als de ene motie al wel en de andere nog niet ter stemming kan worden gelegd. Daarom is het beter de vijf dagen te berekenen vanaf het verstrijken van de indieningstermijn, die voor alle moties over hetzelfde onderwerp dezelfde is. Van de termijn van vijf dagen wordt desnoods afgeweken in geval er een motie van wantrouwen over hetzelfde onderwerp is ingediend. Moties van wantrouwen kunnen immers reeds ter stemming worden gelegd na verloop van achtenveertig uur.

Artikel 60

A. In punt 1, eerste lid, na a) een nieuw punt invoegen, dat luidt als volgt :

"a)bis hetzij tot besluit van een overeenkomstig artikel 70bis behandelde beleidsnota ;"

B. In punt 1, eerste lid, b) vervangen door wat volgt :

"b) hetzij tot besluit van een overeenkomstig artikel 82 behandelde interpellatie na het antwoord van een lid van de Regering."

C. Punt 3 vervangen door wat volgt :

"3. Bij ontvankelijkheid wordt elke motie gedrukt en aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering rondgedeeld."

D. In punt 5, eerste lid, op de vierde regel de woorden "vijf dagen vanaf de indiening ervan" vervangen door de woorden "achtenveertig uur vanaf het verstrijken van de indieningstermijn".

VERANTWOORDING

Punt 1. Door de invoering van het nieuwe systeem van departementale beleidsnota's is het nodig om ook tot besluit van een beleidsnota moties van wantrouwen mogelijk te maken.

Punt 3. Zie verantwoording bij artikel 51.

Punt 5. Een motie van wantrouwen moet spoedig ter stemming kunnen worden gelegd om het politieke leven niet te lang te verstoren. Vandaar dat de minimumtermijn verkort wordt tot achtenveertig uur, naar analogie met de motie houdende vertrouwenskwestie. Verder wordt deze termijn, net zoals bij de met redenen omklede moties, voortaan berekend vanaf het verstrijken van de indieningstermijn (zie de verantwoording bij artikel 59, punt 4).

Artikel 61

A. In punt 1 op de tweede regel de woorden "voorzitter van de Regering" vervangen door de woorden "minister-president van de Regering".

B. Punt 2 vervangen door wat volgt :

"2. Bij ontvankelijkheid wordt een motie houdende vertrouwenskwestie gedrukt en aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering rondgedeeld. "

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij artikel 51.

Artikel 62

A. In punt 1, op de voorlaatste regel de woorden "leden van de Vlaamse Raad" vervangen door de woorden "volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering".

B. In punt 4, op de tweede en derde regel de woorden "drie dagen voordien aan de leden van de Vlaamse Raad" vervangen door de woorden "zeven dagen voordien aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering".

VERANTWOORDING

Punt 1. Zie verantwoording bij artikel 51.

Punt 4. Om de volksvertegenwoordigers meer tijd te gunnen om hun taak naar behoren voor te bereiden, moet er meer tijdruimte komen tussen de indiening van een ontwerp of voorstel van decreet of voorstel van resolutie en de behandeling ervan. Daarom wordt de minimumtermijn opgetrokken van drie naar zeven dagen, zoals dat reeds het geval is met de begrotingsdecreten.

Artikel 63

A. In punt 3, op de eerste regel het woord "strijdige" vervangen door het woord "andersluidende".

B. Punt 6 vervangen door wat volgt :

"6. De bepalingen van artikel 21, punt 5 zijn van overeenkomstige toepassing in de plenaire vergaderingen. "

VERANTWOORDING

Punt 6 was een herhaling van wat reeds in artikel 21, punt 5 stond voor de commissies. Het is beter te verwijzen naar dat artikel dan het te herhalen.

Artikel 63bis (nieuw)

Een nieuw artikel 63bis invoegen, dat luidt als volgt :*"Artikel 63bis*

1. Voor ontwerpen en voorstellen van decreet kan iedere fractie, binnen zeven dagen na het ronddelen van het commissieverslag, een reflectienota indienen bij de voorzitter van het Parlement.

Een reflectienota mag door ten hoogste zes volksvertegenwoordigers zijn ondertekend.

Bij ontvankelijkheid wordt elke reflectienota gedrukt en aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering rondgedeeld ten minste drie dagen voor de beraadslaging in plenaire vergadering.

2. De verslaggever geeft de reflectienota's beknopt weer. Zij vormen mede de basis voor de beraadslaging in plenaire vergadering.

3. De commissie kan bij tweederde meerderheid van haar aanwezige leden beslissen dat er geen reflectietijd en reflectienota's zullen zijn. In dat geval beperkt de verslaggever zich tijdens de plenaire vergadering tot de verwijzing naar het schriftelijk verslag.

4. Reflectienota's kunnen niet worden ingediend op ontwerpen van decreet houdende de middelen- en de algemene uitgavenbegroting, houdende eindregeling van de begroting en houdende instemming met verdragen en samenwerkingsakkoorden. "

VERANTWOORDING

Om van het Parlement een echt beslissingsorgaan te maken en een betere decreetgeving te garanderen met minder errata, wordt het systeem van de reflectietijd en reflectienota's ingevoerd. Na de behandeling in commissie van een ontwerp of voorstel van decreet krijgen de fracties zeven dagen tijd om een reflectienota toe te voegen aan het verslag.

Die reflectienota's kunnen geen loutere overname zijn van bestaande teksten of documenten. Zij vormen mede de basis voor het debat in de plenaire vergadering. In sommige gevallen is het opportuun om de reflectietijd en -nota's over te slaan (bijvoorbeeld in spoedeisende gevallen, als er geen meningsverschil is over het ontwerp enzovoort). Dat kan de commissie dan beslissen bij tweederde meerderheid. Ook begrotingen, verdragen en samenwerkingsakkoorden vallen buiten het systeem van de reflectietijd en reflectienota's. De zogenaamde programmadecreten zijn normatieve decreten en zijn dus wel onderworpen aan reflectietijd en -nota's.

Artikel 64

A. In punt 2, tweede lid, op de voorlaatste regel de woorden "zonder debat" schrappen.

VERANTWOORDING

Het mag niet onmogelijk zijn om over de ontvankelijkheid van een voorstel van decreet een debat te voeren.

B. In punt 2, het laatste lid vervangen door wat volgt :

"Bij ontvankelijkheid wordt het voorstel van decreet gedrukt en aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering rondgedeeld. "

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij artikel 51.

C. Punt 3 vervangen door wat volgt :

"3. *De bepalingen van artikelen 62, punten 2 tot 5, 63 en 63bis gelden ook voor voorstellen van decreet.*".

D. Punt 4 schrappen.

VERANTWOORDING

Aangezien artikel 63, punt 6 toepasselijk wordt gemaakt op voorstellen van decreet, is een herhaling van deze bepaling in artikel 64 niet meer nodig.

Artikel 65

In punt 4 op de eerste regel het woord "strijdige" vervangen door het woord "andersluidende".

Artikel 67

In punt 3, op de laatste regel de woorden "leden van de Raad" vervangen door de woorden "volksvertegenwoordigers en de leden van de regering".

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij artikel 51.

Artikel 69

A. In punt 1, c), eerste lid, op de tweede en derde regel de woorden " ", artikel 63, punt 6 of artikel 64, punt 4," schrappen.

B. In punt 3 op de laatste regel de woorden "een dag" vervangen door de woorden "vierentwintig uur".

VERANTWOORDING

De vroegere bepaling "een dag" gaf soms aanleiding tot verschillen in interpretatie. Daarom wordt ze vervangen door de ondubbelzinnige bepaling "vierentwintig uur".

HOOFDSTUK XVII

Regeerakkoord

Het opschrift vervangen door wat volgt :*"HOOFDSTUK XVII*

Regeerakkoord en beleidsnota's".

VERANTWOORDING

In hoofdstuk XVII horen voortaan ook de beleidsnota's thuis, die in feite een meer gedetailleerde uitwerking zijn van het regeerakkoord. Het opschrift van hoofdstuk XVII wordt dienovereenkomstig aangepast en het hoofdstuk wordt opgedeeld in twee afdelingen : regeerakkoord en beleidsnota's.

AFDELING I (nieuw)

Voor artikel 70 een afdeling I invoegen, die luidt als volgt :

"AFDELING I

Regeerakkoord".

Artikel 70

A. In punt 1, het tweede lid vervangen door wat volgt :

"Het wordt gedrukt en aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering rondgedeeld. "

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij artikel 51.

B. In punt 2, eerste lid op de eerste regel na het woord "regeerakkoord" de woorden "en de erbij behorende regeringsverklaring" invoegen.

C. Een derde punt toevoegen, dat luidt als volgt :

"3. Na de beraadslaging spreekt het Parlement zich bij hoofdelijke stemming uit over het regeerakkoord. "

VERANTWOORDING

De invoering van de hoofdelijke stemming over het regeerakkoord is een regularisatie van de bestaande praktijk, die nu echter betiteld wordt als een stemming over het vertrouwen, wat heel wat verwarring schept met de vertrouwenskwestie in artikel 61.

AFDELING II (nieuw)

Artikel 70bis (nieuw)

Een nieuwe afdeling II met een nieuw artikel 70bis invoegen, dat luidt als volgt :

"AFDELING II

Beleidsnota's

Artikel 70bis

1. Binnen zes maanden na de eedaflegging van de leden van de Regering dient de Regering bij de voorzitter van het Parlement een geïntegreerde beleidsnota in per departement van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

2. De beleidsnota's worden opgesteld in onderling overleg tussen de betrokken leden van de Regering en bevatten de grote strategische keuzen en opties van het beleid voor de duur van de regeerperiode.

3. Elke beleidsnota wordt gedrukt en aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering rondgedeeld.

4. De beraadslaging over een beleidsnota geschiedt rechtstreeks in plenaire vergadering in één enkele bespreking. De maximumsprekijdt wordt bepaald overeenkomstig artikel 38, punt 6.

5. Na de beraadslaging spreekt het Parlement zich bij hoofdelijke stemming uit over de beleidsnota. "

VERANTWOORDING

Het instrument beleidsnota krijgt een volledig nieuwe inhoud en betekenis. Voortaan zal de Regering in het eerste jaar van de regeerperiode per departement van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap een beleidsnota neerleggen met de grote strategische

keuzen en opties tot het einde van de regeerperiode. Aangezien de beleidsnota's eigenlijk de meer gedetailleerde uitwerking zijn van het regeerakkoord, wordt voor hun behandeling dezelfde procedure gevolgd als voor het regeerakkoord (rechtstreeks in plenaire vergadering, één bespreking, hoofdelijke stemming, eventueel met redenen omklede motie en motie van wantrouwen).

HOOFDSTUK XVIII

Hoofdstuk XVIII met Afdelingen I en II en artikelen 71 en 72, vervangen door wat volgt :

"HOOFDSTUK XVIII

*Beleidsbrieven, themadebatten
en motie van aanbeveling*

AFDELING I

*Beleidsbrieven
en motie van aanbeveling*

Artikel 71

1. Ieder jaar, uiterlijk bij de indiening van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting, dient ieder lid van de Regering bij de voorzitter van het Parlement een of meer beleidsbrieven in. Deze verplichting geldt niet voor het jaar waarin de Regering wordt benoemd.

2. De beleidsbrief bevat een overzicht van de uitvoering van de begroting tijdens het lopende begrotingsjaar en een prognose over de beleidsinvulling tijdens het volgende begrotingsjaar. De beleidsbrief bevat eveneens een overzicht van de wijze waarop de Regering gevolg heeft gegeven aan het regeerakkoord en de beleidsnota's, resoluties en moties die door het Parlement aangenomen zijn.

3. Elke beleidsbrief wordt gedrukt en aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de regering rondgedeeld.

4. De beleidsbrieven worden naar de commissies verwezen, waar ze voorafgaand aan of samen met het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting worden besproken. De beleidsbrieven worden niet opnieuw besproken in plenaire vergadering.

5. Tot besluit van het debat in commissie kan een motie van aanbeveling worden ingediend.

6. Dergelijke motie van aanbeveling mag door ten hoogste zes volksvertegenwoordigers zijn ondertekend en kan uiterlijk 24 uur na de sluiting van de commissievergadering worden ingediend, voorzover de indiening voor bedoelde sluiting schriftelijk is aangekondigd.

7. Bij ontvankelijkheid wordt de motie van aanbeveling gedrukt en aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering rondgedeeld.

8. Een motie van aanbeveling kan worden geamendeerd zolang zij niet in stemming is gebracht.

9. Over de moties van aanbeveling spreekt het Parlement zich bij hoofdelijke stemming in plenaire vergadering uit.

10. De moties van aanbeveling worden in stemming gebracht in de volgorde van de departementen, organisatieafdelingen en programma's van de algemene uitgavenbegroting waarop zij slaan. Ingeval er verscheidene moties van aanbeveling over hetzelfde onderwerp zijn ingediend, worden zij in chronologische volgorde van indiening in stemming gebracht.

VERANTWOORDING

Ook het instrument beleidsbrief krijgt een nieuwe inhoud en betekenis. Voortaan dient iedere minister elk jaar, behalve het eerste, samen met de begroting een of meer beleidsbrieven in die een evaluatie geven van de uitvoering van de begroting tijdens het afgelopen begrotingsjaar en een prognose over de beleidsinvulling tijdens het komende begrotingsjaar, alsook de wijze waarop hij gevolg heeft gegeven aan de door het Parlement aangenomen regeerakkoord, beleidsnota's, resoluties en moties. De beleidsbrieven worden dan samen met de begroting in commissie besproken (niet in plenaire vergadering). Tot besluit van het debat in commissie kunnen moties van aanbeveling worden ingediend, waarover de plenaire vergadering zich hoofdelijk uitspreekt.

AFDELING II

*Themadebatten
en motie van aanbeveling*

Artikel 72

1. Op initiatief van het Parlement kunnen themadebatten worden gehouden op basis van een maatschappelijke beleidsnota.

2. Iedere commissie kan aan het uitgebreid Bureau voorstellen om een themadebat te houden. Het voorstel van de commissie is gemotiveerd.

3. Het uitgebreid Bureau beslist over de ingediende voorstellen met dien verstande dat per zittingsjaar slechts twee themadebatten kunnen worden gehouden.

4. Per themadebat benoemt de plenaire vergadering een commissie ad hoc, waarvan de samenstelling, voorzitterschap, bevoegdheid, benaming en werkwijze door het uitgebreid Bureau worden voorgesteld. De plenaire vergadering bepaalt, op voorstel van het uitgebreid Bureau, welke personen buiten het Parlement zal worden verzocht hun medewerking te verlenen.

De commissie ad hoc stelt een maatschappelijke beleidsnota op die, naast de analyse van de probleemstelling, een lange-termijnvisie inhoudt en verduidelijkt wat men er tijdens de lopende zittingsperiode aan wil doen. De maatschappelijke beleidsnota wordt gedrukt en aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de regering rondgedeeld.

5. Het themadebat wordt rechtstreeks in plenaire vergadering gehouden op basis van de maatschappelijke beleidsnota.

6. Tot besluit van het debat in plenaire vergadering kan een motie van aanbeveling worden ingediend.

7. Dergelijke motie van aanbeveling mag door ten hoogste zes volksvertegenwoordigers zijn ondertekend en kan uiterlijk 24 uur na de sluiting van de plenaire vergadering worden ingediend, voorzover de indiening voor bedoelde sluiting schriftelijk is aangekondigd.

8. Bij ontvankelijkheid wordt de motie van aanbeveling gedrukt en aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering rondgedeeld.

9. Een motie van aanbeveling kan worden geamendeerd zolang zij niet in stemming is gebracht.

10. Over een motie van aanbeveling spreekt het Parlement zich bij stemming uit in de eerstvolgende plenaire vergadering waarvoor hoofdelijke stemmingen zijn geagendeerd en na verloop van ten minste 24 uur vanaf het verstrijken van de indieningstermijn, in voorkomend geval na de indiener en één spreker per fractie respectievelijk met een maximumspreektijd van 10 minuten en 5 minuten te hebben gehoord.

11. Ingeval er verscheidene moties van aanbeveling over hetzelfde onderwerp zijn ingediend, worden zij in chronologische volgorde van indiening in stemming gebracht. "

VERANTWOORDING

De plenaire vergadering beslist over de onderwerpen van het themadebat en bepaalt welke administratieve diensten worden ingeschakeld. Er zijn maximaal twee themadebatten per zittingsjaar. Een voorstel voor een themadebat en dus een maatschappelijke beleidsnota kan gedaan worden door de commissievoorzitters die de diverse fracties in hun commissie raadplegen. Deze voorstellen gaan naar het uitgebreid Bureau, dat de onderwerpen van de themadebatten aanwijst. Het document dat de basis tot bespreking in de vergadering zal zijn, wordt voorbereid door een commissie ad hoc. Zij resulteren in moties van aanbeveling, waarover reglementair bij de eerstvolgende plenaire vergadering met hoofdelijke stemmen wordt gestemd.

Artikel 73

A. In punt 1, het tweede lid vervangen door wat volgt :

"Elk samenwerkingsakkoord wordt gedrukt en aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering rondgedeeld. "

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij artikel 51.

B. Punt 2 vervangen door wat volgt :

"2. De bepalingen van artikelen 62, punten 2 tot 5 en 63, punt 4 gelden ook voor samenwerkingsakkoorden. "

HOOFDSTUK XX

Het opschrift vervangen door wat volgt :

"HOOFDSTUK XX

Overneming na intrekking".

Artikel 75

A. In punt 1 op de tweede regel vóór het woord "samenwerkingsakkoorden" de woorden "maatschappelijke beleidsnota's," invoegen.

B. Punt 2 vervangen door wat volgt :

"2. Anderstalige authentieke teksten worden in de oorspronkelijke taal gepubliceerd met een Nederlandse vertaling.

Anderstalige mondelinge betogen van niet tot het Parlement behorende personen worden simultaan vertaald en in het Nederlands in de verslagen van de beraadslagingen opgenomen. "

VERANTWOORDING

Punt 1. Toevoeging van de maatschappelijke beleidsnota's.

Punt 2. Aangezien het Parlement van langsom meer wordt geconfronteerd met de goedkeuring van internationale verdragen, is het nodig in het Reglement een bepaling op te nemen die het taalgebruik bij anderstalige authentieke teksten regelt.

TITEL IIIbis (nieuw)

Een nieuwe titel IIIbis met een nieuw artikel 75bis invoegen, dat luidt als volgt :

*"TITEL IIIBIS**SEPTEMBERVERKLARING**Artikel 75bis*

1. Op de tweede dag na de vierde maandag van de maand september legt de Regering een verklaring af betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting. De verklaring wordt gedrukt en aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering rondgedeeld.

2. De bespreking over de verklaring geschiedt de daaropvolgende donderdag rechtstreeks in plenaire vergadering in een enkele bespreking. De maximumspreektijd wordt bepaald overeenkomstig artikel 38, punt 6.

3. De minister-president van de Regering kan het Parlement vragen zich onmiddellijk na de bespreking bij hoofdelijke stemming uit te spreken over de verklaring. "

VERANTWOORDING

Sinds enkele jaren wordt aangeknoopt bij een traditie die in een aantal andere parlementen bestaat, en waarbij de regering jaarlijks een verklaring aflegt voor het parlement in verband met de toestand van het land en de nodige maatregelen.

Door het nieuwe artikel 75bis wordt deze praktijk nu ook in het Reglement opgenomen. De procedure is dezelfde als bij het regeerakkoord en de beleidsnota's (rechtstreeks in plenaire vergadering, één bespreking, eventueel hoofdelijke stemming).

Artikel 77

A. In punt 1, de laatste zin schrappen.

B. In punt 2 een derde lid invoegen, dat luidt als volgt :

"De commissie voor financiën en begroting finaliseert de begrotingsdiscussie via een algemeen verslag, dat de belangrijkste conclusies van de diverse commissieverslagen bevat. "

C. In punt 3 het tweede lid vervangen door wat volgt :

"Bij aanneming door bedoelde commissie wordt het voorstel van motie gedrukt en aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering rondgedeeld. "

D. Punt 4 vervangen door wat volgt :

"4. Om in behandeling te kunnen worden genomen, moeten de middelenbegroting, de algemene uitgavenbegroting en de administratieve begroting ten minste zeven dagen voordien aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering worden rondgedeeld. "

VERANTWOORDING

Punt 1. Het voorzitterschap van de commissie voor financiën en begroting wordt los gekoppeld van het voorzitterschap van het Vlaams Parlement. Vanaf de eerstvolgende parlementsverkiezingen (zie artikel 94) zal het voorzitterschap van de commissie voor financiën en begroting deel uitmaken van het overleg tussen de fracties inzake de verdeling van de mandaten in de commissies.

Punt 2. De commissie voor financiën en begroting maakt op basis van de deelverslagen van de commissies een globaal eindverslag dat de basis moet zijn voor de bespreking in plenaire vergadering.

Punt 4. Om de volksvertegenwoordigers de mogelijkheid te bieden de begrotingsdiscussie grondig voor te bereiden, moeten zij tegelijk met de algemene uitgavenbegroting ook de administratieve begroting tot hun beschikking hebben. Daarom wordt de termijn voor de behandeling van de administratieve begroting gelijkgeschakeld met die voor de algemene uitgavenbegroting, zijnde zeven dagen.

Artikel 78

A. Punt 1 vervangen door wat volgt :

"1. De beraadslaging over de begroting in plenaire vergadering beperkt zich tot een algemeen debat en duurt ten hoogste drie dagen."

B. In punt 2, het tweede lid vervangen door wat volgt :

"Alleen de minister-president en het voor de begroting bevoegde lid van de Regering antwoorden op de vragen en opmerkingen van de Volksvertegenwoordigers."

VERANTWOORDING

Het is de bedoeling de jaarlijkse begrotingsdiscussie in plenaire vergadering in te perken, aangezien elk jaar in hetzelfde budgettaire kader ook de septemberverklaring en de beleidsbrieven worden behandeld, waar het inhoudelijke aspect aan bod komt. Daarom duurt het begrotingsdebat in plenaire vergadering ten hoogste drie dagen en antwoorden alleen de minister-president en de minister van financiën en begroting op de vragen en opmerkingen van de volksvertegenwoordigers.

HOOFDSTUK I

Het opschrift vervangen door wat volgt :

"HOOFDSTUK I

Vragen"

Artikel 79

Punt 2 vervangen door wat volgt :

"2. De voorzitter van het Parlement oordeelt over de ontvankelijkheid van de schriftelijke vragen en de actuele vragen.

De voorzitters van de commissies oordelen over de ontvankelijkheid van de mondelinge vragen."

VERANTWOORDING

Conform de procedure beschreven in artikel 81bis moet de voorzitter van de commissie die de mondelinge vragen in ontvangst neemt ook oordelen over de ontvankelijkheid.

Artikel 80

A. Een nieuw punt 3bis invoegen, dat luidt als volgt :

"3bis. Als de antwoordtermijn met ten minste tien dagen overschreden is, kan de vraagsteller door middel van een tot de voorzitter van het Parlement gericht schriftelijk verzoek de schriftelijke vraag omzetten in een mondelinge vraag. De voorzitter van het Parlement deelt dit onverwijld mee aan de voorzitter van de bevoegde commissie."

B. Punt 6 vervangen door wat volgt :

"6. Van 11 juli tot en met 31 augustus wordt de in punt 3 bedoelde antwoordtermijn geschorst."

VERANTWOORDING

Punt 3bis. Om het controlerecht van het Parlement een grotere efficiëntie te geven, is het essentieel dat de volksvertegenwoordigers een antwoord krijgen op hun vragen aan de ministers. Als dat bij schriftelijke vragen om een of andere reden niet kan gebeuren binnen de reglementair bepaalde termijn, moet de volksvertegenwoordiger de mogelijkheid hebben zijn antwoord mondeling te krijgen.

Punt 6. Tussen 11 juli en 31 augustus wordt de antwoordtermijn geschorst. Het belast de administratie en de ervaring leert dat deze vragen veelal geen respons krijgen binnen de vastgestelde antwoordtermijn. De opschorting is bovendien nodig om de eerste commissievergaderingen niet te overbelasten door de omzetting naar mondelinge vragen.

Artikel 81

A. In punt 1, op de tweede regel het woord "wekelijks" vervangen door het woord "tweewekelijks".

B. Punt 2 vervangen door wat volgt :

"2. Per vergadering wordt het aantal actuele vragen per erkende fractie beperkt als volgt : telkens vier voor de grootste meerderheids- en oppositiefractie, telkens drie voor de tweede grootste meerderheids- en oppositiefractie en telkens twee voor de overige fracties. Iedere niet-erkende fractie mag per vergadering ten hoogste één actuele vraag stellen."

C. In punt 5, a) op de voorlaatste en laatste regel de woorden "op de agenda van de laatste middagvergadering van de week geplaatst" vervangen door de woorden "geplaatst op de agenda van de middagvergadering van de laatste dag van de week waarvoor hoofdelijke stemmingen zijn geagendeerd".

D. Punt 5 c) vervangen door wat volgt :

"c) Een vraag over hetzelfde onderwerp als dat van een interpellatie in plenaire vergadering wordt bij deze interpellatie gevoegd en er in afwijking van littera a samen mee behandeld.

In bedoeld geval geniet de vraagsteller de hoedanigheid van spreker zoals bepaald in artikel 82, punt 8, littera's b tot d.

De intrekking van een interpellatie heeft niet de intrekking van een ermee samengevoegde actuele vraag tot gevolg."

VERANTWOORDING

Punt 1. Daar het de bedoeling is om telkens een week met plenaire vergaderingen af te wisselen met een week met commissievergaderingen, heeft het vragenuurtje niet wekelijks, maar tweewekelijks plaats.

Punt 2. Het aantal actuele vragen per fractie bedraagt momenteel twee, tenzij de voorzitter anders beslist. De praktijk heeft geleerd dat het heel moeilijk is om het aantal vragen te beperken tot twee per fractie. Daarom is het beter het totale aantal vragen uit te breiden, maar meer rekening te houden met de representativiteit of evenredige grootte van de fracties. De grootste fracties uit meerderheid en oppositie krijgen vier vragen, de op één na grootste drie en de andere twee. Niet-erkende fracties krijgen één vraag.

Punt 5. De verwijzingen naar de actuele interpellaties vallen weg. Het laatste lid werd vervangen door de inhoudelijk gelijklopende bepaling van artikel 81bis, punt 4, littera c.

AFDELING IV (nieuw)

Een nieuwe afdeling IV met een nieuw artikel 81bis invoegen, dat luidt als volgt :

*"AFDELING IV**Mondelinge vragen**Artikel 81bis*

1. Volksvertegenwoordigers die een lid van de Regering in commissie een mondelinge vraag van actuele aard wensen te stellen, geven de voorzitter van de commissie schriftelijk kennis van het onderwerp ervan.

2. De in punt 1 bedoelde kennisgeving mag slechts door één volksvertegenwoordiger zijn ondertekend.

3. Bij ontvankelijkheid geeft de voorzitter van de commissie het betrokken lid van de Regering onverwijld kennis van het onderwerp van de mondelinge vragen en de krachtens artikel 80, punt 3, littera b in mondelinge vragen omgezette schriftelijke vragen.

4. a) De in punt 1 bedoelde kennisgeving en het in artikel 80, punt 3, littera b bedoelde schrijven moeten uiterlijk om 12 uur dinsdags van de week voor de eerstvolgende commissievergadering worden ingediend.

b) Mondelinge vragen over hetzelfde onderwerp worden samengevoegd.

c) Een mondelinge vraag over hetzelfde onderwerp als dat van een interpellatie in commissie wordt bij deze betrokken interpellatie gevoegd.

In bedoeld geval geniet de vraagsteller de hoedanigheid van spreker zoals bepaald in artikel 82, punt 8, littera's b tot d.

De intrekking van een interpellatie heeft niet de intrekking van een ermee samengevoegde mondelinge vraag tot gevolg.

5. Vaste verslaggever over de behandeling van mondelinge vragen is de secretaris van de commissie.

6. Het stellen en het beantwoorden van de mondelinge vraag mag niet langer duren dan 5 minuten.

Na het antwoord van het betrokken lid van de Regering mag de vraagsteller nog een aanvullende vraag stellen. Het stellen en het beantwoorden van de aanvullende vraag mag niet langer duren dan 2 minuten, waarna de voorzitter het incident gesloten verklaart.

7. Elke mondelinge vraag wordt afgehandeld tijdens de vergadering waarin zij wordt uiteengezet.

8. Het recht om als vraagsteller het woord te voeren, is persoonlijk.

Indien de vraagsteller afwezig is, wordt de mondelinge vraag als ingetrokken beschouwd.

In geen geval mag een mondelinge vraag in onveranderde omstandigheden opnieuw worden gesteld in de loop van dezelfde zitting.

9. Het verslag over de behandeling van mondelinge vragen wordt als bijlage in de Handelingen en het Beknopt Verslag opgenomen."

VERANTWOORDING

Vermits het vragen uur in de plenaire vergadering voorbehouden wordt voor vragen met een algemene en actuele politieke draagwijdte kunnen vragen van een veeleer lokaal belang verwezen worden naar de openbare commissievergadering. De huidige vragen om uitleg worden dus in de regel vervangen door mondelinge vragen in de commissie.

De invoering van mondelinge vragen veronderstelt de invoering van een nieuw artikel 81bis in het Reglement, vergelijkbaar met dat over de actuele vragen in plenaire vergadering. Mondelinge vragen moeten worden ingediend uiterlijk om 12 uur dinsdags van de week voor de eerstvolgende commissievergadering, om de termijnen in de nota te kunnen respecteren (behandeling binnen veertien dagen en indiening ten laatste vier dagen voor de commissievergadering). De mondelinge vragen worden gegroepeerd bij het begin van een vergadering. De vergaderingen zijn altijd openbaar bij de behandeling van mondelinge vragen (zie artikel 31). Van mondelinge vragen dient een weergave te worden opgenomen in de bijlagen van het Beknopt Verslag en de Handelingen. Het aantal mondelinge vragen wordt niet beperkt in aantal.

HOOFDSTUK II

Interpellaties in plenaire vergadering

Het opschrift van hoofdstuk II vervangen door wat volgt :

"HOOFDSTUK II

Interpellaties".

Artikel 82

Dit artikel vervangen door wat volgt :

"Artikel 82

1. Volksvertegenwoordigers die een lid van de Regering wensen te interpellieren over aangelegenheden van algemeen belang, geven de voorzitter van het Parlement schriftelijk kennis van het onderwerp van de interpellatie met nauwkeurige opgave van de gegevens van de zaak, de toedracht van de feiten en met de voornaamste beschouwingen die zij naar voren wensen te brengen.

2. De in punt 1 bedoelde tekst van de interpellatie mag slechts door één volksvertegenwoordiger zijn ondertekend.

3. De in punt 1 bedoelde tekst van de interpellatie moet worden ingediend uiterlijk om 12 uur van de laatste werkdag voor de vergadering waarop het uitgebreid Bureau de bij punten 4 en 6 bepaalde beslissingen neemt.

4. Het uitgebreid Bureau oordeelt over de ontvankelijkheid van de interpellatie.

5. a) Bij ontvankelijkheid zendt de voorzitter van het Parlement de in punt 1 bedoelde tekst van de interpellatie over aan het betrokken lid van de Regering en wordt de tekst aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering rondgedeeld.

b) Wanneer het uitgebreid Bureau de interpellatie niet in die mate van algemeen belang bevindt dat zij het onderwerp kan zijn van een debat zoals geregeld in dit artikel, kan het beslissen dat zij kan worden omgewerkt tot een vraag.

6. De interpellaties worden in commissie gehouden. Het uitgebreid Bureau wijst de bevoegde commissie aan.

Als een interpellatie van algemene draagwijdte en groot politiek belang is, kan het uitgebreid Bureau evenwel, op grond van een schriftelijk verzoek van de interpellant bij de in-

diening van zijn interpellatieverzoek of op voorstel van een van zijn leden, beslissen dat zij in plenaire vergadering wordt gehouden.

7. a) De interpellaties in commissie worden vooraan op de agenda van de eerstvolgende commissievergadering geplaatst. De interpellaties in commissie worden alleszins gehouden binnen één maand na de beslissing van het uitgebreid Bureau, behoudens recesperiodes.

b) Behoudens andersluidende beslissing van het uitgebreid Bureau worden de interpellaties in plenaire vergadering in chronologische volgorde van indiening gegroepeerd per lid van de Regering en volgens een beurtelings per vergaderweek afwisselende volgorde van de leden van de Regering achteraan op de agenda van de eerstvolgende plenaire vergadering geplaatst.

8. a) De uiteenzetting van de interpellatie mag niet langer duren dan 15 minuten, behoudens andersluidende beslissing van het uitgebreid Bureau.

b) Na de interpellant mogen ten hoogste vijf sprekers het woord voeren met elk, behoudens andersluidende beslissing van het uitgebreid Bureau, een maximumspreektijd van 5 minuten.

c) Na het antwoord van het betrokken lid van de Regering mogen naast de interpellant nog ten hoogste vijf sprekers met elk, behoudens andersluidende beslissing van het uitgebreid Bureau, een maximumspreektijd van 5 minuten het woord voeren, waarna de voorzitter, in voorkomend geval na het aanvullend antwoord van het betrokken lid van de Regering en een wederwoord van de interpellant, het incident gesloten verklaart.

d) In voorkomend geval geniet de steller van een bij een interpellatie gevoegde vraag voorrang op de in littera's b) en c) bedoelde vijf sprekers.

9. a) Interpellaties over hetzelfde onderwerp worden samengevoegd om een enkel debat te vormen.

b) In bedoeld geval beschikt alleen de eerste interpellant, behoudens andersluidende beslissing van het uitgebreid Bureau, over een spreektijd van 15 minuten, terwijl de overige interpellanten elk, behoudens andersluidende beslissing van het uitgebreid Bureau, over een maximumspreektijd van 10 minuten beschikken, onverminderd de toepassing van de bepalingen van punt 8, littera's b tot d nadat alle interpellanten het woord hebben gevoerd.

10. Elke interpellatie wordt afgehandeld tijdens de vergadering waarin zij wordt uiteengezet.

11. Het recht om als interpellant het woord te voeren, is persoonlijk.

Indien de interpellant afwezig is, wordt de interpellatie als ingetrokken beschouwd.

In geen geval mag een interpellatie in onveranderde omstandigheden opnieuw worden gehouden in de loop van dezelfde zitting.

12. Het debat wordt in extenso opgenomen en in de vorm van Handelingen zo vlug mogelijk gedrukt, aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering rondgedeeld en verspreid.

Van de behandeling van interpellaties in plenaire vergadering wordt eveneens een Beknopt Verslag opgemaakt."

VERANTWOORDING

Punt 1. De nadruk wordt erop gelegd dat een interpellatie slechts tot één lid van de regering kan worden gericht. Men wil af van de tot nog toe steeds toenemende praktijk waarbij systematisch twee ministers over éénzelfde aangelegenheid worden geïnterpelleerd. Indien men het standpunt van meer dan één minister over een aangelegenheid wenst te kennen, dan moet men twee onderscheiden interpellaties indienen. Immers, de praktijk, waarbij men om organisatorische redenen de ene minister laat antwoorden mede in naam van zijn collega, strookt niet met de beginselen van de ministeriële verantwoordelijkheid en het recht van een minister om zelf zijn beleid te verdedigen.

Punt 3. Tot nog toe kon de voorzitter van het Parlement over de ontvankelijkheid van de interpellaties en over hun verwijzing naar commissie oordelen. Bovendien vergaderde het uitgebreid Bureau op woensdag, zodat, door de indiening op dinsdagmiddag, de interpellatieverzoeken tijdig aan het uitgebreid Bureau konden worden voorgelegd. Dat verandert natuurlijk als het uitgebreid Bureau in de regel op maandagmiddag zal vergaderen. Om organisatorische redenen is het dan ook aangewezen dat de interpellaties worden ingediend uiterlijk om 12 uur van de laatste werkdag voor de vergadering waarop het uitgebreid Bureau oordeelt over de ontvankelijkheid en de verwijzing naar de bevoegde commissie of de plenaire vergadering.

Punt 4. Gezien het politieke gewicht van de interpellaties, is het aangewezen dat het uitgebreid Bureau oordeelt over de ontvankelijkheid en de verwijzing naar plenaire vergadering of commissie.

Punt 7. Interpellaties in commissie worden gehouden binnen één maand na de beslissing van het uitgebreid Bureau.

Artikel 83

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

De actuele interpellaties beantwoorden niet meer aan hun oorspronkelijke doelstelling. In de tijd van het dubbelmandaat kon de Vlaamse Raad zijn vergadertempo niet alleen bepalen en was er een controle-instrument nodig om te kunnen inspelen op dringende situaties. De actuele interpellaties worden daarom afgeschaft.

Artikel 84

In punt 1, eerste lid op de voorlaatste en laatste regel de woorden "en bestaat uit vijftien vaste en evenveel plaatsvervangende leden" schrappen.

VERANTWOORDING

De samenstelling van de commissie voor samenwerking wordt voortaan onderworpen aan de gewone regel van artikel 16.

Artikel 85

A. In punt 1, het laatste lid vervangen door wat volgt :

"Bij ontvankelijkheid wordt elke motie gedrukt en aan de volksvertegenwoordigers en leden van de Regering rondgedeeld."

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij artikel 51.

B. Punt 3 schrappen.

C. Punt 4 vervangen door wat volgt :

"4. In afwijking van de bepalingen van artikel 31, punt 4 mogen volksvertegenwoordigers die geen deel uitmaken van de

commissie, de commissievergadering alleen bijwonen wanneer zij openbaar is, zonder er het woord te voeren en zonder er stemgerechtigd te zijn."

VERANTWOORDING

Punt 3. Aangezien artikel 31 bepaalt dat een commissie vergadert met gesloten deuren bij tweederde meerderheid beslissing en anderszits niet bepaalt dat een commissie van onderzoek besloten vergadert, is de algemene regeling van artikel 31 bruikbaar en kan punt 3 hier worden weggelaten.

Punt 4. Artikel 31, punt 4 geeft de volksvertegenwoordigers het recht in alle openbare commissievergaderingen het woord te voeren. Voor een goede werking van een commissie van onderzoek is dat echter niet aangewezen, vandaar deze uitzondering.

Artikel 86

Punt 3 schrappen.

VERANTWOORDING

Ingevolge nieuwe tekst van artikel 31, 4, eerste lid.

Artikel 87

Punt 4 schrappen.

VERANTWOORDING

Zie nieuwe formulering van artikel 88.

Artikel 88

A. Punt 1 vervangen door wat volgt :

"1. De voorzitter van het Parlement besluit naar gelang van het geval de verzoekschriften bij het Parlement ter tafel te leggen, naar een commissie van het Parlement, het bevoegde lid van de Regering of de ombudsman van de Vlaamse Gemeenschap te verwijzen of er geen gevolg aan te geven."

B. Punt 3 vervangen door wat volgt :

"3. Driemaandelijks wordt een lijst met de onderwerpen van de verzoekschriften en de besluiten aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering rondgedeeld en in de Handelingen opgenomen."

C. In punt 4, op de derde regel de woorden " commissie bevoegd voor de verzoekschriften " schrappen.

D. In punt 5, op de voorlaatste en laatste regel de woorden "bevoegd voor de verzoekschriften" schrappen.

VERANTWOORDING

Punt 1. Ook de ombudsman van de Vlaamse Gemeenschap is nu opgenomen in de mogelijke verwijzingen door de commissie.

Punt 3. Zie verantwoording bij artikel 51.

Punten 1 en 5. Het gaat niet meer om de commissie bevoegd voor de verzoekschriften, maar om de inhoudelijk bevoegde commissie.

Artikel 90

A. In punten 1, 2 en 3 na het woord "Bureau" de woorden "en van het uitgebreid Bureau" invoegen.

VERANTWOORDING

Aanpassing aan de bestaande praktijk.

B. Punt 4 vervangen door wat volgt :

"4. Hij is onder het gezag van de voorzitter belast met de tenuitvoerlegging van de door het Parlement, het Bureau en het uitgebreid Bureau genomen beslissingen. Daartoe zendt hij de agenda, de notulen en de beslissingen van het Bureau en van het uitgebreid Bureau onmiddellijk door aan alle betrokken personeelsleden van het Parlement."

VERANTWOORDING

Voor een goede werking van het Parlement is een vlotte doorstroming van de informatie belangrijk.

Artikel 91

Aan punt 2 een tweede lid toevoegen, dat luidt als volgt :

"Alle aanwervingen, benoemingen en bevorderingen geschieden volgens objectieve criteria, zoals bekwaamheid en verdienste. Er mag geen rekening worden gehouden met de politieke strekking van de kandidaten."

VERANTWOORDING

Om een goede werking van het secretariaat van het Parlement te waarborgen, moet het personeelsbeleid gedepolitiseerd worden en gebaseerd zijn op objectieve criteria zoals bekwaamheid en verdienste.

Artikel 93

Punt 2 vervangen door wat volgt :

"2. De voorzitter kan een voorstel tot wijziging van het reglement ofwel laten drukken en aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering ronddelen ofwel verwijzen naar het uitgebreid Bureau, dat beslist."

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij artikel 51.

TITEL VII (nieuw)

Een nieuwe titel VII met een nieuw artikel 94 toevoegen, dat luidt als volgt :

"TITEL VII

OVERGANGSBEPALING

Artikel 94

Tot de eerstvolgende ontbinding van het Parlement wordt de in artikel 77 bedoelde commissie voor financiën en begroting voorgezeten door de voorzitter van het Parlement."

VERANTWOORDING

De nieuwe regeling over het voorzitterschap van de commissie voor financiën en begroting gaat maar in vanaf de eerstvolgende parlementsverkiezingen.

4. Inwerkingtreding van de nieuwe reglementaire bepalingen

De nieuwe bepalingen treden in werking onmiddellijk na de stemming ervan in de plenaire vergadering.

5. Stemming

De aanpassingen van het reglement werden door de commissie eenparig aangenomen.

6. Coördinatie en nieuwe structuur

De Voorzitter van het Vlaams Parlement geeft opdracht aan het secretariaat van het Parlement om de aangenomen aanpassingen te coördineren en nadien het gehele reglement in een meer overzichtelijke structuur op te nemen.

De verslaggever,

Mieke VAN HECKE

De voorzitter,

Norbert DE BATSELIER

ONTWERP-REGLEMENT
VAN HET
VLAAMS PARLEMENT

Tekst aangenomen door de Commissie voor
Reglement en Samenwerking
op 27 juni 1996

LEGENDE

nieuwe bepalingen die de oude vervangen of aanvullen

[...] oude bepalingen die weggelaten zijn

TITEL I
VESTIGING, ORGANISATIE EN WERKING
VAN *HET VLAAMS PARLEMENT*

HOOFDSTUK I

Vestiging van het Vlaams Parlement

Artikel 1

Het Vlaams Parlement, hierna het Parlement te noemen, bepaalt de plaats van zijn zetel.

HOOFDSTUK II

Voorlopig Bureau

Artikel 2

1. Bij de opening van iedere zitting treedt *de* oudste aanwezige *Vlaamse volksvertegenwoordiger* in jaren als tijdelijk voorzitter op totdat de voorzitter van *het Parlement* overeenkomstig artikel 6, punt 1 is benoemd.

De tijdelijk voorzitter verklaart de zitting geopend en heeft uitsluitend tot taak de verichtingen inzake het in artikel 3 omschreven onderzoek van de geloofsbrieven, de in artikel 4 bedoelde eedaflegging en de in artikel 6, punt 1 omschreven benoeming van het Bureau te leiden.

2. De twee jongste aanwezige *Vlaamse volksvertegenwoordigers* in jaren treden als tijdelijk secretaris op totdat de secretarissen van *het Parlement* overeenkomstig artikel 6, punt 1 zijn benoemd.

3. Tijdelijk voorzitter en tijdelijke secretarissen vormen samen het voorlopig Bureau.

HOOFDSTUK III

Onderzoek van de geloofsbrieven

Artikel 3

1. Bij elke vernieuwing spreekt *het Parlement* zich uit over de verkiesbaarheid van *de Vlaamse volksvertegenwoordigers*, hierna volksvertegenwoordigers te noemen, over de verkiesbaarheid van hun opvolgers en over de geldigheid van hun verkiezing.

2. Alle gekozen *volksvertegenwoordigers* nemen aan het onderzoek van de geloofsbrieven deel.

3. Met dit onderzoek worden zes commissies belast. In afwijking van artikel 17, punt 1 tellen die commissies zeven vaste leden, die bij loting worden aangewezen.

4. De processen-verbaal van de verkiezingen, met de stukken tot staving, worden verdeeld onder deze commissies.

5. In afwijking van artikelen 16, punt 2 en 21, punt 2 benoemt iedere commissie een voorzitter en een verslaggever die van de verrichtingen van de commissie mededeling doet aan *het Parlement*.

6. *Het Parlement* doet uitspraak over de besluiten van de commissies. In voorkomend geval wordt over deze besluiten bij zitten en opstaan gestemd.

De voorzitter roept uit tot *volksvertegenwoordiger* en opvolger diegenen van wie de geloofsbrieven geldig werden verklaard.

7. In geval van tussentijdse verkiezing of van toelating van een opvolger worden de geloofsbrieven onderzocht door een commissie die wordt samengesteld en haar werkzaamheden verricht overeenkomstig punten 3, 4 en 5 van dit artikel.

HOOFDSTUK IV

Eedafllegging

Artikel 4

Alvorens in functie te treden, leggen de *volksvertegenwoordigers* in een plenaire en openbare vergadering de volgende eed af : "Ik zweer de Grondwet na te leven."

HOOFDSTUK V

Vlaamse volksvertegenwoordigers die behoren tot de Nederlandse taalgroep van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad

Artikel 5

De *volksvertegenwoordigers* die behoren tot de Nederlandse taalgroep van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad, nemen aan alle werkzaamheden van *het Parlement* deel, maar zijn niet stemgerechtigd inzake *gewestaangelegenheden*.

HOOFDSTUK VI

Bureau en uitgebreid Bureau

AFDELING I

Bureau

Artikel 6

1. Bij de opening van iedere zitting benoemt *het Parlement* binnen veertien dagen uit de *volksvertegenwoordigers* achtereenvolgens bij afzonderlijke stemming een voorzitter, een eerste ondervoorzitter, een tweede ondervoorzitter, een derde ondervoorzitter, een vierde ondervoorzitter en bij gezamenlijke stemming drie secretarissen, die samen het Bureau vormen.

2. *Het Parlement* kan het aantal ondervoorzitters en het aantal secretarissen vermeerderen of verminderen.

3. Bij ontbinding van *het Parlement* ofwel wanneer de zitting is gesloten of reeds geopend en er nog geen Bureau overeenkomstig punt 1 is benoemd, handelt het scheidend Bureau de lopende zaken af, onverminderd de bepalingen van artikel 2.

Van rechtswege vervalt het mandaat van een lid van het scheidend Bureau dat niet overeenkomstig artikel 3 opnieuw tot *volksvertegenwoordiger* is uitgeroepen.

4. De voorzitters van de fracties, met inbegrip van de voorzitters van de fracties die niet vertegenwoordigd zijn in het Bureau, worden in kennis gesteld van alle beslissingen van het Bureau.

Artikel 7

Zodra het Bureau is benoemd, verklaart de voorzitter *het Vlaams Parlement* geconstitueerd en geeft hiervan kennis aan de Vlaamse regering [...], de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Senaat, de Raad van de Franse Gemeenschap, *het Waals Parlement*, de Raad van de Duitstalige Gemeenschap, de Raad van de Franse Gemeenschapscommissie, de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

Artikel 8

Onder beding van verantwoording en behoudens herroeping delegeert *het Parlement* zijn bevoegdheid aan het Bureau voor de regeling van alle onvoorziene of dringende aangelegenheden waarin de belangen van *het Parlement* moeten worden gevrijwaard, *onverminderd de toepassing van artikel 9, punt 1bis*.

AFDELING II

Uitgebreid Bureau

Artikel 9

1. De voorzitters van de erkende fracties nemen alleen inzake politieke aangelegenheden deel aan de werkzaamheden van het Bureau, waarmee zij samen het uitgebreid Bureau vormen.

Zij worden gelijkgesteld met de ondervoorzitters van *het Parlement*, behalve wat de specifieke, in artikelen 10, punt 4 en 84, punt 1 omschreven, taak betreft.

1bis. Het uitgebreid Bureau coördineert de gehele politieke werking van het Parlement, inzonderheid de plenaire vergaderingen, de commissievergaderingen en de vergaderingen van de fracties.

Het uitgebreid Bureau pleegt ten minste driemaal per jaar overleg met de voorzitters van de commissies teneinde een planning te bepalen op middellange termijn.

2. De voorzitters van de niet-erkende fracties en van de commissies kunnen worden uitgenodigd aan de werkzaamheden van het uitgebreid Bureau deel te nemen, zonder er stemgerechtigd te zijn.

AFDELING III

Voorzitter¹

Artikel 10

1. De voorzitter leidt de werkzaamheden van *het Parlement* en van het Bureau en het uitgebreid Bureau ; oordeelt over de ontvankelijkheid van *de* bij *het Parlement* aanhangig gemaakte zaken, behoudens andersluidende bepalingen ; bepaalt welke onderwerpen betrekking hebben op *gewestaangelegenheden* en welke onderwerpen betrekking hebben op *gemeenschapsaangelegenheden* ; doet het reglement naleven ; handhaaft de orde bij de beraadslagingen ; verleent het woord ; formuleert de punten waaromtrent *het Parlement* een besluit of beslissing moet nemen ; kondigt de uitslag van de stemmingen af ; ondertekent elk besluit van *het Parlement* en elke beslissing van het Bureau en het uitgebreid Bureau ; staat in voor de uitvoering van de door *het Parlement*, het Bureau en het uitgebreid Bureau genomen beslissingen en vertegenwoordigt *het Parlement* naar buiten.

2. Indien de voorzitter in een beraadslaging het woord wil voeren, tenzij dit nodig is ter uitvoering van de hem opgedragen taken, verlaat hij de voorzittersstoel. Hij neemt die niet weer in zolang de betrokken beraadslaging aan de orde is.

3. De voorzitter geeft *het Parlement* kennis van de ingekomen stukken. Hij stelt *het Parlement* zodanige besluiten voor als de aard van de stukken meebrengt.

4. De ondervoorzitter die de voorzitter vervangt, heeft dezelfde bevoegdheid als de voorzitter.

¹ Bij verwijzing naar de voorzitter wordt hierna de mannelijke vorm gebruikt. Waar 'hij' of 'hem' staat, kan ook 'zij' of 'haar' gelezen worden.

AFDELING IV

Secretarissen

Artikel 11

1. De secretarissen houden toezicht op de redactie van de notulen, houden de hoofdelijke oproeping en tekenen de stemmingen aan.

2. Secretarissen die in een beraadslaging het woord wensen te voeren, nemen plaats onder de *volksvertegenwoordigers*, zolang de betrokken beraadslaging aan de orde is.

3. *Het Bureau kan van zijn bevoegdheden inzake financiën, personeelsaangelegenheden en beheer van de gebouwen delegatie verlenen aan één of meer secretarissen, onverminderd de bepalingen van de artikelen 89, 90 en 91.*

HOOFDSTUK VII

Vlaamse regering

Benoeming, eedaflegging, ontslag en vacature

Artikel 12

1. Zodra *het Parlement* na zijn vernieuwing is geconstitueerd, benoemt *het* de *Vlaamse regering*, hierna de Regering te noemen. De Regering bestaat uit ten hoogste elf leden. Ten minste één lid heeft zijn of haar woonplaats in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

a) Indien ten hoogste elf kandidaten op een zelfde, door de volstreckte meerderheid van de *volksvertegenwoordigers* ondertekende, lijst worden voorgedragen, worden zij benoemd verklaard.

Iedere *volksvertegenwoordiger* mag slechts een enkele lijst ondertekenen.

De orde van voordracht bepaalt de orde van voorrang van de leden van de Regering.

b) Indien geen zoals in littera a bedoelde lijst is ingediend, benoemt *het Parlement*, op grond van een per mandaat door ten minste vijf *volksvertegenwoordigers* ondertekende voordracht, ieder lid van de Regering afzonderlijk, overeenkomstig de in artikel 15, punten 4 tot 6 omschreven procedure.

Bij staking van stemmen geniet de jongste kandidaat in jaren de voorkeur.

Iedere *volksvertegenwoordiger* mag slechts een enkele voordracht per mandaat ondertekenen.

Indien blijkt, na de benoeming van het voorlaatste lid van de Regering, dat niemand van de benoemde leden tot het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad behoort, dan wordt de stemming over het laatste lid van de Regering beperkt tot de kandidaten die tot voornoemd gebied behoren.

De orde van benoeming bepaalt de orde van voorrang van de leden van de Regering.

Onmiddellijk na de benoeming legt ieder lid van de Regering de eed af in handen van de voorzitter van *het Parlement*.

2. Bij vrijwillig ontslag van de Regering voorziet *het Parlement* in de vervanging ervan overeenkomstig de bepalingen van punt 1.

3. Bij vrijwillig ontslag van leden of een lid van de Regering ofwel bij vacature voorziet *het Parlement* in de vervanging van de betrokken leden of het betrokken lid van de Regering overeenkomstig de bepalingen van punt 1 naar verhouding van het te vervangen aantal.

Opvolgers voleindigen het mandaat van hun voorganger.

4. *Het Parlement* kan de Regering ofwel leden of een lid ervan ontslaan en vervangen overeenkomstig de bepalingen van artikel 60 of artikel 61, naar gelang van het geval.

HOOFDSTUK VIII

Verkiezing van gemeenschapssenatoren

Artikel 13

1. Nadat de griffier van de Senaat aan de voorzitter het aan elke fractie toekomende aantal gemeenschapssenatoren heeft meegedeeld, bepaalt de voorzitter de termijn waarbinnen de kandidaten door de fracties moeten worden voorgedragen.

2. Bij middel van een aan de voorzitter gezonden lijst wijst elke fractie evenveel *volksvertegenwoordigers* als gemeenschapssenatoren aan als er zetels aan de fractie toekomen.

De lijsten zijn alleen geldig als ze ondertekend zijn door de meerderheid van de *volksvertegenwoordigers* waaruit de betrokken fractie bestaat.

3. De voorzitter vergewist zich ervan of de voorwaarden voor het opmaken van de lijsten vervuld zijn en verklaart de gemeenschapssenatoren gekozen.

4. De voorzitter geeft de griffier van de Senaat kennis van deze lijsten binnen 10 dagen na ontvangst van de in punt 1 bedoelde mededeling of, indien de verkiezing van *het Parlement* plaatsvindt op dezelfde dag als de verkiezing van de Senaat, binnen 10 dagen na het onderzoek van de geloofsbrieven van *het Parlement*.

5. Indien een fractie aan de voorzitter geen lijst of een lijst met een onvoldoende aantal namen zendt, worden de zetels waarvoor deze fractie geen namen heeft meegedeeld, toegekend aan de fracties waarvan de quotiënten volgen op het laatste quotiënt dat overeenkomstig artikel 211, § 2 van het Kieswetboek in aanmerking werd genomen.

6. In geval van vacature van een zetel van gemeenschapssenator wordt, volgens de hierboven bepaalde regeling, een *volksvertegenwoordiger* aangewezen *die* tot de fractie behoort waaraan de vacant geworden zetel toegekend was.

HOOFDSTUK IX

Politieke fracties

Artikel 14

1. *De volksvertegenwoordigers kunnen zich tot fracties verenigen volgens de lijsten waarop zij door het kiezerskorps verkozen zijn.*

Een volksvertegenwoordiger kan slechts deel uitmaken van één fractie.

2. De leden die een fractie vormen, delen de samenstelling en het bestuur ervan mee aan de voorzitter van *het Parlement*.

Om te worden erkend, moet een fractie *bij het begin van de zittingsperiode* uit ten minste zeven *volksvertegenwoordigers* bestaan.

3. Iedere erkende fractie kan een secretariaat oprichten, te noemen fractiesecretariaat, waarvan zij het personeel aanstelt.

Het uitgebreid Bureau bepaalt de toelage en de materiële inrichting die daartoe aan iedere erkende fractie worden toegekend, alsook het recht van toegang van het fractiepersoneel tot de lokalen van *het Parlement*.

4. Het uitgebreid Bureau kan ten behoeve van de fracties een vergadertijd bepalen waarbinnen geen commissievergadering of plenaire vergadering kan worden gehouden.

HOOFDSTUK X

Benoemingen en voordrachten
Evenredige vertegenwoordiging en procedure

Artikel 15

1. Alle door *het Parlement* te verrichten benoemingen en voordrachten geschieden overeenkomstig de evenredige vertegenwoordiging van de fracties zoals samengesteld bij de aanvang van de zittingsperiode, onverminderd de bepalingen van artikelen 12, punt 1 en 13, punt 5.

Bij gelijkheid van quotiënten wordt de betrokken plaats toegewezen aan de fractie met het kleinste ledental. Bij gelijke fractiesterkte evenwel wordt het mandaat toegewezen aan de fractie met het hoogste stemcijfer behaald bij de verkiezingen.

Een meerderheid in het aantal plaatsen mag niet worden toegewezen aan een fractie waarvan het ledental niet ten minste gelijk is aan de meerderheid van de *volksvertegenwoordigers*.

Het uitgebreid Bureau bepaalt voor elk geval afzonderlijk het aantal plaatsen dat aan iedere fractie toekomt en waarbuiten geen kandidaten mogen worden voorgedragen.

2. De voorzitter bepaalt de termijn waarbinnen de kandidaten door de fracties moeten worden voorgedragen. In voorkomend geval wordt deze termijn meegedeeld.

3. De kandidatenlijst wordt aan de *volksvertegenwoordigers* rondgedeeld.

Indien het aantal kandidaten overeenstemt met het aantal toe te wijzen plaatsen, worden de kandidaten benoemd of voorgedragen verklaard.

4. In voorkomend geval geschieden benoemingen en voordrachten bij geheime stemming en bij volstreckte meerderheid, onverminderd de bepalingen van artikel 12, punt 1, littera a.

Wanneer bij de eerste stemming de volstreckte meerderheid niet is behaald, heeft een tweede stemming plaats tussen de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald en hun kandidaatstelling handhaven. In voorkomend geval wordt de deelneming aan de tweede stemming overeenkomstig de in het 4e lid omschreven voorkeurregeling bepaald.

Bij de tweede stemming is de kandidaat die de meeste stemmen heeft behaald, benoemd of voorgedragen.

Behoudens andersluidende bepalingen geldt bij staking van stemmen de volgende voorkeurregeling :

a) in geval van door *het Parlement* uit de *volksvertegenwoordigers* te verrichten benoemingen en voordrachten geniet de kandidaat *die het langst lid is geweest van het Vlaams Parlement*, en bij gelijke anciënniteit de jongste kandidaat in jaren de voorkeur ;

b) in geval van door *het Parlement* buiten de *volksvertegenwoordigers* te verrichten benoemingen en voordrachten geniet de oudste kandidaat in jaren de voorkeur.

Niet of niet behoorlijk ingevulde stembiljetten tellen mee voor het bepalen van het quorum doch niet voor het bepalen van de meerderheid.

5. De vier jongste aanwezige *volksvertegenwoordigers* in jaren, in voorkomend geval de tijdelijke secretarissen niet meegerekend, doen de stemopneming. De jongste stemopnemer in jaren doet de algemene telling.

6. De voorzitter kondigt de uitslag van de stemming af.

HOOFDSTUK XI

Commissies

AFDELING I

Samenstelling van de commissies

Artikel 16

1. *Het Parlement* kan commissies benoemen, waarvan aantal, samenstelling, bevoegdheid en benaming door het uitgebreid Bureau worden voorgesteld, onverminderd de bepalingen van artikelen 3, punt 2, 19, punt 7, littera a, 1e lid, 31, 77, punten 1 en 2, 84, 85, punt 1, 86, punt 1, 87, punt 4 en 93, punt 3.

2. Iedere commissie benoemt haar voorzitter, een ondervoorzitter en een secretaris, na overleg tussen de fracties en onverminderd de bepalingen van artikelen 3, punt 3, [...] 84, punt 1 en 93, punt 3.

3. De ondervoorzitter die de voorzitter vervangt, heeft dezelfde bevoegdheid als de voorzitter.

Artikel 17

1. Iedere commissie telt evenveel plaatsvervangende als vaste leden, onverminderd de bepalingen van artikelen 3, punt 2 en 86, punt 1.

2. Een afwezig vast lid wordt vervangen door een plaatsvervangend lid, onverminderd de bepalingen van artikelen 3, punt 2 en 86, punt 1. Aan de voorzitter van de commissie wordt kennis gegeven van deze vervanging.

3. Bovendien kunnen de vaste leden van de commissies en de plaatsvervangende leden worden vervangen door *welke volksvertegenwoordiger* ook van dezelfde fractie. In dit geval brengt de voorzitter van de betrokken politieke fractie dit voor de opening van de commissievergadering schriftelijk ter kennis van de voorzitter of van de griffier van *het Parlement*. De voorzitter van de commissie wordt hiervan onverwijld op de hoogte gebracht. Die vervanging wordt in het Beknopt Verslag en in de Handelingen van de plenaire vergadering vermeld.

Artikel 18

Op voorstel van een commissie kan het uitgebreid Bureau een of meer subcommissies benoemen, waarvan het samenstelling, opdracht en werkwijze bepaalt.

Iedere subcommissie beraadslaagt bij consensus en brengt verslag uit bij de commissie waaronder zij ressorteert.

AFDELING II

Bijeenroeping [...] en orde in de vergaderzaal

Artikel 19

1. De commissies worden bijeengeroepen door hun voorzitter of door de voorzitter van *het Parlement*. Op schriftelijk verzoek van een vierde van de leden van een commissie roept de voorzitter van de commissie of de voorzitter van *het Parlement* de commissie binnen veertien dagen samen, behoudens tijdens de recesperiodes.

De commissies vergaderen niet tijdens plenaire vergaderingen, tenzij met toestemming van het Parlement of van het uitgebreid Bureau.

2. De voorzitter van de commissie opent de vergadering en sluit ze na afhandeling van de agenda of in overleg met de commissie.

3. In het Beknopt Verslag van de eerstvolgende plenaire vergadering worden de namen van de aanwezige leden en van de al dan niet met kennisgeving afwezige leden opgenomen.

4. De voorzitter van de commissie oefent toezicht uit op de orde in de vergaderzaal.

De bepalingen van artikelen 46, punten 1 en 2, 47, 48 *en* 49 gelden ook in commissie.

5. *[Verplaatst naar artikel 31]*

6. *[Verplaatst naar artikel 31]*

7. *[Verplaatst naar artikel 31]*

AFDELING III

Agenda

Artikel 20

1. a) De agenda van de commissievergaderingen wordt vastgesteld door de commissie of door haar voorzitter, de voorzitter van *het Parlement* of *het Parlement* zelf.

b) Begrotingsaangelegenheden en beleidsbrieven, ontwerpen van decreet [...] en samenwerkingsakkoorden hebben voorrang, onverminderd de bepalingen van littera c.

c) Eenmaal per maand hebben voorstellen van decreet of resolutie of voorstellen tot wijziging van het reglement voorrang.

2. *Ontwerpen en voorstellen van decreet en voorstellen van resolutie over hetzelfde onderwerp worden samen behandeld.*

3. Voor het op de agenda plaatsen van voorstellen van decreet of resolutie of van voorstellen tot wijziging van het reglement wordt in beginsel rekening gehouden met de chronologische volgorde van indiening, behoudens andersluidende bepalingen.

4. Indien een voorstel van decreet of resolutie of een voorstel tot wijziging van het reglement binnen het jaar na de indiening ervan niet op de agenda van de commissie werd geplaatst, plaatst de voorzitter van de commissie het op verzoek van de indiener op de agenda.

AFDELING IV

Behandeling van ontwerpen van decreet, [...] beleidsbrieven, samenwerkingsakkoorden, voorstellen van decreet, voorstellen van resolutie, voorstellen tot wijziging van het reglement, interpellaties, *mondelinge vragen* en andere onderwerpen

Artikel 21

1. De commissies behandelen de begrotingsaangelegenheden en beleidsbrieven, de ontwerpen van decreet, [...] de samenwerkingsakkoorden, de voorstellen van decreet of resolutie, de voorstellen tot wijziging van het reglement, de interpellaties, de *mondelinge vragen* en alle andere voorwerpen die hun door de voorzitter van *het Parlement* worden overgezonden.

Met instemming van het uitgebreid Bureau kunnen zij enig ander onderwerp op hun agenda plaatsen voor zover het tot hun bevoegdheid behoort.

2. *[Verplaatst naar artikel 32]*

3. *[Verplaatst naar artikel 32]*

4. *[Verplaatst naar artikel 32]*

5. Wanneer in een voorstel van decreet of in een amendement op een ontwerp of voorstel van decreet een straf of een strafbaarstelling is opgenomen waarin Boek I van het Strafwetboek niet voorziet, en het betreffende artikel is aangenomen, kan over het ontwerp of voorstel van decreet waarvan dit artikel deel uitmaakt, slechts een eindstemming worden gehouden na eensluidend advies van de Ministerraad.

De voorzitter zendt het in het eerste lid bedoelde voorstel van decreet of amendement op een ontwerp of voorstel van decreet voor eensluidend advies aan de Ministerraad.

In geval van andersluidend advies van de Ministerraad zijn de bepalingen van artikel 69, punten 1, littera c, 2 en 3 van toepassing.

6. *[Verplaatst naar artikel 32]*

7. *[Verplaatst naar artikel 32]*

8. *[Verplaatst naar artikel 32]*

9. *[Verplaatst naar artikel 32]*

AFDELING V

Interpellaties in commissie

Artikel 22

[Samengevoegd met artikel 82]

AFDELING VI

Vragen om uitleg

Artikel 23

[Opgeheven]

AFDELING VII

Verenigde commissies

Artikel 24

De voorzitter van *het Parlement* kan twee of meer commissies belasten met een gezamenlijk onderzoek van aangelegenheden die tot hun bevoegdheid behoren.

Bedoelde commissies vergaderen als verenigde commissies en beslissen gezamenlijk. Zij worden voorgezeten door de oudste voorzitter in jaren van de betrokken commissies.

Volksvertegenwoordigers die deel uitmaken van meer dan een van die commissies, laten zich vervangen overeenkomstig artikel 17, punt 2.

Bij stemming worden quorum en meerderheid op grond van het gezamenlijke aantal leden van de verenigde commissies bepaald.

AFDELING VIII

Wijze van stemmen, meerderheid en quorum

Artikel 25

1. De commissies geven hun wil te kennen :

a) ofwel bij door de voorzitter geconstateerde eenparige instemming, onverminderd de bepaling van artikel 26, punt 1 ;

b) ofwel bij stemming met handopsteken.

De voorzitter van de commissie kan over enig onderwerp opnieuw laten stemmen indien er twijfel bestaat omtrent de regelmatigheid van de uitgebrachte stemmen.

2. De uitslag van de stemmingen wordt vastgesteld door de voorzitter en de secretaris.

Artikel 26

1. Opdat geldig kan worden gestemd, moet de meerderheid van de leden van de commissie aanwezig zijn.

2. Indien het in punt 1 bedoeld quorum niet wordt bereikt, schorst de voorzitter de vergadering voor ten hoogste *één uur*. Na die schorsing wordt de stemming herhaald ; wordt bedoeld quorum nog niet bereikt, dan sluit de voorzitter de vergadering *na behandeling van de op de agenda voorkomende interpellaties. De zonder gevolg gebleven stemming wordt herhaald bij het begin van de volgende op een zo nabij mogelijk tijdstip vastgelegde vergadering.*

[...]

Artikel 27

1. Behoudens andersluidende reglements bepalingen worden alle besluiten bij volstrekte meerderheid van stemmen genomen.

Bij staking van stemmen is het behandelde onderwerp verworpen.

2. De bepalingen van de artikelen 42 en 43, tweede en derde lid gelden ook in commissie.

Artikel 28

[Opgeheven]

Artikel 29

[Opgeheven]

AFDELING IX

Toegang tot de vergadering

Artikel 30

[Verplaatst naar artikel 31]

AFDELING X

Openbaarheid van en toegang tot de vergadering

Artikel 31

1. De vergaderingen van de commissies zijn in beginsel openbaar.

2. Besloten zijn :

a) de vergaderingen van de commissies voor de geloofsbrieven en de commissie voor de vervolgingen ;

b) de vergaderingen van de commissies wanneer zij de orde van de werkzaamheden of administratieve aangelegenheden regelen.

3. Bij tweederde meerderheid kan elke commissie beslissen met gesloten deuren te vergaderen.

4. Alle volksvertegenwoordigers hebben toegang tot de vergaderingen van de commissies en kunnen er het woord voeren, onverminderd de bepalingen van artikel 85, punt 4. Zij zijn er alleen stemgerechtigd als zij er lid van zijn. Tot de vergaderingen van de commissies voor de geloofsbrieven en van de commissie voor de vervolgingen hebben alleen de leden van die commissies toegang.

De betrokken leden van de Regering en hun medewerkers hebben toegang tot de vergaderingen van de commissies, met uitzondering van die van de commissie voor de geloofsbrieven en van de commissie voor de vervolgingen. De betrokken leden van de Regering kunnen er het woord voeren.

Het voor de vergadering van de commissie vereiste personeel van het Parlement heeft toegang tot de vergaderzaal.

Andere personen dan die bedoeld in de voorgaande leden van dit punt en in de punten 5 en 6, hebben alleen toegang tot de openbare commissievergaderingen.

5. a) Behoudens andersluidende beslissing van de commissie mogen de volksvertegenwoordigers zich door één medewerker per fractie laten bijstaan.

b) Medewerker van een fractie is al wie hetzij op de loonlijst van een fractie van het Parlement staat hetzij als vaste medewerker aan een fractie is verbonden maar niet op de loonlijst van het Parlement staat.

Bij het begin van elk zittingsjaar overhandigt elke fractie aan de voorzitter van het Parlement de lijst van medewerkers die de fractieleden kunnen bijstaan.

De griffier en de in artikel 91 bedoelde personeelsleden kunnen geen medewerker van een fractie zijn.

c) De medewerker verlaat de vergadering zodra en zolang de commissie aldus beslist.

De medewerker heeft geen toegang tot de vergadering indien geen volksvertegenwoordiger van de betrokken fractie aanwezig is.

De medewerker heeft geen toegang tot de vergaderingen van de in artikelen 3 [...] en 86 [...] bedoelde commissies noch tot die van de commissies die de voorzitter van het Parlement bepaalt.

d) Naam en hoedanigheid van de medewerker worden voor iedere vergadering aan de voorzitter van de commissie meegedeeld.

De medewerker mag niet het woord voeren en is niet stemgerechtigd.

6. a) De vergaderingen van de commissie voor financiën en begroting of van een subcommissie ervan mogen door een of meer afgevaardigden van het Rekenhof met raadgevende stem worden bijgewoond.

De vergaderingen van andere commissies mogen door een of meer afgevaardigden van het Rekenhof met raadgevende stem worden bijgewoond voor aangelegenheden die de voorzitter van het Parlement bepaalt.

b) Naam en hoedanigheid van de afgevaardigde of afgevaardigden van het Rekenhof worden voor iedere vergadering aan de voorzitter van de commissie medegedeeld.

c) De afgevaardigde of afgevaardigden van het Rekenhof verlaat of verlaten de vergadering zodra en zolang de commissie aldus beslist of zodra de aangelegenheid waaromtrent om advies van het Rekenhof wordt verzocht, is afgehandeld.

7. De subcommissies vergaderen met gesloten deuren.

AFDELING XI

Bijzondere bepalingen inzake het verslag

Artikel 32

1. De commissies benoemen bij volstreekte meerderheid uit hun vaste of plaatsvervangende leden een of meer verslaggevers, onverminderd de bepalingen van artikel 81bis, punt 6.

2. Op verzoek van de commissie of *het Parlement* wordt het verslag bij *het Parlement* uitgebracht, onverminderd de bepalingen van [...] punt 8.

Het verslag bevat *de voornamen en namen van de volksvertegenwoordigers die hebben deelgenomen aan de besprekingen in openbare commissievergaderingen, een synthese van de besprekingen en, in voorkomend geval, de tekst aangenomen door de commissie. De verslaggever kan in het verslag het ontwerp of voorstel maatschappelijk kaderen.*

Er kan ook mondeling verslag worden uitgebracht.

3. De voorzitter van de commissie keurt het verslag goed, tenzij een lid vraagt dat het aan de commissie ter goedkeuring wordt voorgelegd.

4. De commissieverslagen worden gedrukt en ten minste drie dagen voor de algemene bespreking in plenaire vergadering aan de *volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering* rondgedeeld.

Voor ontwerpen en voorstellen van decreet wordt, met het oog op de toepassing van artikel 63bis, de in het eerste lid bedoelde termijn verlengd met ten hoogste zeven dagen. Deze verlenging geldt niet als de commissie gebruik maakt van de bepalingen van artikel 63bis, punt 3. De verlenging geldt evenmin voor de ontwerpen van decreet houdende de middelen- of algemene uitgavenbegroting, houdende eindregeling van de begroting en houdende instemming met verdragen of samenwerkingsakkoorden.

De tekst van een overeenkomstig punt 2, derde lid uitgebracht mondeling verslag wordt zo spoedig mogelijk gedrukt en aan de *volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering* rondgedeeld.

5. a) Met eenparigheid van stemmen kan een commissie beslissen dat over ontwerpen of voorstellen van decreet of resolutie die in de commissie zonder wijzigingen en zonder belangrijke opmerkingen zijn aangenomen, geen verslag wordt uitgebracht.

b) Ten minste drie dagen voor de algemene bespreking in plenaire vergadering wordt aan de *volksvertegenwoordigers* een lijst rondgedeeld die de opschriften en nummers van de in littera a bedoelde ontwerpen en voorstellen alsmede de beslissing van de commissie vermeldt.

6. In geval van mogelijke nieuwe uitgaven ten gevolge van enig voorstel van decreet of amendement waarvoor vooraf in de nodige middelen moet worden voorzien, kan de commissie het betrokken lid van de Regering voor de eindstemming in commissie verzoeken aan de commissie ofwel een nota te bezorgen met een raming van de nieuwe uitgaven en met opgave van de middelen om die uitgaven te bestrijden, ofwel zijn of haar met redenen omklede voorstel tot afwijzing mee te delen.

Het verslag vermeldt in voorkomend geval dat noch nota noch voorstel tot afwijzing is ingekomen.

7. De voorzitter van de commissie bepaalt de termijn waarbinnen het betrokken lid van de Regering gehouden is de door de commissie gevraagde en voor het verslag noodzakelijke bijkomende informatie te verstrekken.

8. De voorzitter van *het Parlement* deelt eventueel aan de voorzitters van de commissies mee binnen welke termijn de verslagen over de aanhangige zaken moeten worden ingediend.

9. De voorzitter van *het Parlement* kan ook om materiële redenen beslissen dat statistische gegevens of cijfermateriaal in tabelvorm niet in het verslag worden opgenomen maar bij het secretariaat ter inzage liggen. Hiervan wordt in het verslag melding gemaakt.

10. De voorzitter van *het Parlement* kan, als hij het nodig acht, de in punt 9 bedoelde maatregel toepassen op antwoorden die leden van de Regering op in de commissie gestelde vragen hebben gegeven. Ook hiervan wordt in het verslag melding gemaakt.

AFDELING XII

Raadpleging van andere commissies en hoorzittingen

Artikel 33

1. Acht een commissie het advies van een andere commissie nodig, dan deelt zij dit mee aan de voorzitter van *het Parlement*, die beslist.

2. a) Bij de behandeling van een ontwerp of voorstel van decreet of resolutie ofwel [...] enig ander onderwerp in de zin van artikel 21, punt 1, tweede lid kan de commissie personen of instellingen die niet tot *het Parlement* of de Regering behoren, uitnodigen en horen of om documentatie, voorlichting of medewerking verzoeken.

Zij regelt ter zake de werkzaamheden.

b) De commissie kan in elke stand van de procedure bij volstreekte meerderheid beslissen de in littera a bedoelde personen en instellingen uit te nodigen en te horen of om documentatie, voorlichting of medewerking te verzoeken.

c) De commissie is verplicht de in littera a bedoelde personen en instellingen uit te nodigen en te horen of om documentatie, voorlichting of medewerking te verzoeken, wanneer ten minste vijf van haar aanwezige leden hierom verzoeken voor de opening van de bespreking van een ontwerp of voorstel van decreet of resolutie.

3. Het verslag over de in punten 1 en 2 bedoelde vergaderingen wordt in het eindverslag over het betrokken onderwerp opgenomen of als afzonderlijk stuk gedrukt en aan de *volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering* rondgedeeld.

HOOFDSTUK XIBIS

Adviescomités en werkgroepen

Artikel 33bis

Het uitgebreid Bureau kan een of meer adviescomités en werkgroepen oprichten, waarvan het benaming, samenstelling, voorzitterschap, opdracht en werkwijze bepaalt. Ieder adviescomité en iedere werkgroep is samengesteld op grond van de in artikel 15 bedoelde evenredige vertegenwoordiging.

Ieder adviescomité en iedere werkgroep brengt verslag uit bij de plenaire vergadering of bij het uitgebreid Bureau.

De bepalingen van artikel 31, punten 1, 2b, 3, 4 en 5 inzake openbaarheid en toegang van de commissievergaderingen zijn van overeenkomstige toepassing voor de vergaderingen van de adviescomités en werkgroepen.

HOOFDSTUK XII

Regeling van de werkzaamheden

Artikel 34

1. Het uitgebreid Bureau bereidt de vergaderingen van *het Parlement* voor en stelt de agenda voor, waarbij wordt vermeld welke onderwerpen betrekking hebben op *geweestaangelegenheden* en welke onderwerpen betrekking hebben op *gemeenschapsaangelegenheden*.

2. De voorzitter brengt dag en uur van de bijeenkomst van het uitgebreid Bureau ter kennis van de Regering, die deze kan bijwonen en haar advies doen kennen.

3. De voorzitter legt de regeling van de werkzaamheden aan *het Parlement* ter goedkeuring voor.

HOOFDSTUK XIII

Plenaire vergadering

AFDELING I

Bijeenroeping, dag, uur en agenda

Artikel 35

1. De voorzitter roept *het Parlement* in plenaire vergadering bijeen.
2. Hij opent en sluit de vergadering.
3. Op het einde van elke vergadering geeft hij namens het uitgebreid Bureau kennis van dag, uur en agenda van de volgende vergadering.

Artikel 35bis

Op de agenda van de plenaire vergaderingen worden rechtstreeks geplaatst :

- 1. het regeerakkoord, de beleidsnota's, de verklaringen en de mededelingen van de Regering, met inbegrip van de in artikel 75bis bedoelde verklaring ;*
- 2. de themadebatten ;*
- 3. de actuele vragen en de door het uitgebreid Bureau naar de plenaire vergadering verwezen interpellaties ;*
- 4. de door de voorzitter naar de plenaire vergadering verwezen verzoekschriften ;*
- 5. alle onderwerpen die het Parlement of het uitgebreid Bureau voor rechtstreekse behandeling in plenaire vergadering aanwijst.*

AFDELING II

Afwezigheid

Artikel 36

Een *volksvertegenwoordiger* die verhinderd is een vergadering bij te wonen, verwittigt de voorzitter *vooraf* met kennisgeving van de reden van verhindering. Hiervan wordt in de Handelingen en het Beknopt Verslag melding gemaakt.

De bepalingen in het eerste lid doen geen afbreuk aan de bepalingen van het Statuut van het Lid van het Vlaams Parlement.

AFDELING III

Notulen, Handelingen en Beknopt Verslag

Artikel 37

1. De notulen van de jongste vergadering worden, na goedkeuring door een secretaris, een half uur voor de volgende vergadering ter tafel gelegd.
2. Iedere *volksvertegenwoordiger* heeft het recht gedurende de vergadering opmerkingen te maken op de notulen.

Opheldering en toelichting worden door een secretaris verstrekt.

Wordt de opmerking desondanks gehandhaafd, dan vraagt de voorzitter het advies van *het Parlement*, dat een nieuwe redactie in overweging *kan* geven.
3. Worden er voor het sluiten van de vergadering geen opmerkingen gemaakt, dan worden de notulen geacht goedgekeurd te zijn.

4. De notulen, zowel van openbare als van besloten vergaderingen, worden door de voorzitter, een secretaris en de griffier ondertekend en in het archief van *het Parlement* bewaard.

5. *Het Parlement* kan beslissen dat van zijn besloten vergadering geen notulen worden gemaakt.

6. Van de beraadslagingen van *het Parlement* wordt een geredigeerd woordelijk verslag gemaakt. De *volksvertegenwoordigers* en de *leden van de Regering* zenden uiterlijk vijf dagen na het einde van de vergadering hun opmerkingen over het verslag van het door hen gehouden betoog aan de voorzitter. Dit verslag wordt in de vorm van Handelingen zo vlug mogelijk gedrukt, aan de *volksvertegenwoordigers* en de *leden van de Regering* rondgedeeld en verspreid.

7. Daarenboven wordt staande de vergadering een Beknopt Verslag van de beraadslagingen opgesteld en zo spoedig mogelijk aan de *volksvertegenwoordigers* en de *leden van de Regering* rondgedeeld.

AFDELING IV

Het voeren van het woord

Artikel 38

1. Een *volksvertegenwoordiger* voert slechts het woord na inschrijving op de sprekerslijst of na het woord aan de voorzitter gevraagd te hebben en nadat de voorzitter hem of haar het woord verleend heeft.

2. De voorzitter verleent *beurtelings aan iedere fractie* het woord *en houdt daarbij rekening met de door de fractie bepaalde volgorde van haar sprekers*.

[...]

3. De spreker richt zich slechts tot de voorzitter of tot de vergadering.

4. Geen lid voert meer dan tweemaal het woord over hetzelfde onderwerp tenzij *het Parlement* anders beslist.

4bis. Bij ontwerpen en voorstellen van decreet wordt het debat enkel gevoerd over de conclusies van de commissie en in voorkomend geval de reflectienota's en de amendementen ingediend na het verslag. De verslaggever neemt plaats naast de voorzitter en waakt met hem over de naleving van de bepalingen van punten 4 en 4bis.

5. Behoudens andersluidende bepalingen of tenzij de voorzitter een verlenging toestaat, is de maximumspreektijd :

a) in een algemene bespreking :

1° voor de gemandateerde sprekers in totaal 60 minuten per erkende fractie en 30 minuten per niet-erkende fractie ;

2° voor de *overige* sprekers elk 10 minuten ;

b) in een bespreking van artikelen en amendementen 5 minuten.

Als het onderwerp reeds is behandeld in een openbare commissievergadering, worden de in het eerste lid, littera a) bedoelde spreektijden gehalveerd.

6. *Het uitgebreid Bureau kan de duur van een beraadslaging alsook het aantal sprekers bepalen en op grond van de volgende criteria een maximumspreektijd vaststellen :*

a) een eerste gedeelte van de spreektijd wordt gelijkelijk over alle fracties verdeeld ;

b) een tweede gedeelte van de spreektijd wordt over de fracties verdeeld naar verhouding van hun ledental.

7. Wanneer de voorzitter oordeelt dat de werkzaamheden van *het Parlement* worden belemmerd, kan hij de spreektijd van alle sprekers beperken, *inbegrepen die van de leden van de Regering en van de verslaggevers*.

Behoudens andersluidende bepalingen of beslissing beschikt iedere *volksvertegenwoordiger* steeds over een minimumspreektijd van 5 minuten.

8. Leden van de Regering en verslaggevers worden gehoord wanneer zij het vragen. *De voorzitter kan hun vragen te besluiten als hij oordeelt dat het Parlement voldoende is ingelicht.*

Het Parlement kan de aanwezigheid van de leden van de Regering vorderen.

9. Behoudens andersluidende bepalingen mag een *volksvertegenwoordiger* na een lid van de Regering te allen tijde het woord voeren met een maximumspreektijd van 10 minuten voor de gemandateerde sprekers en 5 minuten voor de *overige* sprekers.

10. De voorzitter kan onderbrekingen toelaten voor zover zij rechtstreeks verband houden met het betrokken onderwerp en de werkzaamheden van *het Parlement* niet belemmeren.

AFDELING V

Moties van orde

Artikel 39

1. Een *volksvertegenwoordiger* kan steeds bij motie van orde het woord vragen om :

- a) een voorstel tot aanvulling van de agenda of verdaging van een agendapunt te doen ;
- b) een voorstel tot wijziging van de agenda of in de orde van de werkzaamheden te doen ;
- c) een voorafgaande vraag over de coördinatie van de werkzaamheden van *het Vlaams Parlement* met die van de andere parlementaire assemblees te stellen ;
- d) een voorafgaande vraag over de toepassing van de procedure te stellen ;
- e) een voorafgaande vraag tot afwijzing van de behandeling te stellen ;
- f) een voorstel tot verwijzing naar de commissie te doen ;
- g) een voorstel tot verdaging van de beraadslaging of de stemming ofwel tot sluiting van de beraadslaging te doen ;
- h) een voorstel tot spoedbehandeling in plenaire vergadering te doen ;
- i) een voorstel tot het verlenen van voorrang in commissie of plenaire vergadering te doen ;
- j) ophelderingen over de stand van zaken te vragen ;
- k) een beroep op het reglement te doen ;
- l) een beroep op de agenda te doen ;
- m) een persoonlijk feit te beslechten.

2. Alle moties van orde moeten vooraf worden medegedeeld aan de voorzitter, die bij ontvankelijkheid het tijdstip van behandeling bepaalt.

3. Tenzij het van de voorzitter uitgaat, moet een voorstel tot sluiting van de beraadslaging door tien leden worden gesteund. Het wordt onmiddellijk in bespreking en in stemming gebracht.

4. Een voorstel tot spoedbehandeling in plenaire vergadering is alleen ontvankelijk na ronddeling van het stuk over het betrokken onderwerp.

5. Een voorstel tot aanvulling van de agenda of het verlenen van voorrang aan een agendapunt in plenaire vergadering is alleen ontvankelijk na ronddeling van, naar gelang van het geval, het stuk of het commissieverslag over het betrokken onderwerp.

6. Tenzij de voorzitter anders beslist, is de maximumspreektijd bij de behandeling van een motie van orde 5 minuten en is het aantal sprekers beperkt tot één spreker per fractie, met dien verstande dat de voorzitter aan de niet bij een fractie aangesloten *volksvertegenwoordigers* dezelfde spreektijd kan toekennen.

7. Wanneer het een persoonlijk feit betreft, beschikken alleen de betrokken *volksvertegenwoordigers* over een maximumspreektijd van 5 minuten.

8. Tenzij de voorzitter anders beslist, wordt er over alle in punt 1, littera's a tot i bedoelde aangelegenheden bij zitten en opstaan gestemd.

9. Na de behandeling van een motie van orde en in voorkomend geval na de stemming over de behandelde aangelegenheid verklaart de voorzitter het incident gesloten.

AFDELING VI

Besloten vergadering

Artikel 40

Het Parlement zet zijn vergadering besloten voort bij beslissing van de voorzitter of op schriftelijk verzoek van ten minste vijf leden. *De beslissing of het verzoek maakt melding van het agendapunt dat besloten moet worden behandeld.*

Het Parlement beslist daarna bij volstrekte meerderheid of de vergadering in het openbaar wordt voortgezet ter behandeling van dat agendapunt.

Na de behandeling van dat agendapunt zet het Parlement zijn vergadering alleszins in het openbaar voort.

AFDELING VII

Wijze van stemmen, meerderheid en quorum

Artikel 41

1. *Het Parlement* geeft zijn wil te kennen :

a) ofwel bij zitten en opstaan ;

b) ofwel bij door de voorzitter geconstateerde eenparige instemming, onverminderd de bepaling van artikel 44, punt 2 ;

c) ofwel bij hoofdelijke stemming, hetzij bij oproeping hetzij *elektronisch* uitgebracht ;

d) ofwel bij geheime stemming, *hetzij* bij oproeping met stembiljetten *hetzij elektronisch* uitgebracht.

De voorzitter kan over enig onderwerp hoofdelijk laten stemmen indien er twijfel bestaat omtrent de regelmatigheid van op een andere wijze uitgebrachte stemmingen, behalve in geval van geheime stemming.

2. Eindstemming over ontwerpen of voorstellen van decreet of resolutie, regeerakkoorden, *beleidsnota's*, moties en voorstellen tot wijziging van het reglement geschiedt steeds bij hoofdelijke stemming.

In de overige gevallen geeft *het Parlement* zijn wil bij zitten en opstaan te kennen, tenzij ten minste twaalf *volksvertegenwoordigers* de hoofdelijke stemming vragen. Dergelijk verzoek is slechts ontvankelijk bij ontstentenis van andersluidende bepalingen. Bij ontvankelijkheid tekenen de secretarissen de namen van die *volksvertegenwoordigers* aan en kan de voorzitter hen verzoeken eerst te stemmen ; indien niet ten minste twaalf van *hen* aan de stemming deelnemen, wordt de aangevangen stemming als vervallen beschouwd.

3. Stemming bij zitten en opstaan bestaat uit proef en tegenproef ; voorzitter en secretarissen beslissen over de uitslag ervan ; proef en tegenproef mogen worden herhaald ; is na herhaling de uitslag nog niet duidelijk, dan wordt hoofdelijk gestemd.

4. Voor de sluiting van de hoofdelijke stemming, verzoekt de voorzitter de *volksvertegenwoordigers* die niet hebben gestemd, alsnog hun stem uit te brengen.

5. De uitslag van de stemmingen wordt vastgesteld door de voorzitter en de secretarissen.

6. Ingeval een hoofdelijke stemming bij oproeping geschiedt of in geval van geheime stemming, wordt de naam uitgeloot van de *volksvertegenwoordiger* met wie de oproeping voor die stemming en voor alle volgende tijdens dezelfde vergadering gehouden dergelijke stemmingen begint.

7. Hoofdelijke stemmingen worden *op de agenda vermeld met aanduiding van dag en uur*.

Niet op de agenda aangekondigde en na 17 uur gevraagde hoofdelijke stemmingen worden tot een latere vergadering verdaagd.

Artikel 42

De orde van stemmingen over gestelde vraagpunten wordt zo geregeld dat alle meningen het best tot uiting kunnen komen, met inachtneming van de volgende regels :

- a) een onderwerp dat verschillende punten bevat, wordt op verzoek gesplitst ;
- b) zijn er verscheidene voorstellen omtrent hetzelfde punt, dan heeft achtereenvolgens elk voorstel waarover kan worden gestemd zonder stemming over de andere uit te sluiten, voorrang, te beginnen met het meest verstrekkende.

Onder voorstellen waarover niet kan worden gestemd zonder stemming over de andere uit te sluiten, wordt voorrang gegeven aan het meest verstrekkende ; aanneming van dergelijk voorstel brengt verwerping van de andere mede.

Artikel 43

Volksvertegenwoordigers die in de vergadering aanwezig zijn en zich bij een hoofdelijke stemming onthouden, worden na die stemming door de voorzitter verzocht hun redenen ter kennis te brengen.

Volksvertegenwoordigers die op het ogenblik van de stemming aanwezig zijn en niet stemmen, worden geacht zich te hebben onthouden.

Onthoudingen tellen mee voor het vaststellen van het quorum, doch niet voor het bepalen van de meerderheid.

Artikel 44

1. Behoudens andersluidende grondwets-, wets-, decreets- of reglementsbepalingen worden alle besluiten bij volstrekte meerderheid van stemmen genomen.

Bij staking van stemmen is het behandelde onderwerp verworpen.

2. *Het Parlement* kan geen besluit nemen indien niet de meerderheid van de *volksvertegenwoordigers* aanwezig is.

3. Voor een stemming bij zitten en opstaan is het in punt 2 bedoelde quorum niet vereist.

4. Indien het in punt 2 bedoelde quorum bij hoofdelijke stemming niet wordt bereikt, schorst de voorzitter de vergadering voor ten hoogste één uur. Na die schorsing wordt de hoofdelijke stemming herhaald ; wordt bedoeld quorum nog niet bereikt, dan sluit de voorzitter de vergadering na behandeling van de op de agenda voorkomende interpellaties [...]. De zonder gevolg gebleven hoofdelijke stemming wordt herhaald bij het begin van de volgende op een zo nabij mogelijk tijdstip vastgelegde vergadering.

5. In het Beknopt Verslag en in de Handelingen van de plenaire vergaderingen waarvoor hoofdelijke stemmingen zijn geagendeerd, worden de namen van de aanwezigen, de namen van de afwezigen en de namen van de *volksvertegenwoordigers* die met opgave van reden afwezig zijn, opgenomen.

Artikel 45

De voorzitter kondigt de besluiten van *het Parlement* af als volgt : "*Het Vlaams Parlement* neemt aan" of "*Het Vlaams Parlement* neemt niet aan".

AFDELING VIII

Tucht

Artikel 46

1. *Volksvertegenwoordigers* die de orde verstoren, worden door de voorzitter tot de orde geroepen.

2. In geval van herhaling worden zij door de voorzitter andermaal tot de orde geroepen. Bovendien ontnemt de voorzitter hun het woord en mogen zij voor de verdere duur van de vergadering niet meer het woord voeren.

Volksvertegenwoordigers aan wie het woord om deze reden is ontnomen, kunnen deze maatregel ongedaan maken door te verklaren dat het hen spijt de orde te hebben verstoord.

3. In erge gevallen kan de voorzitter in overleg met *het Parlement* andere tuchtmaatregelen nemen, gaande tot de uitsluiting voor ten hoogste drie vergaderingen. Uitsluiting brengt het verbod mee aan de werkzaamheden van *het Parlement* deel te nemen en het gebouw van *het Parlement* te betreden.

4. Is de stem van een uitgesloten *volksvertegenwoordiger* bij een stemming beslissend, dan wordt die stemming met deelneming van de betrokken *volksvertegenwoordiger* na het verstrijken van de uitsluiting herhaald, tenzij *het Parlement* het verkieslijk acht de betrokken *volksvertegenwoordiger* tijdens de uitsluiting tot die stemming toe te laten. Over dergelijke toelating wordt bij zitten en opstaan gestemd.

Artikel 47

Bij ernstige verstoring van de orde kondigt de voorzitter aan dat hij de vergadering zal schorsen. In voorkomend geval schorst hij de vergadering gedurende één uur ; na die schorsing wordt de vergadering hervat.

Artikel 48

De voorzitter kan in de Handelingen, het Beknopt Verslag en enig gedrukt stuk van *het Parlement* de woorden doen schrappen die hij strijdig acht met dit reglement.

AFDELING IX

Orde in de vergaderzaal en in de tribunes

Artikel 49

1. De voorzitter oefent namens *het Parlement* toezicht uit op de orde in de vergaderzaal.

2. Buiten de *volksvertegenwoordigers*, de leden van de Regering, de griffier en het voor de vergadering vereiste personeel heeft niemand onder enig voorwendsel toegang tot de vergaderzaal.

3. Zolang de vergadering duurt, moeten de toehoorders in de openbare tribunes neerzitten en het stilzwijgen in acht nemen.

Het is hun verboden enig teken van goed- of afkeuring te geven.

Wie de orde verstoort, wordt onmiddellijk uit de tribunes verwijderd en zo nodig voor de bevoegde overheid geleid.

TITEL II

BEHANDELING VAN ONTWERPEN VAN DECREET, REGEERAKKOORDEN, BELEIDSNOTA'S, BELEIDSBRIEVEN, SAMENWERKINGSAKKOORDEN, *THEMADEBATTEN*, VOORSTELLEN VAN DECREET, VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE, MOTIES EN AMENDEMENTEN

HOOFDSTUK I

Gemeenschaps- of gewestaangelegenheden

Artikel 50

De bij *het Parlement* ingediende ontwerpen of voorstellen van decreet of resolutie en moties vermelden of zij betrekking hebben op *gewestaangelegenheden* dan wel op *gemeenschapsaangelegenheden*.

HOOFDSTUK II

Discriminatie om ideologische en filosofische redenen

Artikel 51

1. Iedere *volksvertegenwoordiger* heeft het recht tussen de indiening van het commissieverslag en de eindstemming in plenaire vergadering over een ontwerp of voorstel van decreet bij de voorzitter een met redenen omklede en door ten minste een vierde van de leden ondertekende motie in te dienen waardoor wordt verklaard dat de erin aangewezen bepalingen een discriminatie om ideologische en filosofische redenen inhouden.

Elke motie wordt gedrukt en aan de *volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering* rondgedeeld.

2. a) De voorzitter zendt de motie onverwijld over aan de voorzitters van de Wetgevende Kamers en van de Raad van de Franse Gemeenschap, die samen met de voorzitter van de *Vlaams Parlement* als college zitting houdend over de ontvankelijkheid van de motie beslissen, gelet op de bepalingen van punt 1, 1e lid.

Bij staking van stemmen is de motie ontvankelijk.

Bij ontvankelijkheid is de behandeling van de omstreden bepalingen geschorst.

b) *Het Parlement* kan de behandeling van de omstreden bepalingen slechts hervatten indien het in littera a bedoelde college tot onontvankelijkheid besluit.

c) *Het Parlement* kan echter bij hoofdelijke stemming beslissen de behandeling van de omstreden bepalingen te hervatten indien het in littera a bedoelde college zich na verloop van een termijn van dertig dagen nog niet heeft uitgesproken.

3. a) Indien het in punt 2, littera a bedoelde college tot ontvankelijkheid besluit, blijft de behandeling van de omstreden bepalingen geschorst en worden het betrokken ontwerp of voorstel van decreet en de motie verwezen naar de Wetgevende Kamers, die uitspraak doen over de gegrondheid van de motie.

b) *Het Vlaams Parlement* kan de behandeling van de omstreden bepalingen slechts hervatten nadat elk van de Wetgevende Kamers de motie ongegrond heeft verklaard.

HOOFDSTUK III

Raadpleging van de Raad van State

Artikel 52

1. De voorzitter kan in elke stand van de procedure, voor de eindstemming in plenaire vergadering, het beredeneerde advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State vragen over alle bij *het Parlement* aanhangige ontwerpen of voorstellen van decreet of amendementen hierop, uitgezonderd ontwerpen van decreet betreffende begrotingen, rekeningen, leningen en domeinverrichtingen alsmede amendementen hierop.

Dergelijke vraag om advies schorst de behandeling van het betrokken onderwerp.

2. Met inachtneming van de in punt 1 bepaalde uitzonderingen is de voorzitter verplicht het beredeneerde advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State over bij *het Parlement* aanhangige voorstellen van decreet of amendementen op ontwerpen of voorstellen van decreet te vragen wanneer ten minste een derde van de *volksvertegenwoordigers* erom verzoekt.

Over hetzelfde amendement mag dergelijk verzoek slechts eenmaal worden gedaan.

Bedoeld verzoek mag in elke stand van de procedure, voor de sluiting van de algemene bespreking in plenaire vergadering, bij de voorzitter worden ingediend in de vorm van een met redenen omklede en door ten minste een derde van de *volksvertegenwoordigers* ondertekende motie.

Bij ontvankelijkheid wordt elke motie gedrukt en aan de *volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering* rondgedeeld.

De indiening van dergelijke motie schorst de behandeling van het betrokken onderwerp.

3. Elke vraag om advies wordt bij de Nederlandstalige kamer van de afdeling wetgeving van de Raad van State aanhangig gemaakt.

3bis. Wanneer de voorzitter in spoedeisende gevallen om mededeling van het advies verzoekt binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, wordt het verzoek om spoedbehandeling met bijzondere redenen omkleed.

4. Elk advies wordt gedrukt en aan de *volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering* rondgedeeld.

5. Bij ontstentenis van een advies binnen de gestelde termijn kan *het Parlement* de behandeling van het betrokken onderwerp hervatten.

HOOFDSTUK IV

Bevoegdheidsconflicten

Artikel 53

1. Indien een ontwerp of voorstel van decreet of een amendement hierop volgens het beredeneerde advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State de bevoegdheid van *het Vlaams Parlement* te buiten gaat, zendt de voorzitter het betrokken ontwerp of voorstel van decreet of amendement om advies over aan het in artikel 31 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen bepaalde Overlegcomité, hierna te noemen het Overlegcomité.

2. Het Overlegcomité brengt binnen een termijn van veertig dagen bij consensus een met redenen omkleed advies uit over de vraag of er al dan niet bevoegdheidsoverschrijding is.

Bij bevoegdheidsoverschrijding kan de Regering na kennisneming van het advies van het Overlegcomité bij *het Parlement* de amendementen indienen die het Overlegcomité vaststelt om aan de bevoegdheidsoverschrijding een einde te maken.

3. Elk advies wordt gedrukt en aan de *volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering* rondgedeeld.

4. Bij ontstentenis van een advies van het Overlegcomité binnen de in punt 2, 1e lid gestelde termijn of van amendementen van de Regering kan *het Parlement* de behandeling van het betrokken onderwerp hervatten.

HOOFDSTUK V

Belangenconflicten

Artikel 54

1. Iedere *volksvertegenwoordiger* heeft het recht bij de voorzitter een met redenen omklede motie in te dienen waarin wordt verklaard dat *het Vlaams Parlement* door de respectievelijk bij de Wetgevende Kamers, de Raad van de Franse Gemeenschap, *het Waals Parlement*, de Raad van de Franse Gemeenschapscommissie, de Raad van de Duitstalige Gemeenschap, de Brusselse Hoofdstedelijke Raad of de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie aanhangig ontwerp of voorstel van wet, decreet of ordonnantie ofwel amendement hierop in zijn belangen ernstig wordt benadeeld en, behoudens wanneer de Raad van de Duitstalige Gemeenschap is betrokken, derhalve met het oog op overleg schorsing van de procedure in de betrokken instelling vraagt.

Dergelijke motie mag door ten hoogste zes *volksvertegenwoordigers* zijn ondertekend.

Elke motie wordt gedrukt en aan de *volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering* rondgedeeld.

2. De beraadslaging over de motie geschiedt rechtstreeks in plenaire vergadering in een enkele bespreking.

De maximumspreektijd is :

a) voor de gemandateerde sprekers in totaal 30 minuten per erkende fractie en 15 minuten per niet-erkende fractie ;

b) voor de *overige* sprekers elk 5 minuten.

De aanneming van de motie met ten minste drie vierde van de stemmen schorst de procedure in de betrokken instelling, behoudens in de Raad van de Duitstalige Gemeenschap, gedurende zestig dagen.

3. a) Ingeval de motie betrekking heeft op een bij een Wetgevende Kamer aanhangig ontwerp of voorstel van wet of amendement hierop, zendt de voorzitter de motie met het oog op overleg onverwijld over aan de betrokken Wetgevende Kamer.

b) Indien het overleg met ingang van de dag na de datum van verzending binnen een termijn van zestig dagen niet tot een regeling leidt, blijft de procedure geschorst en zendt de voorzitter de motie onverwijld over aan het Overlegcomité, dat met ingang van de dag na de datum van verzending binnen een termijn van zestig dagen bij consensus beslist.

4. a) Ingeval de motie betrekking heeft op een respectievelijk bij de Raad van de Franse Gemeenschap, *het Waals Parlement*, de Raad van de Franse Gemeenschapscommissie, de Brusselse Hoofdstedelijke Raad of de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie aanhangig ontwerp of voorstel van decreet of ordonnantie ofwel amendement hierop, zendt de voorzitter de motie met het oog op overleg onverwijld over aan de betrokken Raad.

b) Indien het overleg met ingang van de dag na de datum van verzending binnen een termijn van zestig dagen niet tot een regeling leidt, blijft de procedure geschorst en zendt de voorzitter de motie onverwijld over aan de Senaat, die met ingang van de dag na de datum van verzending binnen een termijn van dertig dagen een met redenen omkleed advies uitbrengt bij het Overlegcomité, dat met ingang van de dag na de datum van verzending van het advies binnen een termijn van dertig dagen bij consensus beslist.

5. Ingeval de motie betrekking heeft op een bij de Raad van de Duitstalige Gemeenschap aanhangig ontwerp of voorstel van decreet of amendement hierop, zendt de voorzitter de motie onverwijld over aan het Overlegcomité.

6. Wanneer overeenkomstig artikel 53 een procedure in verband met een bevoegdheidsconflict is of wordt ingeleid, wordt elke procedure tot regeling van een belangenconflict over eenzelfde aangelegenheid geschorst.

Artikel 55

1. De behandeling van een bij *het Vlaams Parlement* aanhangig ontwerp of voorstel van decreet wordt met het oog op overleg tussen de betrokken instellingen gedurende zestig dagen geschorst door een met drie vierde van de stemmen gesteund verzoek van een Wetgevende Kamer, de Raad van de Franse Gemeenschap, *het Waals Parlement*, de Raad van de Franse Gemeenschapscommissie, de Brusselse Hoofdstedelijke Raad of de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie waarin wordt verklaard dat de betrokken instelling in haar belangen ernstig wordt benadeeld door het betrokken ontwerp of voorstel van decreet of amendement hierop.

2. Indien het overleg met ingang van de dag na de datum van kennisgeving van het verzoek binnen een termijn van zestig dagen niet tot een regeling leidt, blijft de procedure met ingang van de dag na de datum van vaststelling hiervan gedurende een nieuwe termijn van zestig dagen geschorst tot wanneer het Overlegcomité, in voorkomend geval na advies van de Senaat, bij consensus heeft beslist.

3. Indien het Overlegcomité tot ongegrondheid beslist of zich binnen een termijn van zestig dagen niet heeft uitgesproken, kan *het Vlaams Parlement* de behandeling van het betrokken onderwerp hervatten.

4. De behandeling van een bij *het Vlaams Parlement* aanhangig ontwerp of voorstel van decreet wordt niet geschorst door een met ten minste drie vierde van de stemmen gesteund verzoek van de Raad van de Duitstalige Gemeenschap waarin wordt verklaard dat die Raad in zijn belangen ernstig wordt benadeeld door het betrokken ontwerp of voorstel van decreet of amendement hierop.

HOOFDSTUK VI

Beroep tot vernietiging en tussenkomst in een geding bij het Arbitragehof

Artikel 56

1. Iedere *volksvertegenwoordiger* heeft het recht bij de voorzitter een met redenen omklede en door ten minste twee derde van de *volksvertegenwoordigers* ondertekende of aan te nemen motie in te dienen die besluit tot beroep bij het Arbitragehof tot gehele of gedeeltelijke vernietiging van een wet, een decreet of een in artikel 134 van de Grondwet bedoelde regel wegens schending van :

a) de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten ;

b) de artikelen 10, 11 en 24 van de Grondwet.

2. Bij ontvankelijkheid wordt elke motie gedrukt en aan de *volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering* rondgedeeld.

3. De voorzitter stelt het beroep tot gehele of gedeeltelijke vernietiging in door middel van een door hem ondertekend verzoekschrift binnen de termijn en onder de voorwaarden bepaald door de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

4. Het verzoekschrift maakt melding van het onderwerp van het beroep en bevat een uiteenzetting van de feiten en de middelen.

Het verzoekschrift kan de gehele of gedeeltelijke schorsing vorderen van de wet, het decreet of de in artikel 134 van de Grondwet bedoelde regel waartegen een beroep tot vernietiging is ingesteld.

5. De voorzitter stelt tijdens de eerstvolgende plenaire vergadering *het Parlement* in kennis van de indiening van het verzoekschrift.

Artikel 57

1. Wanneer bij het Arbitragehof een beroep tot gehele of gedeeltelijke vernietiging van een wet, een decreet of een in artikel 134 van de Grondwet bedoelde regel is ingesteld door de voorzitter van een der andere parlementaire assemblées, door de Minister-raad, door een Gemeenschaps- of Gewestregering of door een natuurlijke of rechtspersoon die doet blijken van een belang of wanneer er een prejudiciële vraag aanhangig is gemaakt door een rechtscollege, kan de voorzitter na ontvangst van de kennisgeving door de griffier van het Arbitragehof van het beroep tot gehele of gedeeltelijke vernietiging of van de verwijzingsbeslissing, binnen de termijn en onder de andere voorwaarden bepaald bij de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, een memorie indienen bij het Arbitragehof.

2. Na ontvangst van het afschrift van de memorie ingediend door de in punt 1 vermelde partijen, kan de voorzitter een memorie van antwoord indienen bij het Arbitragehof binnen de termijn en onder de voorwaarden bepaald bij de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

3. De voorzitter stelt *het Parlement* in kennis van de memorie en, in voorkomend geval, van de memorie van antwoord die hij bij het Arbitragehof indiende.

HOOFDSTUK VII

Raadpleging van adviesorganen

Artikel 58

1. De voorzitter kan in elke stand van de procedure, voor de opening van de algemene bespreking in plenaire vergadering, advies inwinnen bij een instelling waarvan de raadpleging door *het Parlement* bij decreet is geregeld, over alle bij *het Parlement* aanhangige ontwerpen of voorstellen van decreet of amendementen hierop, uitgezonderd een ontwerp van decreet betreffende begrotingsaangelegenheden, hierna te noemen begroting, en amendementen hierop.

Dergelijke vraag om advies schorst de behandeling van het betrokken onderwerp.

2. Met inachtneming van de in punt 1 bepaalde uitzonderingen is de voorzitter verplicht het in punt 1 bedoelde en binnen een door hem bepaalde termijn van ten hoogste dertig dagen te verstrekken advies te vragen bij aanneming van een bij hem voor de opening van de algemene bespreking in plenaire vergadering ingediende met redenen omklede en door ten hoogste zes *volksvertegenwoordigers* ondertekende motie die tot dergelijke raadpleging besluit.

Bij ontvankelijkheid wordt de motie gedrukt en aan de *volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering* rondgedeeld.

De aanneming van dergelijke motie schorst de behandeling van het betrokken onderwerp.

3. De voorzitter kan de in punt 1 genoemde instelling vragen binnen een door hem bepaalde termijn advies te verstrekken over enig ander onderwerp betreffende aangelegenheden waarvoor deze instelling werd opgericht.

4. De voorzitter is verplicht het in punt 3 bedoelde en binnen een door hem bepaalde termijn van ten hoogste dertig dagen te verstrekken advies te vragen bij aanneming van een bij hem ingediende met redenen omklede en door ten hoogste zes *volksvertegenwoordigers* ondertekende motie die tot dergelijke raadpleging besluit.

Bij ontvankelijkheid wordt de motie gedrukt en aan de *volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering* rondgedeeld.

5. Over hetzelfde onderwerp mag het in punten 1 tot 4 bedoeld advies in onveranderde omstandigheden slechts eenmaal in de loop van dezelfde zitting worden gevraagd.

6. Elke vraag om advies wordt door de voorzitter onverwijld aan de voorzitter van de in punt 1 genoemde instelling overgezonden.

7. Elk advies wordt gedrukt en aan de *volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering* rondgedeeld.

8. Bij ontstentenis van een advies binnen de gestelde termijn kan *het Parlement* de behandeling van het betrokken onderwerp hervatten.

HOOFDSTUK VIII

Met redenen omklede motie

Artikel 59

1. Iedere *volksvertegenwoordiger* heeft het recht bij de voorzitter van *het Parlement* een met redenen omklede motie in te dienen :

a) hetzij tot besluit van een verklaring of een mededeling van de Regering ;

b) *hetzij tot besluit van een overeenkomstig artikel 70bis behandelde beleidsnota ;*

c) hetzij tot besluit van een overeenkomstig [...] artikel 82 [...] behandelde interpellatie na het antwoord van een lid van de Regering.

Dergelijke motie mag door ten hoogste zes *volksvertegenwoordigers* zijn ondertekend en kan uiterlijk vierentwintig uur na de sluiting van de vergadering worden ingediend, voor zover de indiening voor bedoelde sluiting schriftelijk is aangekondigd.

2. Bij ontvankelijkheid wordt elke motie gedrukt en aan de *volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering* rondgedeeld.

3. Iedere *volksvertegenwoordiger* kan voorstellen een met redenen omklede motie te amenderen zolang zij niet in stemming is gebracht.

4. Over een met redenen omklede motie spreekt *het Parlement* zich bij stemming uit in de eerstvolgende plenaire vergadering waarvoor hoofdelijke stemmen zijn geagendeerd en na verloop van ten minste vijf dagen vanaf *het verstrijken van de indieningstermijn*, in voorkomend geval na de indiener en één spreker per fractie respectievelijk met een maximumsprektijd van 10 minuten en 5 minuten te hebben gehoord.

Ingeval een motie van wantrouwen is ingediend over hetzelfde onderwerp, worden de met redenen omklede motie en de motie van wantrouwen tijdens dezelfde plenaire vergadering in stemming gebracht, in voorkomend geval in afwijking van de bepaling van het eerste lid.

Ingeval er verscheidene met redenen omklede moties over hetzelfde onderwerp zijn ingediend, worden zij in chronologische volgorde van indiening in stemming gebracht. In voorkomend geval heeft de motie die door de interpellant is ingediend, van rechtswege voorrang op de andere.

HOOFDSTUK IX

Motie van wantrouwen

Artikel 60

1. Iedere *volksvertegenwoordiger* heeft het recht bij de voorzitter van *het Parlement* een motie van wantrouwen in te dienen :

a) hetzij tot besluit van een verklaring of een mededeling van de Regering ;

b) *hetzij tot besluit van een overeenkomstig artikel 70bis behandelde beleidsnota ;*

c) hetzij tot besluit van een overeenkomstig [...] artikel 82 [...] behandelde interpellatie na het antwoord van een lid van de Regering.

Dergelijke motie mag door ten hoogste zes *volksvertegenwoordigers* zijn ondertekend en kan uiterlijk vierentwintig uur na de sluiting van de vergadering worden ingediend, voor zover de indiening voor bedoelde sluiting schriftelijk is aangekondigd.

2. Een motie van wantrouwen is alleen dan ontvankelijk indien zij, naar gelang van het geval, ter vervanging van de Regering, van de betrokken leden of van het betrokken lid ervan opvolgers of een opvolger voordraagt, in acht genomen dat ten minste één lid van de Regering zijn of haar woonplaats heeft in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

3. Bij ontvankelijkheid wordt elke motie gedrukt en aan de *volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering* rondgedeeld.

4. Een motie van wantrouwen kan door de indiener worden geamendeerd zolang zij niet in stemming is gebracht.

5. Over een motie van wantrouwen spreekt *het Parlement* zich bij stemming uit in de eerstvolgende plenaire vergadering waarvoor hoofdelijke stemmingen zijn geagendeerd en na verloop van ten minste *achtenveertig uur* vanaf *het verstrijken van de indieningstermijn*, in voorkomend geval na de indiener en één spreker per fractie respectievelijk met een maximumspreektijd van 10 minuten en 5 minuten te hebben gehoord.

a) Een motie van wantrouwen heeft van rechtswege voorrang op een met redenen omklede motie over hetzelfde onderwerp.

b) Ingeval er verscheidene moties van wantrouwen over hetzelfde onderwerp zijn ingediend, worden zij in chronologische volgorde van indiening in stemming gebracht. In voorkomend geval heeft die welke door de interpellant is ingediend, van rechtswege voorrang op de andere.

6. Een bij meerderheid van de *volksvertegenwoordigers* aangenomen motie van wantrouwen brengt :

a) verwerping van alle andere moties over hetzelfde onderwerp mede ;

b) van rechtswege ontslag of vervanging van de Regering ofwel van de betrokken leden of het betrokken lid ervan mede.

De voorgedragen opvolgende Regering of iedere voorgedragen opvolger wordt, in afwijking van artikel 12, punten 1 tot 3, benoemd verklaard.

Onmiddellijk na de benoeming legt ieder lid van de Regering de eed af in handen van de voorzitter van *het Parlement*.

Opvolgers voleindigen het mandaat van hun voorganger.

HOOFDSTUK X

Vertrouwenskwestie

Artikel 61

1. De Regering kan te allen tijde de vertrouwenskwestie stellen in de vorm van een door de *minister-president van de Regering* ondertekende en bij de voorzitter van *het Parlement* in te dienen motie, hierna te noemen motie houdende vertrouwenskwestie.

2. Bij ontvankelijkheid wordt een motie houdende vertrouwenskwestie gedrukt en aan de *volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering* rondgedeeld.

3. Over een motie houdende vertrouwenskwestie spreekt *het Parlement* zich bij stemming uit na verloop van ten minste achtenveertig uur vanaf de indiening ervan.

4. Een motie houdende vertrouwenskwestie heeft van rechtswege voorrang op alle in artikelen 59 en 60 bedoelde moties over hetzelfde onderwerp.

5. Een bij meerderheid van de *volksvertegenwoordigers* aangenomen motie houdende vertrouwenskwestie brengt verwerping van alle in artikelen 59 en 60 bedoelde moties over hetzelfde onderwerp mee.

6. Verwerping van een motie houdende vertrouwenskwestie brengt van rechtswege ontslag en vervanging van de Regering mee.

De vervanging geschiedt overeenkomstig de bepalingen van artikel 12, punt 1.

HOOFDSTUK XI

Ontwerpen van decreet

Artikel 62

1. Elk ontwerp van decreet wordt met de memorie van toelichting, het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State en het voorontwerp van decreet bij de voorzitter ingediend, gedrukt en aan de *volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering* rondgedeeld.

2. Elk ontwerp van decreet wordt naar een commissie verwezen, tenzij tot spoedbehandeling wordt besloten.

3. De voorzitter wijst de bevoegde commissie aan. Hij kan hierover ook overleg plegen met *het Parlement* ; in voorkomend geval wordt over verwijzing naar een commissie zonder debat bij zitten en opstaan gestemd.

4. Om in behandeling te kunnen worden genomen, moet een ontwerp van decreet ten minste *zeven* dagen voordien aan de *volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering* worden rondgedeeld, tenzij tot spoedbehandeling wordt besloten.

5. Wanneer *het Parlement* oordeelt dat zijn werkzaamheden worden belemmerd, kan het bij hoofdelijke stemming beslissen enig onderwerp dat in commissie in behandeling is, ter rechtstreekse behandeling in plenaire vergadering tot zich te trekken.

Artikel 63

1. De beraadslaging over een ontwerp van decreet omvat de algemene en de artikelsgewijze bespreking, onverminderd de bepalingen van punt 4.

2. De algemene bespreking loopt over het ontwerp van decreet in het algemeen en over het beginsel dat eraan ten grondslag ligt.

3. Behoudens *andersluidende* beslissing van *het Parlement* wordt de door de commissie aangenomen tekst als basis voor de artikelsgewijze bespreking genomen.

4. Indien de commissie het ontwerp van decreet heeft verworpen, kan het alleen op schriftelijk verzoek van de indiener op de agenda van de plenaire vergadering worden geplaatst. In bedoeld geval beslist *het Parlement* vooraf bij zitten en opstaan of de beraadslaging wordt aangevat, in voorkomend geval na de verslaggever en de indiener, met een maximumsprektijd van 10 minuten, en één spreker per fractie, met een maximumsprektijd van 5 minuten, te hebben gehoord.

5. Bij de artikelsgewijze bespreking wordt achtereenvolgens ieder artikel, in voorkomend geval met de desbetreffende amendementen, in de volgorde ervan in bespreking en in stemming gebracht.

Onverminderd de bepalingen van artikel 42, littera b worden amendementen voor het artikel en subamendementen voor de amendementen in stemming gebracht.

6. *De bepalingen van artikel 21, punt 5 zijn van overeenkomstige toepassing in de plenaire vergaderingen.*

Artikel 63bis

1. *Voor ontwerpen en voorstellen van decreet kan iedere fractie, binnen zeven dagen na het ronddelen van het commissieverslag, een reflectienota indienen bij de voorzitter van het Parlement.*

Een reflectienota mag door ten hoogste zes volksvertegenwoordigers zijn ondertekend.

Bij ontvankelijkheid wordt elke reflectienota gedrukt en aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering rondgedeeld ten minste drie dagen voor de beraadslaging in plenaire vergadering.

2. *De verslaggever geeft de reflectienota's beknopt weer. Zij vormen mede de basis voor de beraadslaging in plenaire vergadering.*

3. *De commissie kan bij tweederde meerderheid van haar aanwezige leden beslissen dat er geen reflectietijd en reflectienota's zullen zijn. In dat geval beperkt de verslaggever zich tijdens de plenaire vergadering tot de verwijzing naar het schriftelijk verslag.*

4. *Reflectienota's kunnen niet worden ingediend op ontwerpen van decreet houdende de middelen- en de algemene uitgavenbegroting, houdende eindregeling van de begroting en houdende instemming met verdragen en samenwerkingsakkoorden.*

HOOFDSTUK XII

Voorstellen van decreet

Artikel 64

1. Iedere *volksvertegenwoordiger* heeft het recht voorstellen van decreet bij de voorzitter in te dienen.

Een voorstel van decreet mag door ten hoogste zes *volksvertegenwoordigers* zijn ondertekend.

2. De voorzitter kan een voorstel van decreet ontvankelijk of onontvankelijk verklaren ofwel het uitgebreid Bureau raadplegen.

Wanneer de voorzitter, in voorkomend geval na raadpleging van het uitgebreid Bureau, tot onontvankelijkheid besluit, kan de indiener binnen zeven dagen na de datum van kennisgeving van het met redenen omklede besluit de voorzitter schriftelijk om een beslissing van *het Parlement* verzoeken. Over dergelijke beslissing wordt [...] bij zitten en opstaan gestemd.

Bij ontvankelijkheid wordt het voorstel van decreet gedrukt en aan de *volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering* rondgedeeld.

3. De bepalingen van artikelen 62, punten 2 tot 5, 63 en 63bis gelden ook voor voorstellen van decreet.

4. *[Opgeheven]*

HOOFDSTUK XIII

Voorstellen van resolutie

Artikel 65

1. Iedere *volksvertegenwoordiger* heeft het recht voorstellen van resolutie bij de voorzitter in te dienen.

Een voorstel van resolutie mag door ten hoogste zes *volksvertegenwoordigers* zijn ondertekend.

2. De bepalingen van artikelen 62, punten 2 tot 5 en 64, punt 2 gelden ook voor voorstellen van resolutie.

3. De beraadslaging over een voorstel van resolutie geschiedt in een enkele bespreking.

De maximumspreektijd is :

a) voor de gemandateerde sprekers in totaal 30 minuten per erkende fractie en 15 minuten per niet-erkende fractie ;

b) voor de *overige* sprekers elk 5 minuten.

4. Behoudens *andersluidende* beslissing van *het Parlement* wordt de door de commissie aangenomen tekst als basis voor de bespreking genomen.

5. Indien de commissie het voorstel van resolutie heeft verworpen, kan het alleen op schriftelijk verzoek van de indiener op de agenda van de plenaire vergadering worden geplaatst. In bedoeld geval beslist *het Parlement* vooraf bij zitten en opstaan of de bespreking wordt aangevat, in voorkomend geval na de verslaggever en de indiener, met een maximumsprektijd van 10 minuten, en één spreker per fractie, met een maximumsprektijd van 5 minuten, te hebben gehoord.

6. Onverminderd de bepalingen van artikel 42, littera b worden amendementen voor de basistekst en subamendementen voor de amendementen in stemming gebracht.

HOOFDSTUK XIV

Informatie inzake het Europese-Gemeenschapsrecht

Artikel 66

De voorstellen tot herziening van verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschappen, inbegrepen de verdragen en akten waarbij deze verdragen zijn gewijzigd en aangevuld, en de voorstellen van normatieve rechtshandelingen van de Commissie van de Europese Unie, die aan *het Parlement* worden gezonden, worden door de voorzitter naar een commissie verwezen.

In voorkomend geval werkt de commissie een voorstel van advies uit dat door de plenaire vergadering wordt behandeld.

Bij aanneming zendt *het Parlement* het advies aan de Regering over.

HOOFDSTUK XV

Amendementen

Artikel 67

1. Iedere *volksvertegenwoordiger* heeft het recht in elke stand van de procedure bij de voorzitter van *het Parlement* of staande de commissievergadering bij de voorzitter van de commissie schriftelijk amendementen in te dienen, voor zover zij rechtstreeks verband houden met het betrokken onderwerp en hierover nog niet artikelsgewijs is gestemd.

Een amendement mag door ten hoogste zes *volksvertegenwoordigers* zijn ondertekend.

2. In afwijking van artikel 10, punt 1 oordeelt de voorzitter van de commissie over de ontvankelijkheid van staande de commissievergadering ingediende amendementen.

3. Amendementen worden naar gelang van het geval naar de bevoegde commissie of de plenaire vergadering verwezen, gedrukt en aan de *volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering* rondgedeeld.

4. Van het aan amendementen gegeven gevolg wordt naar gelang van het geval in het commissieverslag of de Handelingen en het Beknopt Verslag melding gemaakt.

5. De bepalingen van punten 1 tot 4 gelden ook voor subamendementen.

Artikel 68

1. Om in plenaire vergadering in stemming te worden gebracht, moet een amendement door ten minste zes *volksvertegenwoordigers* worden gesteund.

2. *Het Parlement* kan elk amendement naar de bevoegde commissie verwijzen en de beraadslaging derhalve schorsen. In bedoeld geval behandelt de bevoegde commissie het bij voorrang en brengt zij een aanvullend verslag uit bij *het Parlement*.

3. De bepalingen van punten 1 en 2 gelden ook voor subamendementen.

HOOFDSTUK XVI

Tweede lezing

Artikel 69

1. Nadat in commissie of in plenaire vergadering over een ontwerp of voorstel van decreet artikelsgewijs is gestemd en voor de eindstemming :

a) kan ieder lid van de Regering een tweede lezing vragen over het gehele ontwerp of voorstel van decreet of over de aangewezen bepalingen ervan.

Bij tweede lezing wordt artikelsgewijs beraadslaagd en gestemd over het gehele ontwerp of voorstel van decreet of over de aangewezen bepalingen ervan, en over de eventueel door het betrokken lid van de Regering ingediende nieuwe amendementen ;

b) kan ieder lid van de commissie of van *het Parlement*, naar gelang van het geval, een tweede lezing vragen indien een of meer artikelen zijn verworpen ofwel een of meer amendementen zijn aangenomen.

Bij tweede lezing wordt alleen artikelsgewijs beraadslaagd en gestemd over de verworpen artikelen of aangenomen amendementen en de uit die verwerping of aanname voortvloeiende nieuwe amendementen die tot doel hebben de tekst naar de vorm en de onderlinge samenhang van de artikelen te verbeteren, met uitsluiting van alle andere nieuwe amendementen ;

c) wordt een tweede lezing gehouden indien de Ministerraad, overeenkomstig artikel 21, punt 5 [...] een andersluidend advies heeft uitgebracht.

Bij tweede lezing wordt alleen artikelsgewijs beraadslaagd en gestemd over de amendementen die werden ingediend naar aanleiding van het andersluidende advies van de Ministerraad en de hieruit voortvloeiende amendementen die tot doel hebben de tekst naar de vorm en de onderlinge samenhang van de artikelen te verbeteren, met uitsluiting van alle andere nieuwe amendementen.

2. *Het Parlement* kan met het oog op tweede lezing beslissen naar gelang van het geval het gehele ontwerp of voorstel van decreet ofwel de aangewezen bepalingen ervan opnieuw te verwijzen naar de bevoegde commissie, die zulks bij voorrang behandelt en een aanvullend verslag bij *het Parlement* uitbrengt. Over dergelijke beslissing wordt bij zitten en opstaan gestemd.

3. Een tweede lezing wordt steeds in een volgende vergadering gehouden en na verloop van ten minste *vierentwintig uur*.

HOOFDSTUK XVII

Regeerakkoord en beleidsnota's

AFDELING I

Regeerakkoord

Artikel 70

1. Na benoeming of vernieuwing van de Regering wordt het regeerakkoord door de *minister-president van de Regering* bij de voorzitter van *het Parlement* ingediend.

Het wordt gedrukt en aan de *volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering* rondgedeeld.

2. De beraadslaging over een regeerakkoord en de erbij behorende *regeringsverklaring* geschiedt rechtstreeks in plenaire vergadering in een enkele bespreking.

De maximumspreektijd wordt overeenkomstig artikel 38, punt 6 bepaald.

3. Na de beraadslaging spreekt *het Parlement* zich bij *hoofdelijke stemming* uit over het regeerakkoord.

*AFDELING II**Beleidsnota's**Artikel 70bis*

1. Binnen zes maanden na de eedaflegging van de leden van de Regering dient de Regering bij de voorzitter van het Parlement een geïntegreerde beleidsnota in per departement van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

2. De beleidsnota's worden opgesteld in onderling overleg tussen de betrokken leden van de Regering en bevatten de grote strategische keuzen en opties van het beleid voor de duur van de regeerperiode.

3. Elke beleidsnota wordt gedrukt en aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering rondgedeeld.

4. De beraadslaging over een beleidsnota geschiedt rechtstreeks in plenaire vergadering in één enkele bespreking. De maximumsprektijd wordt bepaald overeenkomstig artikel 38, punt 6.

5. Na de beraadslaging spreekt het Parlement zich bij hoofdelijke stemming uit over de beleidsnota.

HOOFDSTUK XVIII

*[...] beleidsbrieven, themadebatten
en motie van aanbeveling*

AFDELING I

*[...] beleidsbrieven
en motie van aanbeveling*

Artikel 71

1. Ieder jaar, uiterlijk bij de indiening van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting, dient ieder lid van de Regering bij de voorzitter van het Parlement een of meer beleidsbrieven in. Deze verplichting geldt niet voor het jaar waarin de Regering wordt benoemd.

2. De beleidsbrief bevat een overzicht van de uitvoering van de begroting tijdens het lopende begrotingsjaar en een prognose over de beleidsinvulling tijdens het volgende begrotingsjaar. De beleidsbrief bevat eveneens een overzicht van de wijze waarop de Regering gevolg heeft gegeven aan het regeerakkoord en de beleidsnota's, resoluties en moties die door het Parlement aangenomen zijn.

3. Elke beleidsbrief wordt gedrukt en aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering rondgedeeld.

4. De beleidsbrieven worden naar de commissies verwezen, waar ze samen met het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting worden besproken. De beleidsbrieven worden niet opnieuw besproken in plenaire vergadering.

5. Tot besluit van het debat in commissie kan een motie van aanbeveling worden ingediend.

6. Dergelijke motie mag door ten hoogste zes volksvertegenwoordigers zijn ondertekend en kan uiterlijk 24 uur na de sluiting van de commissievergadering worden ingediend, voorzover de indiening voor bedoelde sluiting schriftelijk is aangekondigd.

7. Bij ontvankelijkheid wordt de motie van aanbeveling gedrukt en aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering rondgedeeld.

8. Een motie van aanbeveling kan worden geamendeerd zolang zij niet in stemming is gebracht.

9. Over de moties van aanbeveling spreekt het Parlement zich bij hoofdelijke stemming in plenaire vergadering uit.

10. De moties van aanbeveling worden in stemming gebracht in de volgorde van de departementen, organisatieafdelingen en programma's van de algemene uitgavenbegroting waarop zij slaan. Ingeval er verscheidene moties van aanbeveling over hetzelfde onderwerp zijn ingediend, worden zij in chronologische volgorde van indiening in stemming gebracht.

AFDELING II

Themadebatten en motie van aanbeveling

Artikel 72

1. Op initiatief van het Parlement kunnen themadebatten worden gehouden op basis van een maatschappelijke beleidsnota.

2. Iedere commissie kan aan het uitgebreid Bureau voorstellen om een themadebat te houden. Het voorstel van de commissie is gemotiveerd.

3. Het uitgebreid Bureau beslist over de ingediende voorstellen met dien verstande dat per zittingsjaar slechts twee themadebatten kunnen worden gehouden.

4. Per themadebat benoemt de plenaire vergadering een commissie ad hoc, waarvan samenstelling, voorzitterschap, bevoegdheid, benaming en werkwijze door het uitgebreid Bureau worden voorgesteld. De plenaire vergadering bepaalt, op voorstel van het uitgebreid Bureau, welke personen buiten het Parlement zal worden verzocht hun medewerking te verlenen.

De commissie ad hoc stelt een maatschappelijke beleidsnota op die, naast de analyse van de probleemstelling, een lange-termijnvisie inhoudt en verduidelijkt wat men er tijdens de lopende zittingsperiode aan wil doen. De maatschappelijke beleidsnota wordt gedrukt en aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering rondgedeeld.

5. Het themadebat wordt rechtstreeks in plenaire vergadering gehouden op basis van de maatschappelijke beleidsnota.

6. Tot besluit van het debat in plenaire vergadering kan een motie van aanbeveling worden ingediend.

7. Dergelijke motie mag door ten hoogste zes volksvertegenwoordigers zijn ondertekend en kan uiterlijk 24 uur na de sluiting van de plenaire vergadering worden ingediend, voorzover de indiening voor bedoelde sluiting schriftelijk is aangekondigd.

8. Bij ontvankelijkheid wordt de motie van aanbeveling gedrukt en aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering rondgedeeld.

9. Een motie van aanbeveling kan worden geamendeerd zolang zij niet in stemming is gebracht.

10. Over een motie van aanbeveling spreekt het Parlement zich bij stemming uit in de eerstvolgende plenaire vergadering waarvoor hoofdelijke stemmingen zijn geagendeerd en na verloop van ten minste vierentwintig uur vanaf het verstrijken van de indieningstermijn, in voorkomend geval na de indiener en één spreker per fractie respectievelijk met een maximumspreektijd van 10 minuten en 5 minuten te hebben gehoord.

11. Ingeval er verscheidene moties van aanbeveling over hetzelfde onderwerp zijn ingediend, worden zij in chronologische volgorde van indiening in stemming gebracht.

HOOFDSTUK XIX

Samenwerkingsakkoorden

Artikel 73

1. Ingeval door de Regering ofwel leden of een lid ervan een samenwerkingsakkoord met de Staat, een Gemeenschap of een Gewest wordt gesloten, wordt het samenwerkingsakkoord uiterlijk zeven dagen na de ondertekening ervan bij de voorzitter ingediend.

Elk samenwerkingsakkoord wordt gedrukt en aan de *volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering* rondgedeeld.

2. *De bepalingen van artikelen 62, punten 2 tot 5 en 63, punt 4 gelden ook voor samenwerkingsakkoorden.*

HOOFDSTUK XX

Overneming na intrekking

Artikel 74

Indieners van voorstellen van decreet of resolutie, moties, voorstellen tot wijziging van het reglement of amendementen kunnen deze intrekken, ook al is de bespreking ervan reeds geopend ; wanneer een [...] of *meer* andere *volksvertegenwoordigers* ze echter overnemen, wordt de bespreking voortgezet.

TITEL III

TAALGEBRUIK

Artikel 75

1. Ontwerpen van decreet, regeerakkoorden, beleidsnota's, beleidsbrieven, *maatschappelijke beleidsnota's*, samenwerkingsakkoorden, voorstellen van decreet of resolutie, moties, voorstellen tot wijziging van het reglement, amendementen en alle teksten betreffende de werkzaamheden van *het Parlement* worden op straffe van onontvankelijkheid in het Nederlands ingediend. Alle mondelinge betogen, beraadslagingen en stemmingen worden op straffe van nietigheid in dezelfde taal gehouden.

2. *Anderstalige authentieke teksten worden in de oorspronkelijke taal gepubliceerd met een Nederlandse vertaling.*

Anderstalige mondelinge betogen van niet tot *het Parlement* behorende personen worden simultaan vertaald en in het Nederlands in de verslagen van de beraadslagingen opgenomen.

TITEL IIIBIS

SEPTEMBERVERKLARING

Artikel 75bis

1. *Op de tweede dag na de vierde maandag van de maand september legt de Regering een verklaring af betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting. De verklaring wordt gedrukt en aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering rondgedeeld.*

2. *De bespreking over de verklaring geschiedt de daaropvolgende donderdag rechtstreeks in plenaire vergadering in een enkele bespreking. De maximumspreektijd wordt bepaald overeenkomstig artikel 38, punt 6.*

3. *De minister-president van de Regering kan het Parlement vragen zich onmiddellijk na de bespreking bij hoofdelijke stemming uit te spreken over de verklaring.*

TITEL IV

WERKWIJZE IN BEGROTINGSAANGELEGENHEDEN

Artikel 76

Indien [...] in een begroting bepalingen van decreetgevende aard voorkomen die geen rechtstreeks verband houden met de betrokken begroting, worden deze uit bedoelde begroting gelicht en tot een onderscheiden ontwerp van decreet omgewerkt.

Artikel 77

1. De begrotingen worden verwezen naar de commissie voor financiën en begroting, waar het algemene politieke debat wordt gevoerd. [...]

2. De voorzitter van *het Parlement* verwijst de algemene uitgavenbegroting en de administratieve begroting verder naar de respectievelijk bevoegde commissies, die na indicatieve stemming bij de commissie voor financiën en begroting verslag uitbrengen over de hun voor onderzoek toegewezen decreetsbepalingen, bijbehorende krediettabel en administratieve begroting.

Elke commissievoorzitter waakt erover dat de aan zijn of haar commissie toe te wijzen verplichte bijlagen zijn ingediend vooraleer de algemene bespreking wordt gesloten.

De commissie voor financiën en begroting finaliseert de begrotingsdiscussie via een algemeen verslag, dat de belangrijkste conclusies van de diverse commissieverslagen bevat.

De eindstemming in de commissie voor financiën en begroting kan slechts plaatshebben na de indicatieve stemmen in de respectievelijk bevoegde commissies.

3. In een met redenen omkleed voorstel van motie verklaart de commissie voor financiën en begroting in hoever de administratieve begroting al dan niet in overeenstemming is met de inhoud en de doelstellingen van de algemene uitgavenbegroting.

Bij aanneming door bedoelde commissie wordt het voorstel van motie gedrukt en aan de *volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering* rondgedeeld.

4. a) Om in behandeling te kunnen worden genomen, moeten de middelenbegroting, de algemene uitgavenbegroting en de administratieve begroting ten minste zeven dagen voordien aan de *volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering* worden rondgedeeld.

b) *[Opgeheven]*

5. De commissies behandelen de begrotingen aan een stuk door en tot volledige afhandeling.

6. Met ingang van 1 januari van het begrotingsjaar doet de Regering in voorkomend geval voor de niet tijdig ingediende administratieve begroting maandelijks verantwoording aan de bevoegde commissie van *het Parlement*.

Artikel 78

1. *De beraadslaging over de begroting in plenaire vergadering beperkt zich tot een algemeen debat en duurt ten hoogste drie dagen.*

2. Wanneer het zich laat aanzien dat de algemene bespreking in plenaire vergadering meer dan één vergadering in beslag zal nemen, wordt de sprekerslijst op het einde van de eerste vergadering ambtshalve afgesloten.

Alleen de minister-president en het voor de begroting bevoegde lid van de Regering antwoorden op de vragen en opmerkingen van de volksvertegenwoordigers.

Zij hoeven niet in te gaan op vragen en opmerkingen van volksvertegenwoordigers die op het ogenblik van het antwoord van de leden van de Regering niet aanwezig zijn.

3. Over een in artikel 77, punt 3 bedoeld voorstel van motie spreekt *het Parlement* zich bij stemming uit zonder debat.

TITEL V VRAGEN EN INTERPELLATIES

HOOFDSTUK I

Vragen

AFDELING I

Algemene bepalingen

Artikel 79

1. De tekst van vragen moet beperkt blijven tot wat strikt nodig is opdat het onderwerp beknopt en zonder nadere toelichting kan worden uiteengezet.

2. De voorzitter van het Parlement oordeelt over de ontvankelijkheid van de *schriftelijke vragen en de actuele vragen*.

De voorzitters van de commissies oordelen over de ontvankelijkheid van de mondelinge vragen.

3. Onontvankelijk zijn onder meer :

- a) vragen met betrekking tot particuliere aangelegenheden of persoonlijke gevallen ;
- b) vragen die uitsluitend strekken tot het verkrijgen van statistische gegevens, documentatie ofwel juridische of administratieve adviezen of inlichtingen ;
- c) vragen over aangelegenheden waaromtrent reeds voordien in de loop van dezelfde zitting een interpellatie is ingediend of gehouden ofwel een ontwerp of voorstel van decreet of resolutie, een beleidsnota, een beleidsbrief of een motie is ingediend ;
- d) vragen die intenties peilen.

AFDELING II

Schriftelijke vragen

Artikel 80

1. *Volksvertegenwoordigers* die een schriftelijke vraag tot een lid van de Regering wensen te richten, dienen de tekst ervan bij de voorzitter van het Parlement in.

De vraag mag slechts door *één volksvertegenwoordiger* ondertekend zijn.

2. Bij ontvankelijkheid zendt de voorzitter de vraag over aan het betrokken lid van de Regering.

3. Het antwoord van het betrokken lid van de Regering moet binnen twintig werkdagen in drievoud aan de voorzitter worden bezorgd.

Bedoelde antwoordtermijn gaat in de eerste werkdag na de week waarin de vraag is overgezonden.

3bis. Als de antwoordtermijn met ten minste tien dagen overschreden is, kan de vraagsteller door middel van een tot de voorzitter van het Parlement gericht schriftelijk verzoek de schriftelijke vraag omzetten in een mondelinge vraag. De voorzitter van het Parlement deelt dit onverwijld mee aan de voorzitter van de bevoegde commissie.

4. Vraag en antwoord worden opgenomen in het Bulletin van Vragen en Antwoorden, hierna te noemen het Bulletin, dat, behoudens tijdens de recesperiodes, ten minste om de veertien dagen verschijnt.

5. Indien het antwoord niet is ingekomen binnen de in punt 3 gestelde termijn, wordt alleen de vraag in het Bulletin opgenomen, met dien verstande dat zij bij de publikatie van het antwoord in het Bulletin opnieuw wordt opgenomen.

6. *Van 11 juli tot en met 31 augustus wordt de in punt 3 bedoelde antwoordtermijn geschorst.*

AFDELING III

Actuele vragen

Artikel 81

1. *Volksvertegenwoordigers* die een lid van de Regering tijdens het *tweewekelijkse* vragenuur in plenaire vergadering een mondelinge vraag van actuele aard wensen te stellen, geven de voorzitter van *het Parlement* uiterlijk de in punt 5, littera a bepaalde dag om 10 uur schriftelijk kennis van het onderwerp ervan.

2. Per vergadering wordt het aantal actuele vragen per erkende fractie beperkt als volgt : *telkens vier voor de grootste meerderheids- en oppositiefractie, telkens drie voor de tweede grootste meerderheids- en oppositiefractie en telkens twee voor de overige fracties. Iedere niet-erkende fractie mag per vergadering ten hoogste één actuele vraag stellen.*

3. De in punt 1 bedoelde kennisgeving mag slechts door *één volksvertegenwoordiger* zijn ondertekend.

4. Bij ontvankelijkheid geeft de voorzitter het betrokken lid van de Regering onverwijld kennis van het onderwerp van de vraag.

5. a) De vragen worden in chronologische volgorde van indiening gegroepeerd per lid van de Regering en volgens een beurtelings per vergaderweek afwisselende volgorde van de leden van de Regering vooraan geplaatst op de agenda van de *middagvergadering van de laatste dag van de week waarvoor hoofdelijke stemmingen zijn geagendeerd.*

b) Vragen over hetzelfde onderwerp worden samengevoegd en in afwijking van de in littera a bepaalde volgorde samen met de eerst ingediende vraag behandeld.

c) Een vraag over hetzelfde onderwerp als dat van een interpellatie in plenaire vergadering wordt bij deze interpellatie gevoegd en er in afwijking van littera a samen mee behandeld.

In bedoeld geval geniet de vraagsteller de hoedanigheid van spreker zoals bepaald in *artikel 82, punt 8, littera's b tot d [...]*.

De intrekking van een interpellatie heeft niet de intrekking van een ermee samengevoegde actuele vraag tot gevolg.

6. Noch de vraagsteller noch het betrokken lid van de Regering mag gebruik maken van enige tekst.

7. a) Het stellen en het beantwoorden van de vraag mag niet langer duren dan 5 minuten.

b) Na het antwoord van het betrokken lid van de Regering mag de vraagsteller nog een aanvullende vraag stellen. Het stellen en het beantwoorden van de aanvullende vraag mag niet langer duren dan 2 minuten, waarna de voorzitter het incident gesloten verklaart.

8. Elke vraag wordt afgehandeld tijdens de vergadering waarin zij wordt uiteengezet.

9. Het recht om als vraagsteller het woord te voeren, is persoonlijk.

Indien de vraagsteller afwezig is, wordt de vraag als ingetrokken beschouwd.

In geen geval mag een vraag in onveranderde omstandigheden opnieuw worden gesteld in de loop van dezelfde zitting.

AFDELING IV

Mondelinge vragen

Artikel 81bis

1. *Volksvertegenwoordigers* die een lid van de Regering in commissie een mondelinge vraag van actuele aard wensen te stellen, geven de voorzitter van de commissie schriftelijk kennis van het onderwerp ervan.

2. *De in punt 1 bedoelde kennisgeving mag slechts door één volksvertegenwoordiger zijn ondertekend.*

3. *Bij ontvankelijkheid geeft de voorzitter van de commissie het betrokken lid van de Regering onverwijld kennis van het onderwerp van de mondelinge vragen en de krachtens artikel 80, punt 3, littera b in mondelinge vragen omgezette schriftelijke vragen.*

4. a) *De in punt 1 bedoelde kennisgeving en het in artikel 80, punt 3, littera b bedoelde schrijven moeten uiterlijk om 12 uur dinsdags van de week voor de eerstvolgende commissievergadering worden ingediend.*

b) *Mondelinge vragen over hetzelfde onderwerp worden samengevoegd.*

c) *Een mondelinge vraag over hetzelfde onderwerp als dat van een interpellatie in commissie wordt bij deze interpellatie gevoegd.*

In bedoeld geval geniet de vraagsteller de hoedanigheid van spreker zoals bepaald in artikel 82, punt 8, littera's b tot d.

De intrekking van een interpellatie heeft niet de intrekking van een ermee samengevoegde mondelinge vraag tot gevolg.

5. *Vaste verslaggever over de behandeling van mondelinge vragen is de secretaris van de commissie.*

6. *Het stellen en het beantwoorden van de mondelinge vraag mag niet langer duren dan 5 minuten.*

Na het antwoord van het betrokken lid van de Regering mag de vraagsteller nog een aanvullende vraag stellen. Het stellen en het beantwoorden van de aanvullende vraag mag niet langer duren dan 2 minuten, waarna de voorzitter het incident gesloten verklaart.

7. *Elke mondelinge vraag wordt afgehandeld tijdens de vergadering waarin zij wordt uiteengezet.*

8. *Het recht om als vraagsteller het woord te voeren, is persoonlijk.*

Indien de vraagsteller afwezig is, wordt de mondelinge vraag als ingetrokken beschouwd.

In geen geval mag een mondelinge vraag in onveranderde omstandigheden opnieuw worden gesteld in de loop van dezelfde zitting.

9. *Het verslag over de behandeling van mondelinge vragen wordt als bijlage in de Handelingen en het Beknopt Verslag opgenomen.*

HOOFDSTUK II

Interpellaties [...]

Artikel 82

1. *Volksvertegenwoordigers die een lid van de Regering wensen te interpellieren over aangelegenheden van algemeen belang, geven de voorzitter van het Parlement schriftelijk kennis van het onderwerp van de interpellatie met nauwkeurige opgave van de gegevens van de zaak, de toedracht van de feiten en met de voornaamste beschouwingen die zij naar voren wensen te brengen.*

2. *De in punt 1 bedoelde tekst van de interpellatie mag slechts door één volksvertegenwoordiger zijn ondertekend.*

3. *De in punt 1 bedoelde tekst van de interpellatie moet worden ingediend uiterlijk om 12 uur van de laatste werkdag voor de vergadering waarop het uitgebreid Bureau de bij punten 4 en 6 bepaalde beslissingen neemt.*

4. *Het uitgebreid Bureau oordeelt over de ontvankelijkheid van de interpellatie.*

5. a) *Bij ontvankelijkheid zendt de voorzitter van het Parlement de in punt 1 bedoelde tekst van de interpellatie over aan het betrokken lid van de Regering en wordt de tekst aan de volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering rondgedeeld.*

b) Wanneer *het uitgebreid Bureau* de interpellatie niet in die mate van algemeen belang bevindt dat zij het onderwerp kan zijn van een debat zoals geregeld in dit artikel, kan *het* beslissen dat zij kan worden omgewerkt tot een vraag [...].

6. De interpellaties worden in commissie gehouden. *Het uitgebreid Bureau* wijst de bevoegde commissie aan.

Als een interpellatie van algemene draagwijdte en groot politiek belang is, kan het uitgebreid Bureau [...] evenwel, op grond van een schriftelijk verzoek van de interpellant bij de indiening van het interpellatieverzoek of op voorstel van een van zijn leden, beslissen dat die in plenaire vergadering wordt gehouden.

7. a) De interpellaties *in commissie* worden [...] vooraan op de agenda van de eerstvolgende commissievergadering geplaatst. *De interpellaties in commissie worden alleszins gehouden binnen één maand na de beslissing van het uitgebreid Bureau, behoudens recessieperiodes.*

b) *Behoudens andersluidende beslissing van het uitgebreid Bureau worden de interpellaties in plenaire vergadering in chronologische volgorde van indiening gegroepeerd per lid van de Regering en volgens een beurtelings per vergaderweek afwisselende volgorde van de leden van de Regering achteraan op de agenda van de eerstvolgende plenaire vergadering geplaatst.*

8. a) De uiteenzetting van de interpellatie mag niet langer duren dan 15 minuten, *behoudens andersluidende beslissing van het uitgebreid Bureau.*

b) Na de interpellant mogen ten hoogste vijf sprekers het woord voeren met elk, *behoudens andersluidende beslissing van het uitgebreid Bureau, een maximumspreektijd van 5 minuten.*

c) Na het antwoord van het betrokken lid van de Regering mogen naast de interpellant nog ten hoogste vijf sprekers met elk, *behoudens andersluidende beslissing van het uitgebreid Bureau, een maximumspreektijd van 5 minuten het woord voeren, waarna de voorzitter [...], in voorkomend geval na het aanvullend antwoord van het betrokken lid van de Regering en een wederwoord van de interpellant, het incident gesloten verklaart.*

d) *In voorkomend geval geniet de steller van een bij een interpellatie gevoegde vraag voorrang op de in littera's b) en c) bedoelde vijf sprekers.*

9. a) Interpellaties over hetzelfde onderwerp worden samengevoegd om een enkel debat te vormen.

b) In bedoeld geval beschikt alleen de eerste interpellant, *behoudens andersluidende beslissing van het uitgebreid Bureau, over een spreektijd van 15 minuten, terwijl de overige interpellanten elk, behoudens andersluidende beslissing van het uitgebreid Bureau, over een maximumspreektijd van 10 minuten beschikken, onverminderd de toepassing van de bepalingen van punt 8, littera's b tot d nadat alle interpellanten het woord hebben gevoerd.*

10. Elke interpellatie wordt afgehandeld tijdens de vergadering waarin zij wordt uiteengezet.

11. Het recht om als interpellant het woord te voeren, is persoonlijk.

Indien de interpellant afwezig is, wordt de interpellatie als ingetrokken beschouwd.

In geen geval mag een interpellatie in onveranderde omstandigheden opnieuw worden gehouden in de loop van dezelfde zitting.

12. Het debat wordt in extenso opgenomen en in de vorm van Handelingen zo vlug mogelijk gedrukt, aan de *volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering* rondgedeeld en verspreid.

Van de behandeling van interpellaties in plenaire vergadering wordt eveneens een Beknopt Verslag opgemaakt.

HOOFDSTUK III

Actuele interpellaties

Artikel 83

[Opgeheven]

TITEL VI

BIJZONDERE BEPALINGEN

HOOFDSTUK I

Samenwerking tussen de Gemeenschappen en de Gewesten

Artikel 84

1. De commissie voor samenwerking heeft tot doel de samenwerking tussen de Vlaamse, de Franse en de Duitstalige Gemeenschap en tussen het Vlaamse, het Waalse en het Brusselse Gewest te bevorderen [...].

Ambtshalve zijn de voorzitter en de ondervoorzitters van *het Parlement* vaste leden en respectievelijk voorzitter en ondervoorzitters van de commissie.

2. De in punt 1 bedoelde commissie kan samen met de gelijksoortige commissie van de Raad van de Franse Gemeenschap, *het Waals Parlement*, de Raad van de Duitstalige Gemeenschap, de Raad van de Franse Gemeenschapscommissie, de Brusselse Hoofdelijke Raad en de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie overeenkomstig een afzonderlijk reglement van orde als verenigde commissies voor samenwerking vergaderen.

HOOFDSTUK II

Onderzoek

Artikel 85

1. Iedere *volksvertegenwoordiger* heeft het recht bij de voorzitter een met redenen omklede en door ten hoogste zes *volksvertegenwoordigers* ondertekende motie in te dienen die, bij aanneming, tot uitoefening van het recht van onderzoek besluit en in voorkomend geval met het oog daarop in afwijking van artikel 16, punt 1 bovendien tot oprichting van een commissie van onderzoek besluit en werkingsduur en opdracht ervan bepaalt, onverminderd de bevoegdheid van het uitgebreid Bureau om de samenstelling en de benaming ervan voor te stellen, inzonderheid met inachtneming van de vertegenwoordiging van iedere erkende fractie.

Over dergelijke motie spreekt *het Parlement* zich bij stemming uit na verloop van ten minste achtenveertig uur vanaf de indiening.

Bij ontvankelijkheid wordt elke motie gedrukt en aan de *volksvertegenwoordigers en leden van de Regering* rondgedeeld.

2. Tenzij *het Parlement* anders beslist, wordt de bevoegdheid van de commissie tijdens de sluiting van een zittingsjaar geschorst.

3. [...]

4. In afwijking van de bepalingen van artikel 31, punt 4 mogen *volksvertegenwoordigers* die geen deel uitmaken van de commissie, [...] de commissievergadering alleen bijwonen wanneer zij openbaar is, zonder er het woord te voeren en zonder er stemgerechtigd te zijn.

5. *Het Parlement* beraadslaagt in een enkele bespreking zonder stemming over de in het verslag opgenomen conclusie van de commissie.

HOOFDSTUK III

Machtiging tot vervolging

Artikel 86

1. Een commissie voor de vervolgingen, samengesteld uit zeven vaste leden aangewezen overeenkomstig artikel 15, wordt belast met het onderzoek van de verzoeken tot machtiging tot vervolging van een *volksvertegenwoordiger* of van de verzoeken tot schorsing van de reeds ingestelde vervolgingen.
2. In afwijking van artikelen 16, punt 2 en 21, punt 2 benoemt de commissie een voorzitter en een verslaggever.
3. [...]
4. De commissie kan *de* betrokken *volksvertegenwoordiger* horen indien *die* er om verzoekt of indien de commissie het nodig acht. Betrokkene kan zich laten vertegenwoordigen door een andere *volksvertegenwoordiger* en zich laten bijstaan door een raadsman. Deze hoorzitting heeft plaats op de dag die de commissie bepaalt.
5. De leden van de commissie kunnen het bij het verzoek gevoegde dossier raadplegen zonder er kopies van te nemen.
6. In de beraadslaging in plenaire vergadering over een van de in punt 1 bedoelde verzoeken, mag het woord alleen worden gevoerd door de verslaggever van de commissie, door *de* betrokken *volksvertegenwoordiger* of een andere *volksvertegenwoordiger die* hem of haar vertegenwoordigt, en door één spreker voor en één spreker tegen.

HOOFDSTUK IV

Verzoekschriften

Artikel 87

1. Verzoekschriften moeten tot de voorzitter van *het Parlement* worden gericht ; zij mogen niet door personen of afvaardigingen worden overhandigd.
2. Ieder verzoekschrift moet ondertekend zijn en de volledige identiteit alsook de hoedanigheid van de ondertekenaar of de ondertekenaars vermelden.
3. Alleen de gestelde overheden hebben het recht verzoekschriften in gemeenschappelijke naam in te dienen.
4. [...]

Artikel 88

1. De voorzitter van *het Parlement* besluit naar gelang van het geval de verzoekschriften *bij het Parlement ter tafel te leggen, naar een commissie van het Parlement, het bevoegde lid van de Regering of de ombudsman van de Vlaamse Gemeenschap te verwijzen of er geen gevolg aan te geven.*
2. De leden van de Regering zijn verplicht omtrent de naar hen verwezen verzoekschriften en het eraan gegeven gevolg uitleg te verstrekken als *het Parlement* het vordert.
3. Driemaandelijks wordt een lijst met de onderwerpen van de verzoekschriften en de besluiten aan de *volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering* rondgedeeld en in de Handelingen opgenomen.
4. In de eerste twee plenaire vergaderingen na de ronddeling van de in punt 3 bedoelde lijst mag iedere *volksvertegenwoordiger* vragen dat [...] over een verzoekschrift verslag wordt uitgebracht. De voorzitter beslist over de ontvankelijkheid van dergelijke vraag.
5. Wanneer de gestelde termijn is verstreken of wanneer de voorzitter de in punt 4 bedoelde vraag heeft afgewezen, zijn de besluiten [...] onherroepelijk.

HOOFDSTUK V

Griffier²

Artikel 89

Op voordracht van het uitgebreid Bureau benoemt *het Parlement* buiten de *volksvertegenwoordigers* een griffier met de rang van secretaris-generaal.

Artikel 90

1. De griffier neemt plaats aan het bureau en staat de voorzitter bij tijdens de openbare en besloten vergaderingen, de vergaderingen van het Bureau *en van het uitgebreid Bureau* en in alle omstandigheden.

2. Hij neemt akte van de beraadslagingen en besluiten van *het Parlement* alsmede van de beslissingen van het Bureau *en van het uitgebreid Bureau* en maakt de notulen van de in punt 1 bedoelde vergaderingen op.

3. Hij ondertekent samen met de voorzitter elk besluit van *het Parlement* en elke beslissing van het Bureau *en van het uitgebreid Bureau*.

4. Hij is onder het gezag van de voorzitter belast met de tenuitvoerlegging van de door *het Parlement*, het Bureau *en het uitgebreid Bureau* genomen beslissingen. *Daartoe zendt hij de agenda, de notulen en de beslissingen van het Bureau en van het uitgebreid Bureau onmiddellijk door aan alle betrokken personeelsleden van het Parlement.*

5. Hij staat in voor de administratie van *het Parlement* en oefent namens het Bureau gezag uit over alle diensten en het personeel van *het Parlement*.

HOOFDSTUK VI

Personeel

Artikel 91

1. Op voorstel van het Bureau bepaalt *het Parlement* de personeelsformatie alsook het administratief en geldelijk statuut van het personeel van *het Parlement*.

2. Het Bureau benoemt de leden van het personeel van *het Parlement*, met uitzondering van de griffier.

Alle aanwervingen, benoemingen en bevorderingen geschieden volgens objectieve criteria, zoals bekwaamheid en verdienste. Er mag geen rekening worden gehouden met de politieke strekking van de kandidaten.

HOOFDSTUK VII

Geldelijk beheer

Artikel 92

Het Bureau staat in voor het geldelijk beheer en wijst daartoe een of meer secretarissen aan, die rekening en verantwoording doen bij *het Parlement*.

² Bij verwijzing naar de griffier wordt hierna de mannelijke vorm gebruikt. Waar 'hij' staat, kan ook 'zij' gelezen worden.

HOOFDSTUK VIII

Voorstellen tot wijziging van het reglement

Artikel 93

1. Iedere *volksvertegenwoordiger* heeft het recht voorstellen tot wijziging van het reglement bij de voorzitter in te dienen.

Een voorstel tot wijziging van het reglement mag door ten hoogste zes *volksvertegenwoordigers* ondertekend zijn.

2. De voorzitter kan een voorstel tot wijziging van het reglement ofwel laten drukken en aan de *volksvertegenwoordigers en de leden van de Regering* ronddelen ofwel verwijzen naar het uitgebreid Bureau, dat beslist.

3. Tenzij tot spoedbehandeling wordt besloten, worden alle voorstellen tot wijziging van het reglement verwezen naar de commissie bevoegd voor het reglement, die wordt voorgezeten door de voorzitter van *het Parlement*.

4. De bepalingen van artikelen 62, punten 4 en 5 en 63 gelden ook voor voorstellen tot wijziging van het reglement.

TITEL VII

OVERGANGSBEPALING

Artikel 94

Tot de eerstvolgende ontbinding van het Parlement wordt de in artikel 77 bedoelde commissie voor financiën en begroting voorgezeten door de voorzitter van het Parlement.
